

**SOLVENCY II SFCR
RAPPORTAGE**

2019

De Goudse N.V.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	4
Samenvatting.....	6
A.1 Activiteiten.....	10
A.2 Prestaties op gebied van verzekering.....	11
A.3 Prestaties op gebied van beleggingen.....	23
A.4 Prestaties op andere gebieden.....	25
A.5 Overige informatie.....	25
B. Bestuurssysteem.....	26
B.1 Algemene informatie over het bestuursysteem.....	26
B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten.....	28
B.3 Risicomanagementsysteem inclusief beoordeling van eigen risico en solvabiliteit.....	28
B.4 Interne controlesysteem.....	30
B.5 Interne auditfunctie.....	30
B.6 Actuariële functie.....	31
B.7 Uitbesteding.....	31
B.8 Overige informatie.....	31
C. Risicoprofiel.....	33
C.1 Verzekeringstechnisch risico.....	34
C.2 Marktrisico.....	36
C.3 Tegenpartij kredietrisico.....	37
C.4 Liquiditeitsrisico.....	37
C.5 Operationeel risico.....	37
C.6 Overig materieel risico.....	38
C.7 Overige informatie.....	38
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden.....	40
Geconsolideerde balans Goudse N.V.....	40
Balanspresentatie.....	42
D1. Toelichting Activa.....	43
D1.1 Waarderingsgrondslagen Immateriële vaste activa.....	43
D1.2 Waarderingsgrondslagen Beleggingen.....	43
D1.3 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen herverzekeringsdeel.....	43
D1.4 Waarderingsgrondslagen Overige activa.....	44
D1.5 Toelichting geconsolideerde balans activa en aansluiting met QRT S.02.....	45
D1.6 Ontwikkeling beleggingen gedurende boekjaar.....	49
D2. Toelichting Technische voorzieningen.....	53
D2.1 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen.....	53
D2.2 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen en voor spaarkassen.....	54
D2.3 Toelichting geconsolideerde balans Technische voorzieningen en aansluiting met QRT S.02.....	55
D2.4 Toelichting Technische voorziening voor levensverzekeringen.....	55
D2.5 Toelichting Technische voorziening voor schadeverzekeringen.....	57
D3. Toelichting Overige passiva.....	60
D3.1 Overige voorzieningen.....	60
D3.2 Overige passiva.....	60
D3.3 Toelichting geconsolideerde balans Overige passiva en aansluiting met QRT S.02.....	61
D4. Alternatieve waarderingsmethoden.....	61
D5. Overige toelichtingen.....	62

E. Kapitaalbeheer	64
E1. Eigen vermogen	64
E2. Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste	65
E3. Ondermodule aandelenrisico	69
E4. Verschillen Standaardmodel en intern model	69
E5. Kapitaalbeleid bij niet naleving kapitaalvereiste	70
E6. Overige informatie	72
BIJLAGE Relevante QRT templates Groep en verzekeringsentiteiten	77
BIJLAGE A.1 Vereenvoudigd organogram De Goudse N.V.	102
BIJLAGE A.2.1 Technische rekening schadebedrijf	103
BIJLAGE A.2.2 Technische rekening levenbedrijf	104
BIJLAGE D.1 Balans schadebedrijf	105
BIJLAGE D.2 Balans levenbedrijf	107
BIJLAGE D.3 Verloop beleggingen schadebedrijf	109
BIJLAGE D.4 Verloop beleggingen levenbedrijf	111
BIJLAGE E.1.1 Kapitaal en SCR schadebedrijf	113
BIJLAGE E.1.2 Kapitaal en SCR levenbedrijf	114
BIJLAGE E.6.1 SCR ontwikkeling schadebedrijf	115
BIJLAGE E.6.2 SCR ontwikkeling levenbedrijf	116

Inleiding

Voorwoord

Vanaf 1 januari 2016 is Solvency II van kracht. In de Solvency II richtlijn 2009/138/EG en 2014/51/EU, de Gedelegeerde Verordening 2015/35, de Uitvoeringsverordening EU 2015/2450 en 2015/2452, de EIOPA richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking en de aanwijzingen van De Nederlandsche Bank (DNB) worden richtlijnen verstrekt voor het jaarlijks rapporteren van de solvabiliteit en de financiële positie (SFCR).

In dit rapport wordt invulling gegeven aan bovenstaande richtlijnen voor De Goudse N.V. (724500IH10BTIK9ZJC71). Vanaf 2017 is gekozen voor de opstelling van een single-SFCR, wat betekent dat in deze rapportage naast de informatie op groepsniveau ook de informatie van de onder toezicht staande solo-entiteiten Goudse Schadeverzekeringen N.V. (724500V7U9WPNZGWQA75) en Goudse Levensverzekeringen N.V. (724500ZKX65QN9WNL31) worden gepresenteerd.

In deze SFCR wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten, de resultaten gedurende 2019 en de Solvency II kapitaalpositie per einde 2019. Tevens wordt beschreven hoe De Goudse invulling geeft aan haar risicomanagement, kapitaalbeheer, waardering van balansposten op marktwaarde en het vaststellen van haar solvabiliteitsratio onder Solvency II.

Standaard model

De Goudse hanteert voor de bepaling van de kapitaalvereisten het door de toezichthouder geformuleerde standaard model.

Functionele valuta

De SFCR wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Jaarrekening 2019

Een belangrijk document wat ten grondslag ligt aan deze rapportage betreft de jaarrekening 2019 van De Goudse NV. De door de accountant goedgekeurde jaarrekening is verkrijgbaar ten kantore van de vennootschap en is beschikbaar op onze website www.degoudse.com.

PANDEMIE CORONAVIRUS

Tijdens het opstellen van de jaarverslaggeving over 2019 is sprake van een Corona pandemie. De Goudse volgt de ontwikkelingen nauwlettend en handelt daarbij volledig in lijn met de adviezen van het RIVM en de (Rijks)overheid. De Corona pandemie heeft aanzienlijke gevolgen voor de maatschappij, en daarmee ook voor De Goudse en haar medewerkers. De impact op onze klanten, medewerkers, dienstverlening, (verzekeringstechnische) resultaten alsmede de impact van de financiële markten op onze solvabiliteit worden nauwlettend in de gaten gehouden. Aandachtsgebieden daarbij zijn onder andere onze beleggingsportefeuille, onze portefeuille met verzuimverzekeringen alsmede het kredietrisico. De huidige situatie doet geen afbreuk aan de continuïteitsveronderstelling die is gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening en Solvency II rapportages.

De Goudse heeft besloten om het besluit tot winstbestemming 2019 en daarmee het dividend op te schorten. Ondanks dit besluit, zijn wij van mening dat het aanwezig vermogen gepresenteerd dient te blijven onder aftrek van het voorgenomen dividend, aangezien later dit jaar alsnog een besluit tot winstbestemming 2019 zal plaatsvinden en daarmee het voorgenomen dividend nog steeds wordt verwacht.

Publicatiedatum

De SFCR is door het Bestuur goedgekeurd op 17 april 2020.

Samenvatting

Activiteiten en prestaties

Al sinds Geert Bouwmeester het bedrijf in 1924 oprichtte is De Goudse een onafhankelijk, ondernemend familiebedrijf met inmiddels ongeveer 820 ondernemende medewerkers. De totale jaaromzet bedraagt EUR 685 mln. De Goudse is actief als verzekeraar in Nederland en het label De Zeeuwse richt zich specifiek op de markt in Zeeland. De Goudse is 100% eigenaar van VLC & Partners. Dit onafhankelijke en professionele advies- en assuradeurenbedrijf is gevestigd in Den Bosch en Den Haag en heeft ook een dochtermaatschappij in Apeldoorn: ENgage Werkgeversadvies B.V. ENgage ondersteunt de werkgevers bij de uitvoering van ZW- en WIA-casemanagement.

De Goudse is een echt familiebedrijf. De familie van de oprichter bezit nog steeds vrijwel alle aandelen van De Goudse. Dit maakt De Goudse tot een bijzonder bedrijf met een uniek karakter waar wij trots op zijn. Het meest belangrijke daarbij is misschien wel dat het bedrijf een echt langetermijnfocus heeft, gericht op continuïteit, en niet wordt geregeerd door de koers van de dag. Dat vertaalt zich ook in een solide financiële basis en een goede solvabiliteit, die onze klanten de zekerheid biedt die zij van een verzekeraar mogen verwachten.

De Goudse richt zich vooral op ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Door het leveren van topkwaliteit en een persoonlijke en betrokken dienstverlening werken wij aan de tevredenheid van onze klanten, waarbij onze focus op risicomanagement zorgt voor extra toegevoegde waarde in onze relatie met onze klanten. Meer nog dan de snelst groeiende, willen wij de beste zijn. Met relevante producten voor ondernemers en daarbij behorende dienstverlening met toegevoegde waarde, passend bij de specifieke situatie van de ondernemer en de branche waarin die werkzaam is. Zo stellen wij ondernemers in staat om zich te concentreren op hun bedrijf.

De Goudse biedt verzekeringsoplossingen op het gebied van Schade, Leven, Verzuim en Arbeidsongeschiktheid, maar ook extra diensten, bijvoorbeeld om ziekteverzuim te voorkomen en te beperken. Gezien de complexiteit en het belang van verzekeringen voor de klant hechten wij grote waarde aan de samenwerking met objectieve en professionele adviseurs, die samen met De Goudse op zoek gaan naar de beste oplossing voor de klant en de klant adviseren bij het maken van de juiste keuze.

De Goudse N.V. is houdstermaatschappij van een schade- en levensverzekeringsmaatschappij, van enkele daarmee samenhangende kleine vennootschappen en van volmacht- en assurantiebemiddelingsbedrijven. De statutaire vestigingsplaats van De Goudse N.V. is Gouda.

In het schadebedrijf wordt getekend voor risico's in de directe Nederlandse verzekeringsmarkt in de groepen:

- arbeidsongeschiktheids- en overige ziekte- en ongevallenverzekeringen;
- motorrijtuigen casco;
- motorrijtuigen aansprakelijkheid;
- voertuig casco;
- vervoerde zaken;
- brand en natuurevenementen;
- andere schade aan zaken;
- algemene aansprakelijkheid;
- diverse geldelijke verliezen;
- rechtsbijstand.

In het levenbedrijf wordt getekend voor risico's in de directe en indirecte markt, voornamelijk in Nederland. De activiteit in het buitenland is beperkt.

Met De Goudse wordt in dit rapport bedoeld: De Goudse N.V., dochtermaatschappijen van De Goudse N.V. en de deelnemingen waarin De Goudse N.V. overheersende zeggenschap heeft.

De financiële resultaten van 2019 zijn goed. Over de volle breedte is groei gerealiseerd. Het nettoresultaat over 2019 kwam uit op EUR 36,6 mln. (2018: EUR 40,4 mln.). Bij Leven en Inkomen werden goede resultaten geboekt, bij Zaakschade stonden ze onder druk.

Voor de vierde keer op rij hebben adviseurs in het Adfiz Prestatie Onderzoek De Goudse verkozen tot beste verzekeraar in de categorie zakelijke schadeverzekeringen. Voor het eerst viel ook De Zeeuwse in de prijzen, met een tweede plaats in dezelfde categorie en een derde plaats bij particuliere schadeverzekeringen. Volgens adviseurs behoren beide bedrijven dus tot de top drie. Dit is een mooie prestatie en daar zijn we trots op!

De belangrijkste aandachtspunten voor het management in 2019 waren de ontwikkelingen binnen de verzuimportefeuille. Gedurende het jaar zijn diverse maatregelen genomen om de resultaten te verbeteren. Daarnaast was ook de ontwikkeling van de rente een punt van zorg, vooral in het derde kwartaal. Het management heeft diverse maatregelen genomen om met name de toereikendheid van de voorzieningen, die als gevolg van de lage rente onder druk stond, te versterken. Ook de letselschadelast (Motor/WA) blijft aandacht vragen. Goudse Schadeverzekeringen N.V. behaalde een nettoresultaat van EUR 11,2 mln. en voor Goudse Levensverzekeringen N.V. was dit EUR 24,9 mln. De totale periodieke premie (exclusief koopsomproductie in het levenbedrijf) groeide in 2019 met 9% naar EUR 536,9 mln.

Ook VLC & Partners, waar wij sinds maart 2019 100% eigenaar van zijn, heeft een gezonde groei gerealiseerd in 2019.

Het totale kostenniveau van De Goudse is in 2019 toegenomen. Dit kwam vooral door een hoger activiteitsniveau als gevolg van de groei, waardoor extra inhuur van personeel nodig was. Daarnaast zijn de kosten toegenomen door hogere pensioenlasten en door diverse projectinvesteringen. De kostenratio (de omvang van de kosten als percentage van de omzet) is in 2019 verder gedaald naar 13,5% (2018: 14,0%).

In maart 2019 heeft De Goudse N.V. zeventien financieringspreferente aandelen in het kapitaal van De Goudse N.V. die waren ingekocht van NN Investment Partners ingetrokken. De extreem lage rente op de financiële markten heeft invloed gehad op de solvabiliteit van De Goudse N.V. Die solvabiliteit is gedaald van 233% in 2018 naar 228% in 2019.

De solvabiliteit van Goudse Levensverzekeringen N.V. is gedaald van 201% naar 156%, met name vanwege de lage rente, de stelselwijziging bij Leven, de gedaalde risicomarge en de belastinglatentie. De solvabiliteit van Goudse Schadeverzekeringen N.V. is gestegen van 177% naar 208%, met name door de modelwijziging bij Zorg als Leven. Het aansprakelijk vermogen van De Goudse N.V. steeg van EUR 389,6 mln. in 2018 naar EUR. 423,5 mln. in 2019.

Risicomanagement

De Goudse heeft een uitgebreid risicomanagementsysteem om zowel financiële als niet-financiële risico's te identificeren, meten, evalueren en beheren. De teams Riskmanagement en Compliance houden toezicht op de risicobeheersing in de dagelijkse bedrijfsvoering. Via beleidsdocumenten wordt gewaarborgd dat de risicobereidheid die op strategisch niveau is vastgesteld, wordt vertaald naar beheersmaatregelen op tactisch/operationeel niveau. De risicobereidheid wordt onder andere vertaald naar kapitaalbeleid en daarna naar risicobudgetten en risicolimieten.

De risicomanagementorganisatie omvat het geheel aan governance en beleidsmaatregelen dat erop is gericht om alle risico's die samenhangen met de bedrijfsactiviteiten zo goed mogelijk te managen en te voorkomen dat de risicopositie en de hieruit voortkomende verliezen de winstgevendheid of solvabiliteit van De Goudse ernstig in gevaar brengen. De inrichting van de risicomanagementorganisatie is gebaseerd op het 'Three lines of defence' risicobeheersingsmodel.

Het Bestuur heeft de integrale managementverantwoordelijkheid voor alle activiteiten van De Goudse, waaronder het vaststellen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het algehele beleid. De operationele aansturing van de tweedelijns-risicomanagementfunctie is belegd bij de bestuurder Financiën en Risk. De Raad van Commissarissen (RvC) houdt hierop toezicht.

Er hebben zich geen materiële wijzigingen voorgedaan in de risicomanagement organisatie en governance structuur van De Goudse gedurende 2019.

Om de risico's en kansen te identificeren die passen bij de vastgestelde strategische richting, heeft het Bestuur in 2019 een Strategische Risicomanagement Analyse (SRA) uitgevoerd. Het doel van deze SRA is het identificeren, analyseren en vaststellen van de risico's die de meeste impact hebben op de strategische doelstellingen. Het risicobeeld is op onderdelen licht gewijzigd. Belangrijke onderwerpen van gesprek waren o.a de macro-economische omstandigheden.

De Goudse heeft een Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) uitgevoerd op de groep als geheel en haar verzekeringsentiteiten Goudse Levensverzekeringen N.V. en Goudse Schadeverzekeringen N.V. De risico's die naar voren zijn gekomen tijdens de SRA zijn gebruikt bij het bepalen van de ORSA scenario's. Als gevolg van de lage renteomgeving heeft De Goudse besloten een Triggerd ORSA uit te voeren.

Met risicorapportages wordt gerapporteerd over het risicoprofiel van De Goudse, ter ondersteuning van de besluitvorming van het management. De rapportages bevatten samen de kerninformatie voor de sturing en beheersing van de risico's van De Goudse:

- managementrapportages: geven inzicht in de financiële en niet-financiële ontwikkeling van De Goudse en haar bedrijfsonderdelen;
- risicomanagementrapportages: geven inzicht in het risicoprofiel van De Goudse en de wijze waarop met name de risico's die buiten de risicobereidheid vallen worden beheerst en gemitigeerd, op strategisch, tactisch en operationeel niveau, door bestuur, management en de operationele teams; deze rapportages bevatten een onafhankelijk oordeel van iedere tweedelijns sleutelfunctiehouder;
- balansmanagementrapportages: tonen de wijze waarop De Goudse haar specifieke balansposities en daaraan gerelateerde risico's (inclusief beleggingen) adequaat beheerst.

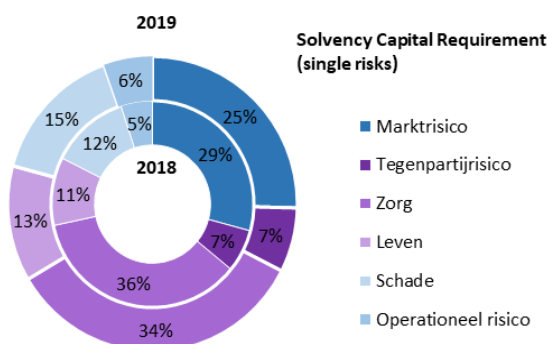
Risicoprofiel en solvabiliteit

De Goudse stelt de risicobereidheid vast, zodat het risicoprofiel binnen de door het Bestuur goedgekeurde grenzen kan worden beheerst. De risicobereidheid beschrijft het risiconiveau dat De Goudse bereid is te accepteren om de strategische doelen te realiseren, met een goede balans tussen risico en rendement. De risicobereidheid dekt zowel financiële als niet-financiële risico's.

Het aanwezig vermogen is licht gedaald en de Solvency Capital Requirement (SCR) is licht gestegen. De SCR-ratio is daardoor gedaald naar 228% (2018: 233%). De SCR-ratio is gevoelig voor het tot nihil reduceren van de volatiliteitsaanpassing (VA) en/of de ultimate forward rate(UFR). Ook als geen rekening wordt gehouden met de VA- en UFR-opslag op de rente ligt de solvabiliteitsratio van De Goudse boven het targetniveau van 165%.

De totale SCR bedraagt ultimo 2019 EUR 195,5 mln. (2018: EUR 192,7 mln.).

De onderstaande figuur toont de SCR per risicocategorie op groepsniveau ultimo boekjaar en ultimo vorig boekjaar.

SCR-verdeling De Goudse N.V

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's binnen het levenbedrijf zijn het kortleven- en langlevensrisico en het kostenrisico. Het sterfterisico wordt verkleind door het combineren van het kortleven- en langlevensrisico en door een excedent- en een catastrofe-herverzekeringcontract. Het vereist kapitaal neemt jaarlijks af door krimp van de portefeuille. Het verzekeringstechnisch risico is gestegen door de lagere rente en de gewijzigde aannames.

De belangrijkste verzekeringstechnische schaderisico's zijn gerelateerd aan het invaliditeitsrisico en het premie- en reserverisico. Deze risico's hebben vooral hun weerslag op de producten WGA-flex, AOV, Verzuim, Motorrijtuig en Brand. Beheersingsmaatregelen richten zich op herverzekering, aanpassing van voorwaarden en de toepassing van experience rating.

Het marktrisico is in 2019 fors gedaald, voornamelijk door reductie van het aandelenrisico en het spreadrisico. De beleggingen in reguliere aandelen en bedrijfsobligaties zijn afgebouwd.

Het tegenpartijrisico is het risico op verliezen, of op een ongunstige verandering in de financiële situatie, als gevolg van onverwachte wanbetaling of verslechtering van de kredietwaardigheid van tegenpartijen van De Goudse. Uitbreiding van beleggingen in hypotheekfondsen heeft gezorgd voor een verhoging van het tegenpartijrisico.

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

De Goudse N.V. is houdstermaatschappij van een schade- en levensverzekeringsmaatschappij, van enkele kleine vennootschappen die daarmee samenhangen en van volmacht- en assurantiebemiddelingsbedrijven. De statutaire vestigingsplaats van De Goudse N.V. is Gouda.

In het schadebedrijf wordt getekend voor risico's in de directe Nederlandse verzekeringsmarkt in de groepen:

- arbeidsongeschiktheids- en overige ziekte- en ongevallenverzekeringen;
- motorrijtuigen casco;
- motorrijtuigen aansprakelijkheid;
- voertuig casco;
- vervoerde zaken;
- brand en natuurevenementen;
- andere schade aan zaken;
- algemene aansprakelijkheid;
- diverse geldelijke verliezen;
- rechtsbijstand.

In het levenbedrijf wordt getekend voor risico's in de directe en indirecte markt, voornamelijk in Nederland. De activiteit in het buitenland is beperkt.

Omdat De Goudse geen buitenlandse activiteiten heeft van materieel belang, worden in de QRT-staten geen uitplitsingen naar land en naar valuta gerapporteerd.

Eind 2019 zijn de volgende dochtermaatschappijen volledig eigendom van De Goudse NV:

Verzekeringsbedrijven:

- Goudse Schadeverzekeringen N.V. te Gouda (KvK 29012404);
- Goudse Levensverzekeringen N.V. te Gouda (KvK 30089992);

Overige (niet verzekerings-) bedrijven:

- Goudse Beleggings- en Financieringsmaatschappij B.V., Gouda (KvK 29020195);
- Goudse Verzekering Services B.V., Gouda (KvK 29044258);
- Automatiseringsmaatschappij Gouda B.V., Gouda (KvK 29018736);
- Assurantiemaatschappij Hollandia anno 1924 N.V., Gouda (KvK 29018717);
- Collectie Stationsplein B.V., Gouda (KvK 29040933);
- Goudse Assurantiedesk B.V., Gouda (KvK 29044773);
- VLC & Partners Holding B.V., Den Bosch (KvK 16030437).

Ook heeft De Goudse N.V. een belang van 30% in zowel stemrecht als winstrecht in Anker Insurance Company N.V. te Groningen (KvK 02078166) en een belang van 48% in zowel stemrecht als winstrecht in SRK Groep B.V.

In bijlage A.1 is een vereenvoudigd organogram opgenomen.

In de QRT-staten worden de niet-verzekeringstechnische bedrijven geassocieerd als "Aanvullende dienstverlenende bedrijven", die ten dienste staan aan de verzekeringsbedrijven.

A.2 Prestaties op gebied van verzekering

HOOFDZAKEN DE GOUDSE IN 2019

FINANCIEEL

De financiële resultaten van 2019 zijn goed. Over de volle breedte is groei gerealiseerd. Het nettoresultaat over 2019 kwam uit op EUR 36,6 mln. (2018: EUR 40,4 mln.). Bij Leven en Inkomen werden goede resultaten geboekt, bij Zaakschade stonden ze onder druk.

Voor de vierde keer op rij hebben adviseurs in het Adfiz Prestatie Onderzoek De Goudse verkozen tot beste verzekeraar in de categorie zakelijke schadeverzekeringen. Voor het eerst viel ook De Zeeuwse in de prijzen, met een tweede plaats in dezelfde categorie en een derde plaats bij particuliere schadeverzekeringen. Volgens adviseurs behoren beide bedrijven dus tot de top drie. Dit is een mooie prestatie en daar zijn we trots op!

De belangrijkste aandachtspunten voor het management in 2019 waren de ontwikkelingen binnen de verzuimportefeuille. Gedurende het jaar zijn diverse maatregelen genomen om de resultaten te verbeteren. Daarnaast was ook de ontwikkeling van de rente een punt van zorg, vooral in het derde kwartaal. Het management heeft diverse maatregelen genomen om met name de toereikendheid van de voorzieningen, die als gevolg van de lage rente onder druk stond, te versterken. Ook de letselschadelast (Motor/WA) blijft aandacht vragen. Goudse Schadeverzekeringen N.V. behaalde een nettoresultaat van EUR 11,2 mln. en voor Goudse Levensverzekeringen N.V. was dit EUR 24,9 mln. De totale periodieke premie (exclusief koopsomproductie in het levenbedrijf) groeide in 2019 met 9% naar EUR 536,9 mln.

Ook VLC & Partners, waar wij sinds maart 2019 100% eigenaar van zijn, heeft een gezonde groei gerealiseerd in 2019.

Het totale kostenniveau van De Goudse is in 2019 toegenomen. Dit kwam vooral door een hoger activiteitsniveau als gevolg van de groei, waardoor extra inhuur van personeel nodig was. Daarnaast zijn de kosten toegenomen door hogere pensioenlasten en door diverse projectinvesteringen. De kostenratio (de omvang van de kosten als percentage van de omzet) is in 2019 verder gedaald naar 13,5% (2018: 14,0%).

In maart 2019 heeft De Goudse N.V. zeventien financieringspreferente aandelen in het kapitaal van De Goudse N.V. die waren ingekocht van NN Investment Partners ingetrokken. De extreem lage rente op de financiële markten heeft invloed gehad op de solvabiliteit van De Goudse N.V. Die solvabiliteit is gedaald van 233% in 2018 naar 228% in 2019.

De solvabiliteit van Goudse Levensverzekeringen N.V. is gedaald van 201% naar 156%, met name vanwege de lage rente, de stelselwijziging bij Leven, de gedaalde risicomarge en de belastinglatentie. De solvabiliteit van Goudse Schadeverzekeringen N.V. is gestegen van 177% naar 208%, met name door de modelwijziging bij Zorg als Leven. Het aansprakelijk vermogen van De Goudse N.V. steeg van EUR 389,6 mln. in 2018 naar EUR. 423,5 mln. in 2019.

De toereikendheidstoetsen laten voor zowel het leven- als het schadebedrijf ook in 2019 een positieve marge zien.

MARKTOMSTANDIGHEDEN

In 2019 is de economie gegroeid, net als voorgaande jaren, maar het groeitempo nam wel af. De consolidatie in de Nederlandse verzekeringsmarkt zet nog steeds door. Ter vergelijking: tien jaar geleden waren er nog 62 levensverzekeraars en 219 schadeverzekeraars. Eind 2018 waren dat er nog maar 30 respectievelijk 117. Nationale-Nederlanden en Athora hebben verzekeraar Vivat overgenomen van het Chinese Anbang. Athora heeft de levenactiviteiten van de verzekeraar overgenomen en NN de overige activiteiten. Deze overname heeft tot gevolg dat de merknaam Reaal op termijn van de markt zal verdwijnen. Ook bij het intermediair is sprake van verdergaande concentratie.

Op de Schademarkt zijn de schaderatio's bij Motor WA en Verzuim hoog. Het ziekteverzuim in Nederland is aanzienlijk, maar lijkt zich enigszins te stabiliseren. De markt voor particuliere levensverzekeringen neemt naar verwachting de komende jaren verder af, onder andere vanwege de voortdurend lage rente en fiscale wijzigingen.

Het regeerakkoord 2017-2021 'Vertrouwen in de toekomst' geeft aan dat de arbeidsmarkt knelt voor werkgevers en werknemers. Te veel verantwoordelijkheden zijn te eenzijdig bij werkgevers belegd. Het regeerakkoord bevat maatregelen om een nieuwe balans aan te brengen op de arbeidsmarkt.

Een van de mogelijke maatregelen om het werkgeverschap aantrekkelijker te maken en de drempel om vast personeel aan te nemen te verlagen, is de duur van de loondoorbetaling bij ziekte voor het mkb te verkorten, van twee naar één jaar. In het

regeerakkoord is aan de sociale partners ruimte gegeven om hieraan op een andere manier invulling te geven. Van deze mogelijkheid is in december 2018 gebruikgemaakt. Toen is het Convenant Loondoorbetaling MKB gesloten door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, werkgeversorganisaties MKB-Nederland, VNO-NCW en LTO-Nederland en het Verbond van Verzekeraars. In dit convenant hebben verzuimverzekeraars toegezegd een MKB-Verzuim-Ontzorgverzekering te ontwikkelen. Het afgelopen jaar hebben diverse verzekeraars, waaronder De Goudse, deze verzekering ontwikkeld, conform de eisen van het convenant.

Maatschappelijk en politiek blijft de toekomstige vormgeving van de arbeidsmarkt en de regels daaromheen (sociale zekerheid, arbeidsrecht en fiscaliteit) om aandacht vragen. Zo is op 1 januari 2020 de Wet arbeidsmarkt in Balans (WAB) in werking getreden. Met deze wet zijn de regels rondom arbeidscontracten en ontslag veranderd om de kloof tussen vaste contracten en flexibele contracten kleiner te maken.

In de aanloop naar de landelijke verkiezingen in 2021 worden daarnaast mogelijke verdere maatregelen gepresenteerd die impact kunnen hebben op de verzekeringsmarkt, in het bijzonder die voor inkomensverzekeringen. De Commissie Regulering van Werk die in november 2018 is ingesteld, heeft onderzoek gedaan naar de toekomstige werking van de arbeidsmarkt en de wetten en regels die daar het beste bij passen. De uitkomsten van dit onderzoek zouden kunnen leiden tot ingrijpende wijzigingen in de inkomensmarkt. Een andere maatregel met impact op de verzekeringsmarkt is de in het Pensioenakkoord opgenomen verplichting voor zzp'ers om zich te verzekeren voor arbeidsongeschiktheid. De Stichting van de Arbeid zal daarover in 2020 een advies uitbrengen.

ONTWIKKELING FINANCIËLE MARKTEN

De ontwikkelingen op de financiële markten en de voortdurend lage rentestand hadden ook in 2019 impact op de markten voor langlopende verzekeringscontracten en op de beleggings-opbrengsten van De Goudse. Met name de lage rentestand heeft grote impact op de Solvency II-solvabiliteit van De Goudse en de toereikendheid van de voorzieningen in de jaarrekening. De Goudse heeft diverse maatregelen genomen voor bijsturing van de effecten van de lage rente op de solvabiliteit, toereikendheid en het resultaat.

STERKTEN, ZWAKTEN, BEDREIGINGEN EN KANSEN

STERKTEN

'Ondernemers in verzekeringen' typeert De Goudse, en als familiebedrijf zijn wij altijd gericht op de lange termijn. De omgang met adviseurs en klanten wordt bepaald door onze vijf kernwaarden: Persoonlijk, Trots, Ondernemend, Eigenzinnig en No-nonsense. Wij richten ons op een aantal branches in het mkb en enkele specifieke niches. Wij geloven nadrukkelijk in de rol van kwalitatief hoogwaardig advies en werken daarom uitsluitend samen met onafhankelijke adviseurs. Daarmee hebben wij een scherp onderscheidend profiel, dat nadrukkelijk herkend wordt in de markt.

Op de inkomensmarkt behoren wij tot de marktleiders en hebben we, qua volume, een top-5-positie. Met onze hoogwaardige kennis van inkomensverzekeringen kunnen we veranderende wetgeving goed vertalen naar specifieke proposities voor ondernemers en werkgevers. Cruciaal daarbij zijn onze aanvullende dienstverlening op het gebied van preventie en re-integratie en het delen van kennis over relevante ontwikkelingen met onze adviseurs en ondernemers. Met ons initiatief ondernemenmetpersoneel.nl geven wij invulling aan de informatiebehoefte van werkgevers. Dat die behoefte groot is blijkt uit de sterk toegenomen bezoekersaantallen.

Ook op de schademarkt hebben we een goede positie, hoewel we daar kleiner zijn dan op de inkomensmarkt. We groeien daar sneller dan de markt. Dit komt door onze kennis van een aantal geselecteerde branches waarop wij onze proposities toesnijden. Risicomanagement zorgt hierbij voor extra toegevoegde waarde voor onze adviseurs en klanten. Voor de met ons samenwerkende Erkend MKB-adviseurs en hun mkb-relaties bieden wij uitgebreide en sterk onderscheidende dienstverlening.

Ten slotte is de goede winstgevendheid van het levenbedrijf een solide steunpilaar onder de groeiambities en het investeringsniveau van ons bedrijf.

ZWAKTEN

De Goudse is, vooral op de zaakschademarkt, wat kleiner dan veel concurrenten en dat veroorzaakt een relatieve achterstand bij de verhouding tussen kosten en volume. De winstgevendheid van zaakschade is hierdoor dan ook relatief laag. Met meerwaardeproposities maken wij het aspect prijs minder belangrijk, maar ons prijsniveau mag, zeker in meer prijsgevoelige segmenten, niet te veel uit de pas lopen. Een juiste verhouding tussen premie en kosten blijft voor het management dan ook een permanent punt van aandacht. Binnen onze totale schadeportefeuille zijn particuliere schadeverzekeringen sterk vertegenwoordigd. Deze portefeuille is weer groeiende maar het is een serieuze uitdaging om hiermee een adequaat rendement

te behalen. Met name autoverzekeringen zijn al jaren verlieslatend. Als laatste is het van belang dat de toegang tot de kapitaalmarkten voor ons als familiebedrijf lastiger is dan voor bijvoorbeeld een beursgenoteerde onderneming. Daarom houden wij een meer dan gemiddeld ruime solvabiliteit aan om schokken in onze risico's op te kunnen vangen en ook om eventuele toekomstige overnames te financieren.

KANSEN

De Goudse kan onderscheidend zijn voor specifieke branches en niches omdat er bij concurrerende verzekeraars sprake is van schaalvergroting, wat gepaard gaat met de standaardisering van producten. Onze omvang en positionering geven ons goede kansen voor relatief kleinere product-markt-combinaties die vragen om specialisatie. Wij focussen daarbij op zes specifieke branches: bouw, detailhandel, persoonlijke dienstverlening, horeca, groothandel en zakelijke dienstverlening. Door deze specialistische focus kunnen we meer toegevoegde waarde leveren en nog beter invulling geven aan de specifieke behoeften van onze klanten. Juist in het mkb hebben ondernemers namelijk de behoefte aan gemak, advies en specifiek op hen toegesneden oplossingen. Het marktaandeel van het intermediair in de schademarkt is constant en bij inkomensverzekeringen neemt dit toe. Vooral de complexere risico's vragen om de bijbehorende inhoudelijke ondersteuning. De verzekeringsadviseur blijft daarom voor ondernemers een erg belangrijke businesspartner. De Goudse werkt exclusief samen met verzekeringsadviseurs en ondersteunt hen bij het managen van de risico's van hun relaties. Dit is een belangrijk onderscheidend aspect in onze strategie. Wij zijn serieus aan het investeren in innovatie, onder andere op het gebied van Robotics, Data Driven Risk Management en portalen voor klant en adviseurs.

BEDREIGINGEN

Nieuwe toetreders, met disruptieve bedrijfs- en verdienmodellen, zouden de Nederlandse verzekeringsmarkt kunnen betreden. Mogelijk met grote gevolgen, aangezien de concurrentie nu al hevig is. Mocht dit gebeuren, dan richten zij zich waarschijnlijk primair op de meer gestandaardiseerde producten. Verder blijft de langdurig lage rentestand drukken op de winstgevendheid van verzekeraars. Wij hebben de prijsniveaus van veel producten hierop kunnen aanpassen, maar dit is niet bij elk product mogelijk. Ook beleggingsresultaten lijden meer en meer onder de door de ECB kunstmatig laag gehouden rente.

De consolidatie in de volmachtmarkt beperkt het aantal adviseurs dat rechtstreeks zakendoet met verzekeraars. Het businessmodel van serviceproviders, dat gericht is op het bieden van de laagste prijs, is in potentie bedreigend voor De Goudse, aangezien onze strategie primair is gericht op het bieden van toegevoegde waarde.

De Goudse heeft, zoals aangegeven, een strategie die gebaseerd is op het leveren van veel toegevoegde waarde. Dit in tegenstelling tot veel van onze concurrenten, die een volumestrategie nastreven die gebaseerd is op zeer lage kosten. Onze extra toegevoegde waarde moet wel groter zijn dan het relatieve kostennadeel.

STRATEGIE

De Goudse is als onafhankelijk en ondernemend familiebedrijf gericht op ontwikkeling op de lange termijn. Geen 'snelle' winst dus, maar een gedegen, solide bedrijfsvoering die niet alleen wordt bepaald door vandaag en morgen maar vooral focust op een verre horizon. Daarbij streven wij naar optimalisering van de samenwerking met adviseurs en groei van klanttevredenheid, omzet en de bijbehorende winstgevendheid. Die winstgevendheid moet passen bij het geïnvesteerde risicodragende kapitaal en het risico dat wij als verzekeraar van nature lopen.

Om te grote schommelingen in onze winstgevendheid te voorkomen, hebben wij spreiding aangebracht in onze activiteiten. De focus ligt op onze mkb-strategie met zaakschade- en inkomensproducten. Daarnaast zijn wij echter ook actief met levensverzekeringen en schadeverzekeringen voor particulieren. Ook richten wij ons vanuit ons kantoor in Middelburg met het label De Zeeuwse op de markt in Zeeland en bieden wij een aantal specifieke nicheproposities, onder andere op het gebied van reis- en expatverzekeringen.

Wij zijn ervan overtuigd dat zowel particulieren als ondernemers het meeste baat hebben bij advies van vakkundige adviseurs die geheel onafhankelijk de beste oplossing kunnen selecteren. Dat is de reden waarom wij onze producten alleen via adviseurs aanbieden. Onze strategie richt zich vooral op gespecialiseerde oplossingen voor mkb-ondernemers, zowel op de schade- als de inkomensmarkt. Speciaal voor zakelijke schadeverzekeringen werken wij samen met door ons geselecteerde Erkend MKB-adviseurs, die zich richten op specifieke branches. Risicomanagement is hierbij het uitgangspunt. De Erkend MKB-adviseur brengt samen met de klant allerlei aspecten in kaart op het gebied van bedrijfsactiviteiten, bedrijfsmiddelen, veiligheid, mobiliteit, personeel, milieu en vergunningen, en kijkt dan samen met de klant hoe het beste met de bijbehorende risico's kan worden omgegaan.

Met de ondernemers-AOV biedt De Goudse inkomensbescherming bij arbeidsongeschiktheid. Ook als de ondernemer niet arbeidsongeschikt is, heeft hij veel aan ons product. Hij kan namelijk gebruikmaken van preventieve dienstverlening, zoals persoonlijke coaching en een gezondheidscheck.

De groei in alle kernsegmenten laat zien dat we hebben gekozen voor de juiste strategische richting. Ook de mooie uitkomsten van het Adfiz Prestatie Onderzoek, dat jaarlijks wordt gehouden onder adviseurs, bevestigt dit. De Goudse is voor de vierde keer op rij verkozen tot beste verzekeraar in de categorie zakelijke schadeverzekeringen. We behaalden een Net Promoter Score van +50 (marktgemiddelde -6).

De Goudse richt zich met specifieke proposities op een aantal niches en segmenten. Zo richt ons team Expat & Reis zich op zakelijke en particuliere reizigers en op werknemers die voor een bepaalde periode in het buitenland werkzaam zijn. Naast de zakelijke markt is De Goudse ook actief op de particuliere schade- en levenmarkt. Efficiënte dienstverlening, gericht op hoge klanttevredenheid, draagt bij aan onze totale propositie.

De Zeeuwse, gevestigd in Middelburg, richt zich specifiek op particulieren en ondernemingen in Zeeland. Naast deze regionale focus onderscheidt De Zeeuwse zich met een aantal gerichte doelgroepproposities, onder andere voor de agrarische en de hippische sector. De Zeeuwse is voor het eerst in het Adfiz Prestatie Onderzoek doorgedrongen tot de top drie, in maar liefst twee categorieën. Bij zakelijke schadeverzekeringen is de tweede plaats behaald, met een Net Promoter Score (NPS) van +48 (marktgemiddelde -6). In de categorie particuliere schadeverzekeringen is de derde plaats behaald, met een NPS van +49 (marktgemiddelde +26).

IT & INNOVATIE

Op veel fronten is De Goudse bezig met het doorvoeren van veranderingen van producten, processen en systemen. Veel aandacht gaat daarbij naar het digitaliseren van de interactie met klanten en adviseurs. Een digitaal portaal voor adviseurs en klanten is daarbij essentieel. In 2019 is met name geïnvesteerd in het verbeteren en uitbouwen van de mijn-omgeving van de adviseur. In 2020 wordt ook fors ingezet op de mijn-omgeving voor de eindklanten, waardoor ook aan hen gefaseerd documenten digitaal beschikbaar gesteld kunnen worden. Ook op het gebied van betalen zijn in 2019 stappen gezet, met de introductie van een geheel nieuw systeem voor het centrale beheer van debiteuren en crediteuren. Als eerste is het administratiesysteem van Expat & Reis hierop aangesloten en in 2020 volgen stappen om gefaseerd ook de andere administratiesystemen aan te sluiten. Dit nieuwe systeem maakt het ook mogelijk om moderne vormen van betalen te introduceren. In 2019 is hierbij al een stap gezet. Klanten kunnen in bepaalde situaties via een betaallink direct betalen. Veel aandacht is in 2019 ook uitgegaan naar projecten die zorgen voor een beweging van on-premise naar de cloud. Dit zorgt voor flexibiliteit in systeemcapaciteit en lagere kosten doordat er op een specifiek moment niet meer wordt 'afgenomen' dan wat er daadwerkelijk wordt gebruikt. Deze beweging wordt in 2020 afgerond. Daarnaast zijn in 2019 voorbereidingen getroffen om in 2020 over te stappen naar een nieuwe digitale werkplek. Ook is De Goudse bezig met het ontdekken van andere manieren van veranderen om wendbaar te zijn en adequaat in te kunnen spelen op veranderende inzichten en prioriteiten.

DEELNEMINGEN

Samenwerking Anker

In 2019 heeft De Goudse de samenwerking met Anker Insurance uit Groningen, waarin De Goudse een belang heeft van 30%, verder vormgegeven. Anker is gespecialiseerd in crew-verzekeringen in de maritieme branche. Daarnaast biedt Anker reis- en expatverzekeringen en voert zij zelfstandig rechtsbijstandverzekeringen. De samenwerking verloopt naar wens en het voornemen is om de samenwerking met Anker de komende jaren uit te breiden. De resultaten van Anker hebben zich in 2019 positief ontwikkeld. Ook is groei gerealiseerd, met name door de toevoeging van reis- en vrijetijdsverzekeringen in de volmachttekening.

SRK

In 2019 is overeenstemming bereikt tussen rechtsbijstanduitvoerder SRK en de vertrekkende partijen Nationale-Nederlanden en AEGON. Sinds 1 juli 2019 is SRK in afgeslankte vorm verdergegaan met verzekeraars De Goudse (waaronder ook De Zeeuwse), JUWON en de Vereende. De Goudse houdt een belang van 48% in SRK Groep B.V.

Het vernieuwende concept BrandMR is in oktober 2019 op de markt geïntroduceerd. BrandMR gaat onverzekerde rechtshulp aanbieden door advocaten in loondienst van SRK. Met de recente overname van Pals Letselschade en BSA Groep heeft SRK Groep zijn marktpositie verder versterkt. Door de overnames is SRK Groep uitgegroeid naar een omzet van circa EUR 18 mln. en 120 FTE.

De Vereende

Op 20 november 2019 heeft De Goudse 49.409 aandelen van Nationale-Nederlanden in de Vereende (de verzekeraar voor bijzondere risico's) gekocht. De Goudse had al een belang van 1,11% en heeft met de koop haar belang in de Vereende uitgebreid naar 2,75%.

Voordegroei

De Goudse investeert in mkb-leningen, onder andere via het platform Voordegroei. De Goudse wil graag betrokken blijven bij de ontwikkelingen van Voordegroei en heeft daarom in 2019 een belang van 10% in Voordegroei B.V. genomen.

LANGETERMIJNVISIE EN STRATEGISCHE CAPABILITIES

De veranderingen en technologische ontwikkelingen volgen elkaar op in een steeds sneller tempo. Met als vertrekpunt onze middellangetermijnstrategie hebben wij een visie gevormd op de ontwikkeling van De Goudse tot aan 2024 (wanneer De Goudse 100 jaar bestaat). Vanuit die visie zijn, verdeeld in twee clusters, zeven kerncapabilities gedefinieerd waarin De Goudse wil excelleren.

Het eerste cluster van capabilities betreft data-analyse, acceptatie en productontwikkeling & beleid. Verzekeringstechnische analyse vanuit Data Driven Riskmanagement vormt de basis voor een diepgaand en meer gedifferentieerd inzicht in de risico's van onze portefeuille. Het is van cruciaal belang dat we deze inzichten doorvertalen in portefeuillemanagement, een gedifferentieerde acceptatie van risico's en een productenassortiment waarin deze inzichten zijn verwerkt. Zo realiseren wij een meer gefocuste aanpak die ons moet helpen om ons meer te onderscheiden van onze concurrenten.

Het tweede cluster gaat om klantkennis en focus op de klant en zijn adviseur. Kernbegrippen hierbij zijn Customer Relationship Management en digitale klantbeleving. De digitale processen van ons bedrijf moeten volledig gericht zijn op optimalisatie van de interactie tussen De Goudse, de klant en de adviseur. Met andere woorden: ze moeten ons persoonlijke en klantgerichte karakter ondersteunen. De Goudse wil immers een flexibele organisatie zijn die snel inspeelt op veranderingen en samenwerkt met de juiste partners. Daarom zetten wij in op Partnermanagement en Agile Change Management.

KERNWAARDEN EN 'FANS MAKEN'

Onze kernwaarden zijn erg belangrijk voor het realiseren van onze ambities. Ze vormen ons DNA en geven richting aan ons dagelijkse doen en laten. Niet alleen naar onze klanten, maar ook naar elkaar en op maatschappelijk terrein. Alle medewerkers van De Goudse dragen deze kernwaarden steeds sterker uit en dat heeft grote invloed op onze klanten, verzekeringsadviseurs en andere partners. Doordat wij deze kernwaarden steeds beter koppelen aan ons beleid, onze plannen en de manier waarop wij werken, zorgen we ervoor dat ze worden verankerd in alles wat wij doen. Dit geheel bepaalt onze identiteit. En deze identiteit staat volledig in het teken van de beleving van de klant. Intern hebben wij dit vertaald naar het motto 'Fans maken'. Wij willen onze klanten fan laten worden van hun adviseur. Vrij vertaald zijn klanten namelijk pas tevreden over onze producten en de dienstverlening als ze fan zijn van de adviseur die hun directe aanspreekpunt is. Naast het maken van fans onder onze klanten, maken we ook fans onder collega's. Om elkaar te inspireren en onze waardering naar elkaar te uiten hebben we in 2019 voor de tweede keer de 'Fanmaker van het jaar!'-verkiezing gehouden.

FAMILIEBEDRIJF NU EN IN DE TOEKOMST

De Goudse is al sinds haar oprichting in 1924 een bedrijf van ondernemers. Een echt familiebedrijf, waarvan de aandeelhouders een bijzondere band hebben met het bedrijf. Daarbij is er wel iets veranderd. Enkele jaren geleden hebben vijf aandeelhouders aangegeven hun belang te willen verkopen. Met de uitkoop is in 2017 gestart. De volledige uitkoop van het resterende belang van deze vijf familieaandeelhouders is in 2019 sneller dan verwacht gerealiseerd. Dit brengt met zich mee dat vanaf boekjaar 2020 het gebruikelijke dividendbeleid weer wordt gevolgd. In 2020 is de vierde generatie aandeelhouders opnieuw uitgebreid met een nieuw lid. Het Bestuur van De Goudse is blij met deze uitbreiding.

COMMERCIELE ONTWIKKELINGEN

Zakelijke markt Schade en Inkomen

De groei van onze portefeuille op de zakelijke schademarkt heeft in 2019 doorgezet. De Erkend-MKB-adviseurs (EMA's) hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. We werken samen met meer dan 200 EMA's. Zij zijn inmiddels verantwoordelijk voor 50% van onze nieuwe zakelijke schadeproductie. Hun gezamenlijke portefeuille groeide van EUR 16,3 mln. naar EUR 22,1 mln. (36%) en vormt nu 40% van onze totale zaakschadeportefeuille; eind 2018 was dit 37%.

De dienstverlening van deze EMA's is volledig gebaseerd op risicomanagement.

Op de zakelijke schademarkt focussen wij op een aantal branches waarin wij ons verder specialiseren. Na onze horecapropositie hebben wij onze bouwpropositie als tweede volledig doorontwikkeld. Andere kernbranches zijn: zakelijke dienstverlening,

detailhandel, groothandel en persoonlijke dienstverlening. Ook bieden wij pakketten voor de metaal en – via De Zeeuwse – voor de agrarische en hippische sector.

Op de inkomensmarkt hebben we wisselende resultaten geboekt. De longtermproducten WIA, WGA en AOV presteerden goed, voornamelijk dankzij een goede ontwikkeling van de schaderesultaten. Bij Verzuim daarentegen hielden de slechte resultaten aan als gevolg van een relatief hoge schadefrequentie en schadeduur.

Particulieren

We richten ons op de particuliere schademarkt op het behoud van onze portefeuille en goede dienstverlening. Ons premievolume op de particuliere schademarkt is in 2019 weer gestegen. Grotendeels is dit te danken aan meer focus op de klantbediening. Daarnaast zien wij dat een aantal partijen zich niet langer focussen op particuliere schadeverzekeringen via het intermediaire kanaal.

In de levenmarkt is de nieuwe productie al enige jaren beperkt. De bestaande portefeuille ontwikkelt zich in overeenstemming met de prognose en heeft een goede winstgevendheid. Voor de komende jaren richten wij ons op een beperkte toevoeging van nieuwe producten (nicheproducten) en op acquisities van portefeuilles. We zijn blij met de stap die gemaakt is door de overname (onder voorbehoud van goedkeuring van DNB) van een portefeuille met circa zeventuizend spaar- en beleggingsverzekeringen van BNP Paribas Cardif met als effectieve transactiedatum 1 januari 2020. Wij hechten veel waarde aan een goede begeleiding van klanten met een beleggingsverzekering. Ook het afgelopen jaar is veel energie gestoken in het activeren van deze klanten. De Goudse heeft dan ook tijdig voldaan aan de wettelijke eisen op dit gebied en blijft ook in de toekomst de nodige nazorg verlenen aan deze klanten.

Volmachten

In de volmachtmarkt is sprake van een beperkte tekencapaciteit, o.a. doordat een aantal maatschappijen zich hebben teruggetrokken. Ook wij kijken kritisch naar de ontwikkeling van de resultaten in dit marktsegment, die al geruime tijd achterblijven bij die van de provinciale tekening. Onze focus ligt op volmachtpartijen die dicht staan bij de markt en hun klanten: grotere huisgevolmachtigden, enkele kleinschalige regionale service-providers en gespecialiseerde verzuimgevolmachtigden. Wij mikken op een bescheiden groei van het premievolume en een positief jaarresultaat.

Het afgelopen jaar hebben we de samenwerking met onze volmachtpartijen verder geprofessionaliseerd. Volmachtgevende verzekeraars, zoals De Goudse, zijn verantwoordelijk voor hun uitbestedingen via het volmachtkanaal. Nieuwe wet- en regelgeving die betrekking heeft op de volmachtrelatie, zoals de AVG, IDD en de Good Practice van DNB, heeft aanleiding gegeven tot aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst door het Verbond van Verzekeraars en de NVGA (Nederlandse Vereniging van Gevolmachtigde Assurantiebedrijven). Naar verwachting wordt de nieuwe volmachtovereenkomst begin 2020 uitgerold.

Expat en reis

In Nederland richt De Goudse zich met een gespecialiseerd team op expat- en reisverzekeringen. Speerpunt is onze collectieve expatverzekering voor kleine tot middelgrote ondernemingen die maximaal vijftig medewerkers in het buitenland hebben werken. In 2019 is met expatverzekeringen een premie-inkomen gerealiseerd van ruim EUR 10 mln. Dankzij onze persoonlijke benadering, specialistische kennis en snelle en adequate dienstverlening in het buitenland bieden wij ondernemers een onderscheidende oplossing. In 2019 zijn ons systeem en klantportaal verder geoptimaliseerd voor een nog betere dienstverlening. Ook bieden wij expatverzekeringen aan via Global Mobility Company. Dit is een platform waarop verschillende dienstverleners hun diensten bundelen om de expat te ontzorgen.

De Zeeuwse

De Zeeuwse, gevestigd in Middelburg, richt zich met een gespecialiseerd team en een eigen identiteit op schade- en inkomensverzekeringen. Het bedrijf maakt de laatste jaren een flinke groei door, die voor een belangrijk deel afkomstig is uit de agrarische branche. Het totale premie-inkomen is inmiddels EUR 67 mln. Voor haar niches (met name agrarisch en hippisch) heeft De Zeeuwse een landelijke propositie ontwikkeld. De Zeeuwse heeft in 2019 een stuk grond in Middelburg aangekocht voor de realisatie van een nieuw kantoorpand.

Kennisdagen

De Goudse werkt exclusief samen met gespecialiseerde adviseurs. Om hun kennisniveau te borgen hebben wij ook in 2019 diverse kennisdagen, regiobijeenkomsten en PE- sessies georganiseerd, die druk zijn bezocht. Ook kunnen adviseurs via onze Goudse Academy specifieke opleidingen volgen, onder andere op het gebied van 'verzekerd verzuim' en 'risicomangement'. Gedurende het jaar hebben diverse kennisbijeenkomsten horeca en bouw plaatsgevonden. Ook hebben we een kennisbijeenkomst rondom de MKB-Verzuim-Ontzorgverzekering en een kennisdag rondom Volmachten georganiseerd. Ook het

afgelopen jaar werd onze Kennisdag voor MKB-adviseurs druk bezocht. Meer dan 300 adviseurs volgden toen colleges op het gebied van Schade, AOV, Inkomen en Risicomanagement. De dag werd beoordeeld met een 8,1.

ADVIESMARKT – VLC & PARTNERS

VLC & Partners (voorheen Van Lanschot Chabot Mandema & Partners) behoort tot de top van de intermediairbedrijven in Nederland en is gevestigd in Den Bosch en Den Haag. Het bedrijf richt zich met specifieke proposities op het gebied van risicomanagement en employee benefits op middelgrote en grote ondernemingen, met specialisatie in de branches ICT, zorg, maakindustrie en zakelijke dienstverlening. Daarnaast richt VLC & Partners zich op relaties van Van Lanschot Kempen. In 2019 heeft VLC & Partners casemanager ENgage overgenomen, waardoor de dienstverlening op het gebied van employee benefits is verbreed. ENgage is gevestigd in Apeldoorn. Daarnaast zijn twee portefeuilles met kunstverzekeringen overgenomen. Hierdoor is de private-insurance-propositie verder versterkt. Op 1 juni 2019 heeft VLC & Partners de portefeuille overgenomen van Kuysten Advies & Zekerheid. Door de overname is VLC & Partners gegroeid naar 285 werknemers en een omzet van ruim EUR 38 mln.

De Goudse is sinds 27 maart 2019 100% eigenaar van VLC & Partners. Wij hebben het resterende belang van 49% overgenomen van Van Lanschot Kempen.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

De Goudse wil haar activiteiten op een maatschappelijk verantwoorde manier uitvoeren. Zowel met onze bedrijfsvoering als beleggingen willen wij een positieve bijdrage leveren aan duurzame en maatschappelijke ontwikkelingsdoelstellingen.

Bedrijfsvoering

Duurzaamheid staat voorop binnen onze bedrijfsvoering. De Goudse besteedt veel aandacht aan energiezorg en grondstoffenmanagement. Met negen andere verzekeraars nemen wij deel aan de Meerjarenafpraak Energie-efficiency 2017-2020. Wij rapporteren jaarlijks over de voortgang van onze activiteiten met betrekking tot energiezorg. Sinds 2010 zijn wij een CO₂-neutraal bedrijf en realiseren wij onze energiebesparingsdoelstellingen. Met proactief energiebeheer hebben we ons stroomverbruik in 2019 met 4% kunnen verlagen ten opzichte van 2018. Het afgelopen jaar hebben wij ook gefocust op het scheiden van afval. Hierdoor is het percentage restafval verlaagd van 42% naar 16,3%. Het is onze ambitie om dit in 2020 te hebben teruggebracht naar 10% en de eerste concrete stappen hiervoor zijn gezet.

Beleggingsbeleid

De Goudse heeft zich gecommitteerd aan een aantal in Nederland gemaakte beleidsafspraken in de financiële sector. Deze zijn: het IMVO Convenant Verzekeringsector; commitment van de financiële sector aan het Klimaatakkoord; de Nederlandse Stewardship Code.

Door deze afspraken gefaseerd in ons beleggingsbeleid te integreren en uit te voeren leveren wij een positieve bijdrage aan de Global Compact-principes en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Deelname aan de financiering van de energietransitie en vermindering van de CO₂-voetafdruk van onze beleggingsportefeuille gaan een bijdrage leveren om het behalen van de klimaatdoelstellingen te ondersteunen.

Beleggingsportefeuille

Voor onze beleggingsportefeuille gebruiken wij een uitsluitingslijst voor bepaalde soorten bedrijven en overheden. Zo sluiten wij bedrijven uit die zich bezighouden met controversiële wapensystemen en tabak. Ook kopen wij geen nieuwe beleggingen meer aan in bedrijven waarvan de hoofdactiviteit bestaat uit onderzoek, productie en/of handel in fossiele brandstoffen. Over de beleggingsportefeuille van ultimo 2019 wordt een CO₂-voetafdruk berekend. Wij streven ernaar om die afdruk de komende jaren te laten afnemen.

Onze beleggingsportefeuille is in 2019 verder verduurzaamd. Per ultimo 2019 is voor EUR 51 mln. in groene obligaties belegd. Daarnaast heeft De Goudse toegezegd EUR 20 mln. te gaan investeren in een Europees duurzaam investeringsfonds, dat het geld gebruikt om windmolenparken en zonneweides in Europa te bouwen en te exploiteren.

Om onze maatschappelijke doelstellingen te realiseren, stellen wij steeds meer geld beschikbaar voor individuele mkb-leningen binnen Nederland. Ook hebben wij onze beleggingen in Nederlandse huurwoningen in het middensegment verder uitgebreid.

Op aandeelhoudersvergaderingen wordt gebruikgemaakt van het stemrecht op de aandelen in de portefeuille. Wij nemen deel aan stichting Eumedion, die als doel heeft om de governance-, milieu- en sociale prestaties van beursvennootschappen te verbeteren. In samenwerking met andere deelnemers van Eumedion, laat De Goudse zich vertegenwoordigen bij aandeelhouders-vergaderingen van ondernemingen die in Nederland gevestigd zijn.

Meer informatie over de manier waarop wij maatschappelijk verantwoord ondernemen is te vinden op goudse.nl. Daar publiceren wij onder andere een uitgebreide beschrijving van het beleid, de uitsluitingslijst en informatie over de actuele ontwikkelingen.

DE GOUDSE ORGANISATIE

Omdat de technologische ontwikkelingen elkaar steeds sneller opvolgen hebben wij een wendbare organisatie nodig. Van medewerkers wordt verwacht dat ze flexibel zijn en bereid zijn tot verandering. De 'agile' manier van werken is het afgelopen jaar verder vormgegeven.

Het ziekteverzuim was in 2019 laag: 3,98%. Organisatorisch zijn er in 2019 geen grote wijzigingen doorgevoerd. In 2019 is de reguliere medewerkersgesprekscyclus (beoordelings- en functioneringsgesprekken) vervangen door STAP (Samen Talent Activeren en Presteren) waarbij medewerker en leidinggevende op continue basis met elkaar in gesprek gaan over werk, prestaties en duurzame inzetbaarheid.

Wij besteden veel aandacht aan uitleg van onze strategie aan onze medewerkers en het doorvertalen daarvan op teamniveau. Klantgerichtheid, zowel intern als extern, is hierbij een van onze belangrijkste speerpunten en het eerdergenoemde thema 'Fans maken' en de 'Fanmaker van het Jaar!'-verkiezing zijn hiervan mooie voorbeelden.

De Goudse staat midden in de maatschappij. Bij onze maatschappelijke activiteiten richten wij ons op ondernemers en op de regio Gouda. Ook het afgelopen jaar hebben een aantal medewerkers van De Goudse gastlessen verzorgd op basisscholen tijdens 'De week van het geld'. Ook huisvesten we nog steeds een aantal ondernemers in ons bedrijfspand. Het Bestuur van De Goudse wil graag een persoonlijke bijdrage leveren aan de invulling van onze maatschappelijke rol. Zo is Geert Bouwmeester als ambassadeur betrokken bij De Goudse Weekendschool. Dit is een initiatief waarbij gastdocenten worden uitgenodigd om iets te vertellen over hun beroep aan leerlingen in de leeftijd van 10-14 jaar. Door mee te doen aan De Goudse Weekendschool ontdekken de kinderen de wereld, vergroten ze hun zelfvertrouwen en krijgen ze zicht op hun eigen talenten.

Geert Bouwmeester is voorzitter van het Platform Kleine en Middelgrote Maatschappijen. Het platform is ingesteld om de betrokkenheid van de achterban bij activiteiten van het Verbond van Verzekeraars te vergroten. Ook is hij voorzitter van de Commissie Centrum Bestrijding Verzekeringscriminaliteit (CCBV) van het Verbond van Verzekeraars. Daarnaast hij als ambassadeur betrokken bij de Maatschappelijke beursvloer, die bedrijven en maatschappelijke organisaties een gelegenheid biedt om elkaar te ontmoeten in een informele sfeer en diensten, producten en menskracht uit te wisselen. Geert Bouwmeester is ook lid van het Comité van aanbeveling van Gouda Sterk aan de IJssel en penningmeester van de Stichting Fonds Gouda 750. Deze stichting is opgericht vanwege het 750-jarige jubileum van de stad Gouda in 2022. Het feest wordt medio juli 2021 tot eind augustus 2022 voor, door en met de stad gevierd.

Robbert Prins is al jaren actief als bestuurslid van Stichting DaDa, die zich inzet voor de verbetering van de zorg aan kinderen. Ook is hij lid van het sectorbestuur Schadeverzekeringen en lid van het Platform Klantbelang & Reputatie van het Verbond van Verzekeraars.

Pieter de Frel is lid van de commissie Financieel Economische Zaken van het Verbond van Verzekeraars.

Marcel Moons is penningmeester van het Genootschap Graaf Floris V, dat ertoe wil bijdragen dat Gouda nog levendiger wordt voor alle Gouwenaren en bezoekers van buiten Gouda. Marcel Moons is ook lid van het sectorbestuur Inkomensverzekeringen van het Verbond van Verzekeraars.

Integriteit en klantbelang zijn van groot belang in ons dagelijks werken. Om dit te onderstrepen, leggen alle nieuwe medewerkers, zowel medewerkers met direct klantcontact voor wie het wettelijk verplicht is, als medewerkers zonder direct klantcontact, de eed of belofte voor de financiële sector af.

Het compliance-bewustzijn is in 2019 in de gehele organisatie verder toegenomen, mede door het programma Samen Bewust. Naast het uitgebreide e-learningprogramma waaraan alle medewerkers van De Goudse deelnemen is in 2019 onder andere aandacht besteed aan de onderwerpen informatiebeveiliging en Ken Uw Klant. Ook zijn op teamniveau sessies georganiseerd om integer handelen en het bewustzijn hierover te bevorderen.

De Goudse valt als niet-beursgenoteerd familiebedrijf niet onder de werking van de Corporate Governance Code, maar kiest er wel voor om de uitgangspunten van de code zo veel mogelijk na te leven. Op sommige punten wijkt De Goudse er als niet-beursgenoteerd familiebedrijf echter vanaf. De wijze waarop wij de code opvolgen is vermeld op goudse.nl.

BELONINGSBELEID

De Remuneratiecommissie en selectie- en benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen (REMCO) keurt de algemene beginselen van het beloningsbeleid voor medewerkers van De Goudse (in dienst van Goudse Verzekeringen Services

B.V.) goed en toetst deze beginselen periodiek. De REMCO adviseert de RvC over de beloning, de selectie en de benoeming van bestuursleden (in dienst van De Goudse N.V.). De RvC stelt de beloning vast.

Het beloningsbeleid van De Goudse kenmerkt zich door het vermijden van excessieve beloning en ongewenste prikkels. De beloning is marktconform. De secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden zijn maatschappelijk verantwoord en bevatten evenmin ongewenste prikkels. Conform artikel 1:120 lid 2 Wft melden wij dat er bij De Goudse geen werknemers zijn die een totale jaarlijkse beloning van 1 miljoen euro of meer ontvangen.

In het beloningsbeleid voor medewerkers van De Goudse is er een relatie tussen de zwaarte van de functie en de hoogte van het salaris. De functiezwaarte dient als uitgangspunt voor de functiegroepenstructuur, met daaraan gekoppeld een salarisstructuur, die de onderlinge beloningsverhoudingen binnen De Goudse tot uitdrukking brengt. Voor elke functie is er een functieprofiel. De functiezwaarte van iedere functie wordt door een functiewegingscommissie bepaald conform de IFA wegingssystematiek. Voor medewerkers die onder de cao voor het verzekeringsbedrijf vallen, volgt de salarisontwikkeling de cao.

De Goudse kent de volgende vormen van beloning: salaris en vakantiegeld, toeslagen, een uitloopregeling variabele beloning, pensioen, representatievergoeding, lease-auto, bereikbaarheidsvergoeding en een vergoeding bij het einde van het dienstverband.

Met bestuursleden worden kwalitatieve en kwantitatieve resultaat- en ontwikkelafspraken gemaakt. Na tussentijdse evaluatie vindt aan het einde van het jaar de beoordeling plaats. De ontwikkeling van de beloning van bestuursleden is vastgelegd in een afzonderlijke beloningssystematiek. De hoogte en samenstelling van het arbeidsvoorwaardenpakket van de bestuursleden is gebaseerd op een driejaarlijkse benchmarkvergelijking van een externe adviseur. De Raad van Commissarissen besluit over het al dan niet toepassen van de uitkomsten van deze vergelijking.

FINANCIËLE PERFORMANCE

RESULTATEN DE GOUDSE N.V.

De Goudse kan ook op 2019 met een trots gevoel terugkijken. Zowel het resultaat als de omzetgroei is boven verwachting, terwijl de solvabiliteit en toereikendheid ondanks de turbulentie op de kapitaalmarkten op het gewenste niveau zijn gebleven.

De omzetgroei wordt in hoge mate gerealiseerd vanuit onze strategische segmenten, terwijl het intermediair ons ook steeds vaker weet te vinden voor particuliere verzekeringen. De opnieuw mooie groeicijfers, in combinatie met de uitkomsten van het Adfiz-prestatieonderzoek, zijn voor ons duidelijke signalen dat onze strategie werkt en dat onze producten, dienstverlening en het professionele risicomanagementadvies via het intermediair gewaardeerd worden.

Het resultaat voor belastingen van De Goudse N.V. bedroeg EUR 36,5 mln. (2018: EUR 40,4 mln.). Het herstel op de kapitaalmarkten in het begin van 2019 en de gevolgen van de gedaalde rente gedurende 2019 zijn mede van invloed geweest op dit resultaat. Met name het effect van de gedaalde rente (zowel de daling als de getoonde volatiliteit in de renteontwikkeling) heeft ertoe geleid dat er managementacties zijn ingezet om onze solvabiliteit en toereikendheid op een robuust niveau te houden. De onderliggende verzekeringstechnische ontwikkelingen zijn gunstig te noemen. De ontwikkeling op het gebied van de hoogte van letselclaims blijft een aandachtspunt.

We zijn tevreden over de performance van VLC & Partners, waarin we op 27 maart 2019 ons belang formeel hebben uitgebreid naar 100%. Zowel de groei als het rendement voldoet aan onze verwachting. In 2019 hebben we ook een aandelenparticipatie in Anker verkregen. De invulling van onze samenwerking op basis van complementaire kennis en kunde is in gang gezet en zal in 2020 verder vorm krijgen

Per saldo zijn we meer dan tevreden over het rendement op het eigen vermogen van 10,6% (2018: 12,2%) en over onze kapitaalpositie. Daarnaast vinden we het belangrijk dat het fundament van De Goudse als familiebedrijf versterkt is door de uitbreiding van ons aandeel in VLC & Partners en de participatie in Anker.

STERKE GROEI, GUNSTIGE SCHADEONTWIKKELING EN EEN ROBUUSTE FINANCIËLE POSITIE

Het premie-inkomen is het afgelopen jaar in alle branches (behalve Leven) verder toegenomen en laat een stijging van gemiddeld 9% zien. Door deze sterke groei, in combinatie met onze kostenbeheersing, zijn de kostenratio's van de diverse branches verder verbeterd.

De technische resultaten van Goudse Schadeverzekeringen N.V. en Goudse Levensverzekeringen N.V. bedragen respectievelijk EUR 5,9 mln. (2018: EUR 23,4 mln.) en EUR 23,4 mln. (2018: EUR 23,5 mln.). De solvabiliteitsratio van De Goudse N.V. daalde licht naar 228% (2018: 233%) en blijft ruim boven het targetniveau van het kapitaalbeleid. De solvabiliteitsratio's van het schade- en levenbedrijf zijn ook solide, met respectievelijk 208% (2018: 177%) en 156% (2018: 201%).

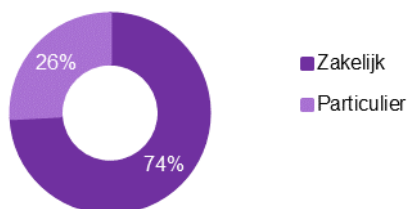
Het resultaat van De Goudse wordt in belangrijke mate beïnvloed door de volatiliteit op de kapitaalmarkten. In het begin van 2019 was er nog sprake van een herstel op de kapitaalmarkten. Gedurende het jaar werd dit echter opgevolgd door een (nog) verdere daling van de marktrente. Zowel de rentedaling als de volatiliteit in de marktrente heeft ertoe geleid dat er managementacties zijn ingezet om de solvabiliteit op het gewenste niveau te houden. Belangrijke elementen hiervan zijn het besluit om de rekenrenten voor Leven en langlopende schadeproducten verder te verlagen, de schadevoorzieningen te versterken en het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille aan te passen. De effecten van deze managementacties zijn direct van invloed geweest op de financiële resultaten van zowel het schade- als levenbedrijf.

De onderliggende verzekeringstechnische ontwikkelingen zijn over het algemeen gunstig. De ingezette bijsturing op het gebied van Verzuim werpt zijn vruchten af, maar we zijn er nog niet. We verwachten dat actieve bijsturing op basis van datagedreven analyses in 2020 de verhouding tussen het verzekerde risico en de gevraagde premie weer in balans brengt. De schadeontwikkeling bij Motor WA blijft een aandachtspunt. Voortschrijdend inzicht in de ontwikkeling van lopende letseldossiers maakt duidelijk dat de trend van toenemende claimlasten zich voortzet. Om het rendement op een passend niveau te krijgen zijn, naast de doorgevoerde procesverbeteringen, ook aanvullende premie maatregelen nodig die gebaseerd zijn op geactualiseerde risico-inschattingen. Daarnaast blijft het resultaat onze zakelijke brandportefeuille kwetsbaar voor incidentele gebeurtenissen.

AUTONOME GROEI VAN ZOWEL DE ZAKELIJKE ALS DE PARTICULIERE PORTEFEUILLE

Het totale periodieke premie-inkomen (exclusief koopsomproductie in het levenbedrijf) groeide in 2019 met 9% (2018: 11%) naar EUR 536,9 mln. De meeste groei realiseren we autonoom via de provinciale tekening. De groeicijfers van De Zeeuwse en de zaakschadeportefeuille (zakelijk en particulier) zijn met 22% en 19% ruim boven verwachting.

Het premie-inkomen van onze zakelijke producten is in 2019 gestegen met 10% en ook de groei in omzet van de particuliere schadeproducten zet door (+19%). Vanwege de uitloop van de Leven Individueelportefeuille neemt de omzet van deze producten jaarlijks af. De verhouding tussen de omvang van de zakelijke en particuliere portefeuilles (74% om 26%) past bij onze strategische koers, waarbij we ons primair richten op mkb-ondernemers. Van de zakelijke schadeportefeuille loopt 40% (2018: 39%) via Erkend MKB-adviseurs. Via hen biedt De Goudse onderscheidende dienstverlening op het gebied van risicomanagement voor mkb-ondernemingen.

Totale premie-inkomen EUR 536,9 mln.

Periodieke verzekeringstechnisch premie-inkomen De Goudse N.V.

KOSTENRATIO VERDER VERLAAGD, ONDANKS TOEGENOMEN KOSTEN

De reguliere kosten zijn in 2019 toegenomen vanwege hogere pensioenlasten, meer projectinvesteringen en een toegenomen personele bezetting om de groei te faciliteren. De omvang van de reguliere kosten als percentage van de omzet is in 2019 verder gedaald naar 13,5% (2018: 14,0%). Ons projectenbudget is in 2019 relatief hoog gebleven, met een focus op projecten die gericht zijn op verbetering van onze interne processen en op de digitale omgeving voor onze klanten en adviseurs. Hier geven we invulling aan door het uitbreiden van de ondersteunende tooling voor o.a. de financiële kolom, het toepassing van cloudtechnologieën en het gebruik van mendix-applicaties.

Het aantal vaste medewerkers van De Goudse ultimo 2019 is 517,5 FTE (2018: 512,5 FTE). Het aantal tijdelijke medewerkers nam toe van 50,6 FTE naar 56,2 FTE, onder andere vanwege ondersteuning van de interne bezetting (flexibele schil) en de tijdelijke invulling van vacatures.

RESULTATEN GOUDSE SCHADEVERZEKERINGEN N.V.

Het netto resultaat van Goudse Schadeverzekeringen N.V. bedraagt EUR 11,2 mln. (2018: EUR 20,2 mln.) bij een technisch resultaat van EUR 5,9 mln. (2018: EUR 23,4 mln.). Hoewel de verzekeringstechnische ontwikkelingen in het algemeen positief zijn, hebben incidentele lasten ertoe geleid dat het resultaat achterblijft bij de verwachting. Deze incidentele lasten zijn het gevolg van managementacties na de sterke rentedaling in augustus 2019 en hebben betrekking op verlaging van de rekenrente, versterking van de voorzieningen en verlaging van het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille. Hiermee blijft een robuuste solvabiliteit en toereikendheid van De Goudse geborgd. De solvabiliteitsratio is 208% (2018: 177%) en ligt ruim boven het targetniveau van het kapitaalbeleid. Het totale premie-inkomen is met 12% gegroeid naar EUR 489,4 mln. (2018: EUR 438,3 mln.).

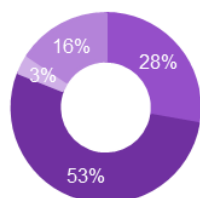
De verzekeringstechnische ontwikkelingen waren in 2019 over het algemeen positiever dan verwacht. Belangrijke aandachtspunten blijven echter de ontwikkeling op het gebied van letselschades en de kwetsbaarheid van het resultaat van de zakelijke brandportefeuille.

GROEI VOOR DERDE JAAR OP RIJ BOVEN 10%

De omzet is met EUR 51,1 mln. gegroeid naar EUR 489,4 mln. De groei is zowel gerealiseerd in de zakelijke als de particuliere portefeuille. Het premie-inkomen van onze zakelijke producten is in 2019 toegenomen met 10% (2018: 12%). Hiermee komt de groei van de zakelijke omzet voor het derde jaar op rij uit op 10% of hoger. Deze groei in onze strategische kernmarkt is voor ons een duidelijk signaal dat onze strategie werkt, en dat geldt ook voor de waardering die spreekt uit het behalen van de eerste prijs in de categorie Schade Zakelijk van het Adfiz prestatieonderzoek, voor de vierde keer op rij. Via Erkend MKB-adviseurs (EMA's) biedt De Goudse onderscheidende dienstverlening op het gebied van risicomangement voor mkb-ondernemingen. Van de totale zakelijke schadeportefeuille is inmiddels 40% (2018: 39%) afkomstig van onze EMA's.

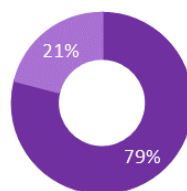
De particuliere portefeuille groeide in 2019 met 19% (2018: 18%), relatief een grotere groei dan die van onze zakelijke portefeuille. Deze sterke groei is grotendeels autonoom gerealiseerd, maar ook via overgenomen (volmacht)portefeuilles. Het zakelijke aandeel in het premie-inkomen is licht gedaald naar 79% (2018: 80%). Dit komt omdat wij het afgelopen jaar een sterke groei hebben gerealiseerd bij particuliere producten. Binnen de portefeuille van Goudse Schadeverzekeringen N.V. is de premieomzet van EUR 489,4 mln. als volgt verdeeld:

Het aandeel van zowel Zaakschade als De Zeeuwse is met 2 procentpunt toegenomen, terwijl het aandeel van Inkomen is gedaald met 3 procentpunt en het aandeel van Expat & Reis is afgenomen met 1 procentpunt.

Totale premie-inkomen EUR 489,4 mln.

■ Zaakschade
■ Inkomen
■ Expat & Reis
■ De Zeeuwse

Totale premie-inkomen EUR 489,4 mln.

■ Zakelijk
■ Particulier

Premieomzet Goudse Schadeverzekeringen N.V.

OOK IN 2019 STERKE OMZETGROEI ZAAKSCHADE, RENDEMENT BLIJFT OP ONDERDELEN OM AANDACHT VRAGEN

De premieomzet van Zaakschade is het afgelopen jaar gegroeid in zowel de provinciale portefeuille (22%) als de volmachtportefeuille (14%). Deze groei is zichtbaar voor alle producten. Hieraan ligt voornamelijk nieuwe productie ten grondslag, maar ook de sterke groei vanuit nieuw aangestelde gevolmachtigden.

Het technisch resultaat van de provinciale verzekeringen is EUR 2,1 mln. negatief (2018: EUR 4,9 mln. negatief). Op basis van datagedreven inzichten zijn het afgelopen jaar (premie)maatregelen genomen om de balans tussen de risicoprofielen en de premies in balans te krijgen. Het effect hiervan komt in de komende perioden tot uiting via resultaatverbeteringen. Het negatieve resultaat bij Zaakschade is vooral veroorzaakt door de hoge schadelast bij Motor WA. Het resultaat bij Brand is slechts beperkt positief als gevolg van een aantal grote zakelijke brandschades. Bij Rechtsbijstand heeft met name Gezinsrechtsbijstand een hoge schaderatio vanwege het ophogen van de voorziening voor bestaande claims. Ongevallen en Aansprakelijkheid dragen positief bij aan het resultaat. De volmachtenportefeuille van De Goudse boekte een verlies van EUR 4,1 mln. (2018: EUR 6,8 mln. verlies), voornamelijk vanwege bijstelling van de voorzieningen voor motorrijtuigverzekeringen en de uitloopresultaten van beëindigde volmachten.

GROEI INKOMEN ZET DOOR, RESULTAAT ONDANKS INCIDENTELE LASTEN POSITIEF DANKZIJ GUNSTIGE SCHADEONTWIKKELINGEN

De omzetgroei bij collectieve inkomensproducten wordt breed gedragen. Deze groei wordt onder andere gedreven door hogere productie, gunstiger roeyement en een toename van de verzekerde loonsommen van bestaande klanten. Vanwege het toegenomen verzuim in Nederland zijn er het afgelopen jaar premieverhogingen doorgevoerd, wat slechts tot beperkt roeyement heeft geleid en heeft bijgedragen aan de groei.

Met 5% groei (2018: 3%) van de individuele inkomensportefeuille neemt de omzet verder toe in een stabiele markt. Een gunstige roeyementsontwikkeling en focus op specifieke mantels zijn de belangrijkste verklaringen voor dit succes.

Het technisch resultaat van de inkomensportefeuille bedraagt EUR 6,3 mln. (2018: EUR 33,4 mln.). Bij Inkomen Individueel komt dit vooral door een incidentele aanpassing van de voorzieningen als gevolg van verdere verlaging van de rekenrente en een parameter-update voor het bepalen van de toekomstige kosten. Bij WGA-eigenrisicoverzekeringen blijft de uitloop op oude schadejaren bijzonder positief als gevolg van de hoger dan verwachte uitstroom richting IVA. Ook bij WIA was de uitloop positief, waarbij hier met name de meevallende instroom op de recentere schadejaren van belang is.

Het resultaat bij Verzuim in de provinciale portefeuille is positief. Enerzijds komt dit doordat de inkomsten zijn gestegen vanwege toename van de verzekerde loonsommen en premie-aanpassingen voor de gehele portefeuille, anderzijds heeft dit te maken van de beperkte toename van de schadelast. Het resultaat van de verzuimportefeuille in volmacht is nog wel negatief. De onderliggende ontwikkeling van de verzuimportefeuille blijft een punt van aandacht. We verwachten dat we met actieve bijsturing op basis van datagedreven analyses in 2020 de verhouding tussen het verzekerde risico en de gevraagde premie structureel in balans kunnen brengen.

EXPAT & REIS

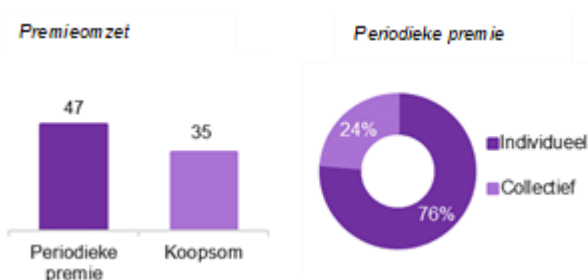
De premieomzet van expat- en reisverzekeringen is gegroeid met 3% als gevolg van een verminderd aanbod in de markt. Het technisch resultaat bedraagt EUR 0,9 mln. (2018: EUR 3,1 mln.). Onderliggend ontwikkelden de schaderatio's zich gunstig, maar de aanpassingen in de parameters van de schadevoorzieningen en hogere (project)kosten drukten het resultaat.

DE ZEEUWSE

De premieomzet van De Zeeuwse nam toe met 22% naar EUR 76,5 mln. (2018: EUR 62,7 mln.). Zowel de schade- als de inkomensportefeuille zijn sterk gegroeid. Deze autonome omzetgroei laat zien dat met name de regionale positionering en de agrarische en hippische proposities goed aansluiten bij de klantwens. Het technisch resultaat van De Zeeuwse bedraagt EUR 5,0 mln. (2018: EUR 1,2 mln. negatief), als gevolg van gunstige schadeontwikkeling in de volledige portefeuille.

RESULTATEN GOUDSE LEVENSVZERKERINGEN N.V.

De periodieke premieomzet van Goudse Levensverzekeringen N.V. is in 2019 gedaald met 9% naar EUR 47,4 mln. (2018: EUR 52,0 mln.) vanwege een afname in de portefeuille van individuele levensverzekeringen (wat gebruikelijk is in de markt). Er is ook sprake van een daling in de omzet van onze collectieve levensverzekeringen, na de beëindiging van twee grote contracten Deze premieomzet is afgenomen met 9% naar EUR 11,2 mln. (2018: EUR 12,3 mln.).

Premieomzet Goudse Levensverzekeringen N.V

Het technische resultaat van Goudse Levensverzekeringen N.V. is per saldo uitgekomen op EUR 23,5 mln. (2018: EUR 23,5 mln.). Het resultaat wijkt in positieve zin af van de verwachting, met name vanwege een hogere beleggingsopbrengsten en een gunstig resultaat op sterfte. Incidentele lasten en baten als gevolg van de verlaging van de stelselwijziging (verlaging rekenrente en versnelde afschrijving van de eerste kosten) drukken het resultaat beperkt. De Solvabiliteit is afgenomen tot 156% (2018: 201%) wat conform het kapitaalbeleid op het niveau 'optimaal' is.

RESULTATEN VLC & PARTNERS B.V.

Op 27 maart 2019 is het 51%-belang van De Goudse in VLC & Partners Holding B.V. uitgebreid naar een 100%-belang. Na de integratie van Mandema & Partners is het bedrijf verdergegaan onder de naam VLC & Partners en hebben er gedurende 2019 diverse acquisities plaatsgevonden (ENGage, Global Art Insurance en Kuysten Advies en Zekerheid). Wij zijn tevreden over de omzetstijging met ruim 9% naar EUR 38,0 mln. (2018: EUR 35,7 mln.) en het bruto resultaat van EUR 2,6 mln. (2018: EUR 1,9 mln.).

A.3 Prestaties op gebied van beleggingen

MARKTONTWIKKELINGEN

De Europese Centrale Bank heeft in 2019 besloten om het opkoopprogramma voor obligaties weer open te stellen. Het opkoopprogramma van de ECB, de handelsoorlog tussen China en de Verenigde Staten en de Brexit hebben de rendementen op de kapitaalmarkten naar historische dieptepunten geleid. De marktrente voor Nederlandse staatsleningen met een looptijd van 10 jaar daalde medio augustus naar -0,6% en liep aan het einde van het jaar weer op tot -0,1%. De risico-opslagen van bedrijfsobligaties zijn in 2019 ook gedaald.

BELEGGINGSRENDEMENTEN

De combinatie van lage marktrente en lage risico-opslagen heeft ervoor gezorgd dat de performance op marktwaarde van vastrentende waarden positief is (2,6%). De effectieve rentevoet bedraagt ultimo 2019 2,8% en is in 2019 met 0,3% gedaald. De aandelenmarkten hebben een heel goed jaar achter de rug en dit zorgde voor een positieve performance van onze aandelenportefeuille van 18%. Ook de overige beleggingscategorieën (hypotheekfondsen en vastgoed) hebben een goed resultaat behaald, waarbij het rendement respectievelijk bijna 9% en 14% was.

Beleggingsrendementen op Solvency II grondslagen

Beleggingsresultaten (QRT S.09)	Dividend	Interest en huur	Gereal. resultaten	Ongereal. resultaten	Totaal
Vastgoed	2.474	538	-	13.000	16.012
Groepsmaatschappijen en deelnemingen				654	654
Aandelen en beleggingsfondsen	4.143		-3.501	11.509	12.151
Obligaties		37.155	13.210	2.137	52.502
Vorderingen uit hypothecaire leningen	6.554	8.917	-	10.069	25.540
Vorderingen uit andere leningen		168		1.980	2.148
Deposito's bij kredietinstellingen		-			-
Polisbeleningen		4		4	8
	13.171	46.782	9.709	39.353	109.015
Beleggingen voor risico polishouders	54			95.713	95.767
	13.225	46.782	9.709	135.066	204.782

Ontwikkeling beleggingsportefeuille op Solvency II balans

Beleggingen	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	18.033	370	-	657	19.060
overige terreinen en gebouwen	9.924	-	-	1.633	11.557
vastgoedbeleggingsfondsen	81.009	29.981	-	10.710	121.700
	108.966	30.351	-	13.000	152.317
Groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.470	4.052	-	588	6.110
Aandelen en beleggingsfondsen	86.324	3.937	-58.219	8.002	40.044
Obligaties	1.405.574	183.174	-188.507	15.346	1.415.587
Vorderingen uit hypothecaire leningen	262.379	-6	-11.436	-10.165	240.772
Hypotheekbeleggingsfondsen	285.886	38.496	-	20.242	344.624
Vorderingen uit andere leningen	23.322	1.794	-1.531	1.986	25.571
Deposito's bij kredietinstellingen	15.000	-	-15.000	-	-
Polisbeleningen	180	28	-15	4	197
	2.078.665	227.423	-274.708	35.414	2.066.794

Overzicht van obligaties naar landencategorie

	2019			2018		
	Bedrijfs-obligaties	Staats-obligaties	Totaal	Bedrijfs-obligaties	Staats-obligaties	Totaal
Nederland	10,0%	20,5%	30,5%	10,7%	22,9%	33,6%
Andere lidstaten E.U.	14,8%	40,1%	54,9%	17,0%	36,4%	53,4%
Overige landen	13,0%	1,6%	14,6%	11,2%	1,8%	13,0%
	37,8%	62,2%	100,0%	38,9%	61,1%	100,0%

Overzicht van obligaties naar ratingcategorie

	2019			2018		
	Bedrijfs-obligaties	Staats-obligaties	Totaal	Bedrijfs-obligaties	Staats-obligaties	Totaal
AAA	4,3%	34,6%	38,9%	3,2%	36,9%	40,1%
AA	8,3%	23,1%	31,4%	10,3%	20,7%	31,0%
A	20,5%	3,7%	24,2%	17,8%	2,8%	20,6%
BBB	4,5%	0,8%	5,3%	7,3%	0,7%	8,0%
Overig	0,2%	0,0%	0,2%	0,3%	0,1%	0,4%
	37,8%	62,2%	100,0%	38,9%	61,1%	100,1%

A.4 Prestaties op andere gebieden

De Goudse heeft geen andere noemenswaardige activiteiten.

A.5 Overige informatie

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

Het Bestuur bestaat uit vier leden. In juli 2019 heeft mevrouw Huijberts, bestuurslid IT & Innovatie, besloten De Goudse te verlaten. De portefeuille IT & Innovatie is verdeeld over de resterende vier bestuursleden. Het Bestuur is zich ervan bewust dat de samenstelling van het Bestuur en de RvC niet voldoet aan de diversiteitsnorm van de Wet Bestuur en Toezicht. Het streven naar een evenwichtige verdeling wordt meegenomen in het profiel van nieuw te benoemen bestuurders en commissarissen op het moment dat dat aan de orde is.

DIVIDEND

De Goudse heeft in haar beleid opgenomen dat er jaarlijks 30% van het netto resultaat, na betaling van het dividend op financieringspreferente aandelen, wordt uitgekeerd als dividend. Voor Schade is het dividendpercentage 25% van de netto winst en voor Leven 100%. Hiervan kan worden afgeweken als de solvabiliteit of nieuwe inzichten hiertoe aanleiding geven.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld om over 2019 aan de houder van de (68) financieringspreferente aandelen een dividend van EUR 1,7 mln. uit te betalen (in 2018 is over 68 financieringspreferente aandelen EUR 2,3 mln. uitgekeerd). In 2019 is een interimdividend aan houders van gewone aandelen uitgekeerd van EUR 1,7 mln. (2018: EUR 1,8 mln.). Voorgesteld wordt om op gewone aandelen een slotdividend uit te keren van EUR 8,8 mln. (2018: EUR 15,4 mln.). Na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt uit de winst EUR 26,1 mln. toegevoegd aan de reserves.

LIQUIDITEITSBELEID EN -POSITIE

De Goudse wil altijd aan haar toekomstige verplichtingen voldoen. Daarom streeft De Goudse een hoge liquiditeit na in haar beleggingsportefeuilles. Ook wordt jaarlijks een liquiditeitsprognose voor de middellange termijn opgesteld. Op basis van deze prognose wordt de liquiditeitsbehoefte in kaart gebracht en een passende liquiditeitsbuffer geformuleerd voor de periode van het Middellange Termijn Plan. Daarnaast houdt De Goudse voor liquiditeitsdoeleinden kredietfaciliteiten aan bij Leven (EUR 15 mln.), bij Schade (EUR 25 mln.) en op groepsniveau (EUR 7 mln. ongecommitteerd). De liquiditeitspositie van het schade- en levenbedrijf is zeer gezond, aangezien De Goudse een hoog niveau van liquide beleggingen aanhoudt in de beleggingsmix, waaronder snel liquide te maken overheidsobligaties met een hoge kredietwaardigheid.

Belangrijkste functionarissen

Raad van Commissarissen

H.H. (Henk) Raué, voorzitter
prof. dr. mr. F. (Frans) van der Wel RA, vicevoorzitter
dr. M.R.R. (Michel) van Bremen
mr. E. (Ellen) Faber
J. (Jacob) Middeldorp

Bestuur

drs. G.W. (Geert) Bouwmeester, voorzitter
drs. P.H. (Pieter) de Frel RA
M.P. (Marcel) Moons RA
Mr. drs. R.C. (Robbert) Prins

Sleutelfunctionarissen

drs. L.B. (Leonie) Thiers AAG, Riskmanagement
Mr V.J.A. (Viktorien) Mos, Compliance
dr. Ir. H.I. (Hilda) van der Veen AAG, Actuarieel
drs. P.B.N. (Patricia) Michel RE, Interne audit

Externe accountant

A.J.H. Reijns RA (KPMG Accountants N.V.)

B. Bestuurssysteem

B.1 Algemene informatie over het bestuursysteem

Risicomanagement governancestructuur

Het Bestuur draagt de integrale managementverantwoordelijkheid voor alle activiteiten van De Goudse. Daaronder het vaststellen, uitvoeren, monitoren en waar nodig bijstellen van het algehele beleid van De Goudse. Binnen het Bestuur is de Bestuurder Financiën en Risk verantwoordelijk voor de operationele aansturing van Riskmanagement en Compliance. De Raad van Commissarissen (RvC) houdt hierop toezicht. Het Bestuur en de RvC hebben een aantal activiteiten gedelegeerd aan het Risico Committee, respectievelijk de Audit & Risk Committee. Deze commissies hebben een adviserende rol naar het Bestuur en de RvC.

Risico Committee

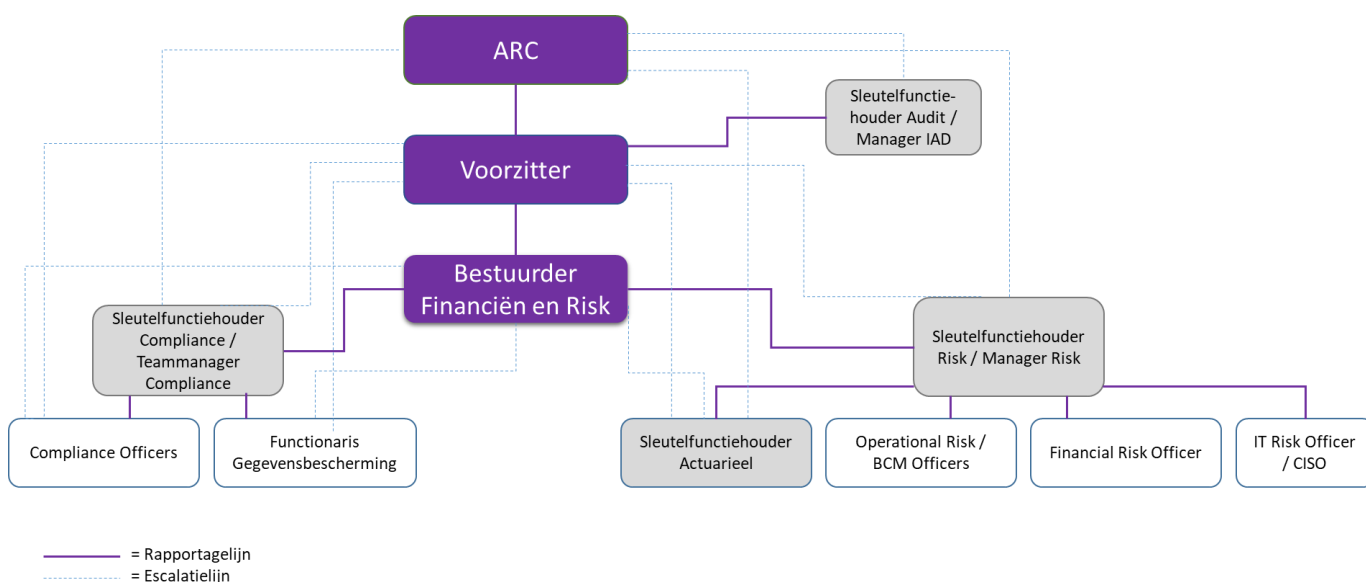
Het Bestuur van De Goudse heeft de verantwoordelijkheid voor het monitoren van het risicomanagementbeleid belegd bij het Risico Committee. De leden van het Bestuur vormen samen met de manager Riskmanagement en de teammanager Compliance het Risico Committee van De Goudse. Het Risico Committee komt ieder kwartaal bijeen.

Audit & Risk Committee (ARC)

De ARC bereidt de besluiten van de RvC voor op het gebied van financiële verslaggeving en interne beheersing en ondersteunt de RvC om erop toe te zien dat de verslaglegging aan de wettelijke eisen voldoet. Het ARC heeft een adviserende rol; de besluitvorming ligt bij de RvC. Tot de taken van de commissie behoren het houden van toezicht en het adviseren van het Bestuur over de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Het ARC komt ieder kwartaal bijeen.

Solvency II Sleutelfuncties

De Goudse heeft vier sleutelfunctiehouders benoemd: risk, compliance, actuarieel en audit. Zij vormen een belangrijk onderdeel van de risicomanagement governancestructuur van De Goudse en rapporteren rechtstreeks aan het Bestuur en de ARC.

Figuur 1: Solvency II-sleutelfuncties De Goudse.

Riskmanagement sleutelfunctie

De functiehouder Riskmanagement is verantwoordelijk voor een integraal en betrouwbaar inzicht in de beheersing van de belangrijkste risico's van De Goudse. Belangrijke activiteiten omvatten:

- ondersteunen en adviseren van Bestuur, management en medewerkers om risico's te beheersen;
- uitvoeren en/of faciliteren van activiteiten die bijdragen tot een hogere 'volwassenheid' van het risicomanagementsysteem van De Goudse;
- monitoren van en rapporteren over het integrale risicoprofiel en de mate van beheersing in relatie tot de vastgestelde risicobereidheid;
- monitoren en toetsen van beleidsdocumenten.

Periodiek vindt overleg plaats met het management van diverse afdelingen en met andere risicomonitorende functies, zoals Compliance, de Interne Audit Dienst en de externe accountant. De functiehouder rapporteert ten minste vier keer per jaar aan het Bestuur en de ARC. Dit gebeurt in een rapportage over de beheersing van risico's. De functiehouder Riskmanagement wordt ingevuld door de manager Riskmanagement.

Compliance sleutelfunctie

De functiehouder Compliance is ervoor verantwoordelijk dat er integraal inzicht is in het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van wet- en regelgeving en van de interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de integriteit en/of reputatie van De Goudse worden aangetast. Belangrijke activiteiten omvatten:

- inventarisatie en analyse van nieuwe of aangepaste wet- en regelgeving, en hierover informatie en advies verstrekken aan Bestuur en management;
- gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan Bestuur en management over integriteits- en andere compliance-vraagstukken;
- monitoren van de uitvoering van wet- en regelgeving en de mate van beheersing in relatie tot de vastgestelde risicobereidheid en waar nodig aanbevelingen doen ter verbetering van die uitvoering;
- bewustwording creëren bij alle medewerkers over relevante regelgeving.

Het Bestuur van De Goudse is eindverantwoordelijk voor de naleving van alle wet- en regelgeving door De Goudse. De functiehouder Compliance is werkzaam in een door het Bestuur ingestelde onafhankelijke functie. De functiehouder adviseert over, faciliteert en ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving. De functiehouder rapporteert ten minste vier keer per jaar aan het Bestuur en de ARC. De rapportage gaat over de ontwikkelingen in regelgeving en andere relevante externe factoren, de belangrijkste compliance risico's, de maatregelen die genomen moeten worden, of zijn, om de beheersing van die risico's te verbeteren en de voortgang van de werkzaamheden in het kader van de taken van de functie.

De functiehouder Compliance wordt ingevuld door de teammanager Compliance. Periodiek vindt overleg plaats met het management van diverse afdelingen, de voorzitter van het Bestuur en andere risico monitorende functies, zoals Riskmanagement, Speciale Zaken, de Interne Audit Dienst en de externe accountant.

Actuariële sleutelfunctie en de Interne Audit sleutelfunctie

Deze functies worden toegelicht in de hoofdstukken B.5 en B.6.

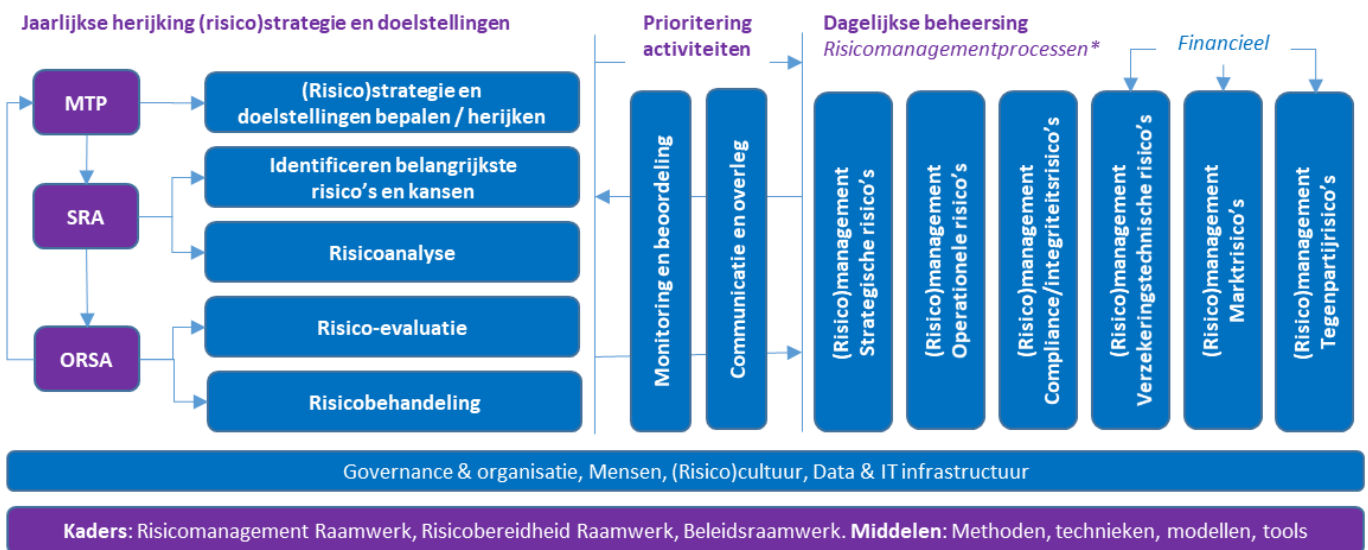
B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

De Goudse actualiseert periodiek het beleid 'Geschiktheid en betrouwbaarheid'. Dit beleid biedt handvatten om vast te stellen of (kandidaat)medewerkers geschikt en betrouwbaar zijn voor hun functie en taken. Voor elke functie is duidelijk welke beroepskwalificaties, geschiktheids-, deskundigheids- en betrouwbaarheidseisen en werkervaring er nodig zijn.

B.3 Risicomanagementsysteem inclusief beoordeling van eigen risico en solvabiliteit

Risicomanagementsystemen

De Goudse heeft een uitgebreid risicomanagementsysteem. Hiermee worden financiële en niet-financiële risico's geïdentificeerd, geanalyseerd, geëvalueerd en beheerd en ervoor gezorgd dat de solvabiliteitspositie van De Goudse adequaat is in relatie tot het risicoprofiel en de operationele omgeving.

*Elk risicomanagementproces bestaat in essentie weer uit de stappen: identificeren, analyseren, evalueren en behandelen.

Figuur 2: Risicomanagementsysteem

Middellange Termijn Plan (MTP)

Jaarlijks wordt de strategie van De Goudse geactualiseerd tijdens het MTP-proces. Volledige herijking van de strategie gebeurt eens in de drie jaar. Het MTP is een financiële uitwerking voor de komende drie jaar, inclusief een balans en winst- en verliesrekening (onder de grondslagen van Dutch GAAP). Bij het opstellen van het MTP wordt uitgegaan van de strategische kaders die zijn bepaald in het strategische plan. Het MTP neemt uitgangspunten mee met betrekking tot onder andere de beleggingsmix, de productenmix, de financieringspositie, het dividendbeleid en diverse maatregelen, waaronder herverzekering. De vertaling van het MTP naar de solvabiliteitontwikkeling onder Solvency II wordt nader uitgewerkt in het ORSA-proces.

Strategische Risicoanalyse (SRA)

Om de risico's en kansen te identificeren die passen bij de vastgestelde strategische richting, wordt een Strategische Risicoanalyse (SRA) uitgevoerd.

Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)

De ORSA is het integrale proces dat De Goudse doorloopt om de strategische besluitvorming te ondersteunen. Hierin wordt voor de komende drie jaar onderzocht welk effect scenario's kunnen hebben op de balans en de solvabiliteitspositie. Op basis van de belangrijkste geïdentificeerde risico's worden scenario's gedefinieerd voor de ORSA, waarbij het effect van een (wijziging in) risicobehandeling, strategie of maatregel inzichtelijk wordt gemaakt. Door de ORSA kan het Bestuur risico's, kapitaal en rendement – en hun onderlinge samenhang – bestuderen en er tijdig op reageren. Daarbij worden afwegingen gemaakt die helpen om de winstgevendheid van De Goudse te vergroten. Op basis van de uitkomsten van de SRA en de ORSA worden de definitieve strategie en risicostrategie van De Goudse vastgesteld.

Asset Liability Management (ALM)

De Goudse voert een ALM beleid als onderdeel van het beleggingsbeleid. In het ALM beleid worden uitgangspunten geformuleerd hoe De Goudse invulling geeft aan de afstemming van de kasstromen uit beleggingen op de kasstromen uit de verzekeringsverplichtingen. Periodiek wordt een ALM-studie uitgevoerd om steeds een geactualiseerd inzicht te hebben in de beleggingen in relatie tot de verplichtingen. Per kwartaal wordt in de balansmanagementrapportage deze matching gerapporteerd.

Herverzekering

De risicobereidheid van De Goudse geldt als uitgangspunt voor het jaarlijkse prolongatieproces van de herverzekering en de af te sluiten herverzekeringscontracten. De bevindingen uit de meest recente ORSA over het risicoprofiel van de Goudse en de inzet van herverzekeringen als risicomitigerende maatregel worden hierbij meegenomen. Bij het toepassen van herverzekering gelden diverse randvoorwaarden op het gebied van governance, risicobeheersing en verslaglegging. Deze zijn vastgelegd in het herverzekeringsbeleid dat het kader vormt voor de Commissie Herverzekering en de Werkgroep Herverzekering die verantwoordelijk zijn voor de samenstelling, respectievelijk de uitvoering van de herverzekeringsprogramma's.

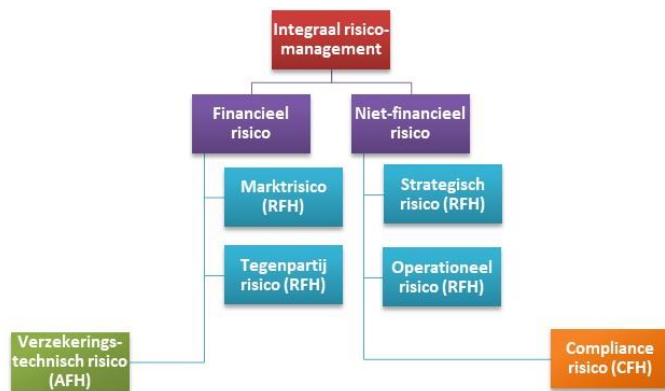
Het doel van het voorliggend beleid is om op een consistente en efficiënte wijze de interne richtlijnen voor toepassing van uitgaande herverzekering te beschrijven en vast te leggen. Hiermee wordt sturing en richting gegeven aan de vaststelling van het herverzekeringsprogramma en wordt bijgedragen aan de afweging tussen risico, rendement en kapitaal.

Dagelijkse beheersing

De teams Riskmanagement en Compliance houden toezicht op de beheersing van risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering en focust op de prioriteiten die volgen vanuit de risicostrategie. De risicostrategie en prioriteiten zijn vertaald naar beleidsdocumenten per risicocategorie binnen het totale beleidsraamwerk van De Goudse. De risicobereidheid wordt vertaald naar, onder andere, kapitaalbeleid en risicobudgetten en -limieten. De budgetten en limieten dienen als basis voor de monitoring door het team Riskmanagement, waarbij er zo nodig wordt bijgestuurd. Daarnaast worden eventuele nieuwe of opkomende risico's geïdentificeerd, geanalyseerd en meegenomen in de monitoring van het algehele risicoprofiel.

Risicomanagementclassificatie

De Goudse wordt blootgesteld aan verschillende soorten risico's. De belangrijkste categorieën die De Goudse onderscheidt, worden in figuur 3 weergegeven.

figuur 3: Risicolandschap De Goudse

B.4 Interne controlesysteem

De risicomanagementorganisatie omvat het geheel aan governance en beleidsmaatregelen dat erop is gericht om alle risico's van De Goudse zo goed mogelijk te beheersen en te voorkomen dat de risicopositie, de winstgevendheid en solvabiliteit van De Goudse in gevaar komen. De risicomanagementorganisatie is ingericht op basis van het 'Three lines of defence'-risicobeheersingsmodel.

'Three lines of defence'— risicobeheersingsmodel

Het 'Three lines of defence'-model heeft tot doel een degelijk bestuurskader te bieden voor financieel en niet-financieel Het 'Three lines of defence'-model heeft tot doel een degelijk bestuurskader te bieden voor financieel en niet-financieel risicobeheer. Hierbij zijn drie risicomanagementlagen gedefinieerd en geïmplementeerd, met verschillende rollen en uitvoerings- en toezichtverantwoordelijkheden.

Eerste verdedigingslinie

Het businessmanagement van De Goudse heeft de primaire verantwoordelijkheid voor:

- De uitvoering van activiteiten;
- Operations;
- Compliance;
- Effectieve beheersing van risico's bij activiteiten.

Het management (eerste lijn) is verantwoordelijk voor analyseren van de risico's in de gehele keten (van front- naar backoffice) en het ontwikkelen en implementeren van controles om deze risico's te beheersen.

Tweede verdedigingslinie

De teams Riskmanagement en Compliance zijn verantwoordelijk voor het volgende:

- Inventariseren en analyseren van nieuwe of aangepaste wet- en regelgeving, en hierover informatie en advies verstrekken aan Bestuur, directie en management;
- Gevraagd en ongevraagd advies geven aan Bestuur, directie en management over integriteits-, compliance- en andere risicovraagstukken;
- Ontwikkeling van beleid om risico's te beheersen en verkleinen en begeleiding van het operationeel management binnen hun specifieke risico- en controlegebied;
- Objectief en kritisch beoordelen van de uitvoerings-, management- en controleprocessen en coördinatie van de rapportage van risico's en controles door het businessmanagement (eerste linie);
- Zo nodig gebruikmaken van het escalatierecht met betrekking tot zakelijke activiteiten die volgens de teams Riskmanagement en Compliance leiden tot risico's die voor De Goudse onaanvaardbaar zijn;
- Bevorderen van risicobewustzijn binnen de lijnorganisatie;
- Tweedelijnsmonitoring.

De teams Risicomanagement en Compliance vertalen de risicobereidheid van het Bestuur naar methoden en beleidsrichtlijnen. Dit ter ondersteuning van, en het toezicht op, de controle van risico's door de eerste lijn. De tweede lijn is het geweten van de organisatie met betrekking tot deze risico's en controles.

Derde verdedigingslinie

De Interne Audit Dienst (IAD) biedt een onafhankelijke beoordeling van de interne beheersing van de risico's van De Goudse, zowel wat betreft de processen als de activa. Hieronder vallen ook de risicomanagementactiviteiten van zowel de eerste als de tweede verdedigingslinie.

De IAD is actief als vangnet in de derde verdedigingslinie.

B.5 Interne auditfunctie

De functiehouder Interne Audit is verantwoordelijk voor een onafhankelijke, objectieve functie die zekerheid verschaft en adviesopdrachten uitvoert om de activiteiten van De Goudse te verbeteren. De functiehouder Interne Audit helpt De Goudse om haar doelstellingen te realiseren door met een systematische, gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van de processen van risicomanagement, risicobeheersing en governance te evalueren en te verbeteren. De functiehouder Interne Audit stelt jaarlijks in overleg met het Bestuur en de ARC een auditplan op gebaseerd op een Goudse brede integrale risicoanalyse. Dit plan geeft een overzicht van de audit- en adviesopdrachten die de Interne Audit Dienst (IAD) gedurende het jaar zal uitvoeren. De IAD stelt op basis van de uitgevoerde werkzaamheden rapportages op en bespreekt die met het betrokken management en het Bestuur.

De functiehouders Interne Audit worden ingevuld door de manager Interne Audit Dienst (IAD). De manager IAD rapporteert ten minste twee keer per jaar aan het Bestuur en de ARC over de voortgang en uitkomsten van het audit-jaarplan. Periodiek vindt overleg plaats met het management van diverse afdelingen, de voorzitter van het Bestuur, de overige bestuursleden, de voorzitter van de ARC en andere risico monitorende functies, zoals Riskmanagement, Compliance, de externe accountant en De Nederlandsche Bank.

B.6 Actuariële functie

De Actuariële Functiehouders ondersteunt het management en het Bestuur van De Goudse, door controlerende en adviserende taken uit te voeren met als doelstelling te waarborgen dat:

- Solvency II technische voorzieningen juist worden vastgesteld;
- tarieven toereikend worden vastgesteld;
- het product- en acceptatiebeleid en de herverzekeringsregelingen in overeenstemming zijn met de risicobereidheid van De Goudse;
- de solvabiliteitspositie onder Solvency II toereikend is om toekomstige verliezen te kunnen opvangen;
- in de ORSA alle relevante risico's die verband houden met de strategische keuzes van De Goudse worden behandeld en de uitkomsten van de ORSA op de juiste manier worden geïnterpreteerd ten behoeve van de strategische besluitvorming.

De Actuariële Functiehouders steunt daarbij op activiteiten en verantwoordelijkheden in de eerste lijn, het beleidsraamwerk en bijbehorende rapportages. De functiehouders valt onder de manager Riskmanagement en rapporteert ten minste vier keer per jaar aan het Bestuur en de ARC. Daarbij legt de functiehouders alle vervulde taken en de resultaten daarvan vast. Ook geeft de functiehouders duidelijk alle eventuele tekortkomingen aan en doet de functiehouders aanbevelingen over de wijze waarop deze zouden moeten worden verholpen.

B.7 Uitbesteding

De Goudse heeft bepaalde taken uitbesteed aan externe partners. Uitbestedingen moeten een doelgerichte bijdrage leveren aan de strategie van De Goudse. Omdat De Goudse bij haar dienstverlening een hoog kwaliteitsniveau nastreeft, moet de kwaliteit van uitbesteede activiteiten aan haar normen voldoen. De Goudse heeft haar uitbestedingsproces gebaseerd op drie pijlers:

- Het uitbestedingsproces is ingericht en gedocumenteerd, en specifieke verantwoordelijkheden zijn belegd;
- Een risicoanalyse dient als basis om te komen tot een uitbestedingscontract. Voor het afsluiten van de contracten worden afspraken gemaakt over het gewenste niveau van dienstverlening;
- Gedurende de looptijd van uitbestedingen wordt de naleving van afspraken gemonitord op basis van service level agreements.

B.8 Overige informatie

Belangrijkste ontwikkelingen risicomanagement in 2019:

- In 2019 heeft Riskmanagement een voorbereidend crisisplan voor De Goudse opgesteld. Eind 2019 heeft De Goudse terugkoppeling ontvangen van De Nederlandsche Bank (DNB). De verbeterpunten worden in 2020 opgepakt.
- In de tweede helft van 2019 is Compliance gestart met een Duivels-Dilemma-training voor alle medewerkers waarmee aandacht wordt gevraagd voor integer handelen.
- Naar aanleiding van de lage rente heeft Riskmanagement in het derde kwartaal van 2019 een nadere analyse op het renterisico uitgevoerd. Acties zijn ondernomen om het renterisico te verkleinen.
- In 2019 heeft Riskmanagement het Risk Universe doorontwikkeld. Het Risk Universe geeft een overzicht van inherente risico's buiten de risicobereidheid en geeft aan waar deze risico's zich bevinden binnen de organisatie. Het Risk Universe biedt handvatten aan de tweedelijns bij het bepalen van aandachtsgebieden.
- Riskmanagement heeft een monitoringsplan opgesteld waarin de monitoringsactiviteiten zijn vastgelegd.
- Riskmanagement heeft ervoor gezorgd dat diverse databronnen (incidenten, action tracking, geaccepteerde risico's) beschikbaar zijn gekomen voor het InControl-dashboard.
- Compliance heeft structurele monitoring van naleving van de wet- en regelgeving opgestart.
- In de tweede helft van 2019 is bedrijfsbreed aandacht besteed aan informatiebeveiliging.
- De effectiviteit van het Risk Committee is vergroot; naast de reguliere risicorapportage wordt ieder kwartaal een memo met bespreekpunten opgeleverd, wat de dialoog over risico's ten goede komt.

- Het Bestuur heeft samen met Riskmanagement de Strategische Risico Analyse (SRA) uitgevoerd. Het risicobeeld is op onderdelen licht gewijzigd.

Datakwaliteit

Ten behoeve van een beheerste en integere bedrijfsvoering is datakwaliteitsmanagement integraal onderdeel van de operationele bedrijfsvoering en verankerd als een formele functie in de organisatie. Datakwaliteitsmanagement is een organisatie brede verantwoordelijkheid. Om dit te borgen zijn alle hiërarchische niveaus betrokken en is er Goudse breed een 'Datakwaliteitsofficer' benoemd in de 1e lijn die verantwoordelijk is voor het team Proces- en datakwaliteitsmanagement. Datakwaliteit wordt zowel per dataketen als per onderdeel van de dataketen beheerst. Daartoe zijn er per dataketen verschillende data functionarissen benoemd met afzonderlijke verantwoordelijkheden.

De effectiviteit van het datakwaliteitsmanagement wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

C. Risicoprofiel

Vereist eigen vermogen

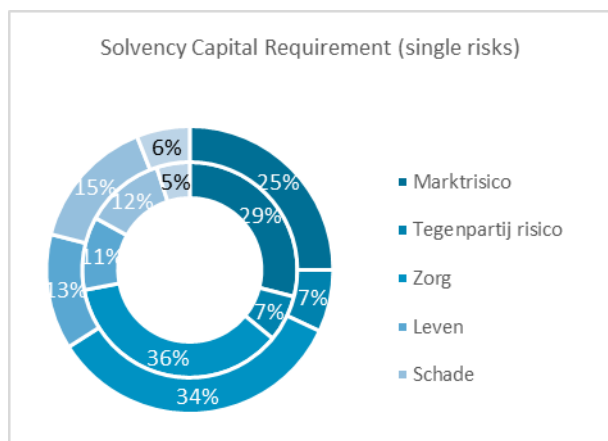
Het basis vereist vermogen (BSCR) en het vereist vermogen (SCR) worden vastgesteld met de standaardformule van de Solvency II-richtlijnen. De Goudse bepaalt de SCR op groepsniveau aan de hand van de consolidatiemethode.

SCR Groep	2019	2018
Marktrisico	90.408	102.486
Tegenpartijrisico	25.119	23.508
Zorg	120.961	125.613
Leven	45.113	37.602
Schade	54.659	44.233
Diversificatie	-122.344	-115.818
BSCR	213.914	217.623
Operationeel risico	19.355	17.662
LACDT	-37.737	-42.541
SCR	195.533	192.745

Opbouw SCR De Goudse N.V.

Verdeling SCR naar risicocategorie De Goudse N.V.

De SCR voor de groep is gestegen, met name door toename van de SCR voor Schade en voor Leven, ondanks een afname van de SCR voor het Marktrisico en Zorg.

Gevoeligheid SCR De Goudse N.V.

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico op verliezen of een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door een ondeugdelijke prijsstelling, inadequate aannames met betrekking tot de voorzieningen (bijvoorbeeld wat betreft sterfte, invaliditeit en revalidatie), toeval of door externe factoren, zoals catastrofes. Richtlijnen hiervoor zijn vastgelegd in het verzekeringstechnisch risicobeleid.

Bij de berekening van beste schattingen voor verzekeringsverplichtingen wordt gebruik gemaakt van homogene risicogroepen:

- Zaakschade
 - Aansprakelijkheid Particulier
 - Aansprakelijkheid Bedrijven
 - Brand
 - Inboedel
 - Woonhuis
 - Motorrijtuigen Casco
 - Motorrijtuigen WA
 - Ongevallen
 - Transport
 - Rechtsbijstand
 - Diverse geldelijke verliezen
 - Inkomensbescherming
 - Expats
 - Reis
 - ISIS

- Inkomen
 - Verzuim
 - AOV
 - WIA
 - WGA
 - WAO

- Leven
 - Individuele verzekeringen in geld (niet winstdelend)
 - Kapitaal bij overlijden zonder stellige uitkering
 - Kapitaal bij leven zonder stellige uitkering
 - Gemengde verzekeringen
 - Individuele verzekeringen in geld (winstdelend)
 - Kapitaal bij overlijden zonder stellige uitkering
 - Kapitaal bij leven zonder stellige uitkering
 - Kapitaal bij overlijden met stellige uitkering
 - Gemengde verzekeringen
 - Ingegane ouderdomspensioenen en lijfrenten
 - Collectieve verzekeringen
 - Kapitaal bij overlijden zonder stellige uitkering
 - Ingegane ouderdomspensioenen en lijfrenten
 - Overlevingsrenten
 - Beleggingsverzekeringen
 - Spaarkasverzekeringen

In 2019 zijn geen nieuwe producten geïntroduceerd.

Grote verzekeringstechnische risico's zijn het kostenrisico en het vervalrisico. In het Levenbedrijf is daarnaast het sterfterisico belangrijk. Specifieke risico's bij het Schadebedrijf zijn het invaliditeitsrisico en het premie- en reserverisico. Het sterfterisico wordt verkleind door het combineren van het kort- en langlevensrisico. Het langlevensrisico wordt ook beheerst door het voornamelijk sluiten van verzekeringen met een beperkte looptijd. Het kortlevensrisico wordt primair beheerst door een excedent- en een catastrofe-herverzekeringcontract. Beheersingsmaatregelen in het Schadebedrijf richten zich primair op herverzekering,

aanpassing van voorwaarden en de toepassing van experience rating.

SCR LEVEN

Het vereist kapitaal neemt jaarlijks af door krimp van de portefeuille. Door de lagere rente, geactualiseerde verval- en ervaringssterfte kansen en andere kosten- en inflatieaannames zijn het kosten-, langlevens- en roeymentsrisico toegenomen.

SCR Leven	2019	2018
Kort Leven	9.037	9.644
Lang Leven	16.410	14.113
Invaliditeit	1.135	1.286
Royement	7.611	3.408
Kosten	29.572	24.982
Catastrofe	4.357	4.480
Diversificatie	-23.010	-20.311
	45.113	37.602

SCR Leven De Goudse N.V.

SCR ZORG

Het vereist kapitaal voor Zorg als Leven is gedaald. Dit komt voornamelijk door de daling van het invalideringsrisico als gevolg van het nieuwe AOV-herverzekeringscontract met een duur van drie jaar. In de cijfers per eind 2018 werd met een duur van het herverzekeringscontract van één jaar gerekend. Ook het toepassen van de beheerclausule bij AOV zorgt voor een lagere kapitaaleis. Het Catastrofe risico is gestegen door hogere concentraties en een langere gemiddelde uitkeringsduur.

SCR Zorg	2019	2018
Zorg als Leven	61.829	68.898
Zorg als Schade	72.291	73.884
Catastrofe	13.769	6.216
Diversificatie	-26.928	-23.385
	120.961	125.613

SCR Zorg De Goudse N.V.

SCR SCHADE

Het vereist kapitaal voor Schade is gestegen. Dit komt voornamelijk door de stijging van het premierisico als gevolg van de toenemende verzekeringsportefeuille van de branches Motorrijtuigen, Brand en Aansprakelijkheid.

De Quota Share herverzekering is het afgelopen jaar afgebouwd naar 0%. Hierdoor is de SCR voor het catastroferisico bij Schade gestegen.

SCR Schade	2019	2018
Premie & reserve	46.679	38.975
Royement	1.934	3.014
Catastrofe	19.008	13.134
Diversificatie	-12.962	-10.889
	54.659	44.233

SCR Schade De Goudse N.V.

C.2 Marktrisico

Het marktrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie van De Goudse als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en de volatiliteit van de marktprijzen van beleggingen, verplichtingen en financiële instrumenten. De marktrisico's waaraan De Goudse wordt blootgesteld, hebben met name betrekking op de beleggingen voor eigen rekening en risico, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de beleggingen tegenover de verzekeringsverplichtingen en het eigen vermogen. Richtlijnen om dit risico te beheersen zijn vastgelegd in het marktriscobeleid. Andere relevante beleidsdocumenten zijn het beleggingsbeleid, beleggingsmandaat en liquiditeitsbeleid.

Conform het beleggingsmandaat 2019 is de exposure naar hypotheek en vastgoed verhoogd. Als gevolg van de rentedaling in 2019 zijn de risico's in de portefeuille verkleind. Om dat te bereiken is het volume in aandelen en bedrijfsobligaties afgebouwd. De belangrijkste marktrisico's waaraan De Goudse is blootgesteld zijn het renterisico, het vastgoedrisico en het spreadrisico.

Het marktrisico is in 2019 gedaald, voornamelijk door afname van het aandelenrisico en het spreadrisico. De omvang van de beleggingen in vastgoed is vergroot.

SCR Marktrisico's	2019	2018
Rente	14.421	22.385
Aandelen	19.234	31.249
Vastgoed	38.152	27.305
Credit spread	35.803	40.999
Valuta	273	803
Concentratie	-	-
Diversificatie	-17.475	-20.255
	90.408	102.486

SCR Marktrisico Goudse N.V.

Renterisico

Renterisico ontstaat door een 'mismatch' in kasstromen van rentegevoelige activa en passiva op de balans. De Goudse heeft in haar beleid opgenomen het renterisico en de duratiemismatch niet verder te laten oplopen, en zal bij een stijgende rente de mismatch geleidelijk reduceren. Het renterisico is licht gedaald.

Aandelenrisico

De reguliere aandelenportefeuille is in 2019 verkleind.

Spreadrisico

Spreads op zowel staats- als bedrijfsobligaties zijn in 2019 wederom gedaald. Dit betekent ook dat de beleggingsopbrengsten uit 'nieuwe' beleggingen lager zijn dan in het verleden. Om het spreadrisico niet verder te vergroten is De Goudse terughoudend ten aanzien van de aankoop van langlopende beleggingen. Voor de default-component in de spreads houdt De Goudse een voorziening aan die is afgeleid van de naar looptijd gewogen kans op faillissement van de onderliggende debiteur. Door de omvang van de beleggingsportefeuilles is de allocatie naar individuele debiteuren al snel aanzienlijk. Er zijn bandbreedtes gedefinieerd in het beleggingsmandaat om het concentratierisico te beperken.

C.3 Tegenpartij kredietrisico

Het tegenpartijrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van onverwachte wanbetaling of verslechtering van de kredietwaardigheid van tegenpartijen van De Goudse zoals herverzekeraars, polishouders, hypotheekfondsen, en gevolmachtigden. Richtlijnen om dit risico te beheersen zijn vastgelegd in het tegenpartijrisicobeleid en zijn onder meer vertaald naar het beleggingsmandaat en het herverzekeringsbeleid.

Uitbreiding van beleggingen in hypotheekfondsen zorgt voor een verhoging van het tegenpartijrisico.

C.4 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico maakt geen onderdeel uit van de Solvency II-standaardformule waarmee het vereist eigen vermogen wordt vastgesteld. Het liquiditeitsrisico wordt door De Goudse als een beperkt risico beschouwd. In het liquiditeitsbeleid zijn richtlijnen opgenomen voor de (gewenste) liquiditeitspositie en -prognose. Daarnaast is er een liquiditeitsplanning opgesteld om de kasstroommismatch operationeel te managen, waardoor het liquiditeitsrisico wordt beperkt.

Uit 2019 bedragen de liquide middelen EUR 107,9 mln. en de snel liquide te maken staatsobligaties met een hoge kredietwaardigheid (AAA en AA) EUR 817,3 mln. Daarnaast houdt De Goudse voor liquiditeitsdoeleinden kredietfaciliteiten aan bij Leven (EUR 15 mln.), bij Schade (EUR 25 mln.) en op groepsniveau (EUR 7 mln. ongecommitteerd).

C.5 Operationeel risico

Bij het operationeel risico gaat het om het risico dat organisatiedoelstellingen niet worden behaald als gevolg van inadequate of falende interne processen, mensen, systemen of externe gebeurtenissen. Richtlijnen om dit risico te beperken zijn vastgelegd in het operationeel- en compliance risicomanagementbeleid.

Het compliance risico is het risico dat De Goudse financiële schade lijdt en/of reputatieschade oploopt als gevolg van het niet voldoen aan wet- en regelgeving waaronder gedragstypische en integriteits-gerelateerde regelgeving en algemeen geaccepteerde normen en waarden.

Het operationeel risico kan worden 'gemeten' aan de mate waarin de processen 'in control' zijn. Daarvoor worden binnen De Goudse een aantal indicatoren gebruikt:

- De beschikbaarheid van actuele en complete procesdocumentatie (procesbeschrijvingen en bijbehorende Proces Control Matrices);
- De mate waarin steekproeven worden uitgevoerd;
- Het al dan niet hanteren van de procedure incidentmeldingen, gemeten als het aantal meldingen. In deze incidentenprocedure wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, security, IT performance, en facility services incidenten.

Het verlies als gevolg van operationele risico's is zover in het verleden is 'gemeten' op jaarbasis ruim binnen het kapitaalvereiste

gebleven.

De hoogte van het vereiste kapitaal voor het operationeel risico is in 2019 beperkt gestegen ten opzichte 2018 als gevolg van een groeiende verzekeringstechnische portefeuille.

C.6 Overig materieel risico

Strategische risico's zijn risico's die het behalen van de strategische doelstellingen in de weg staan. Om een inschatting te maken van de kans en mogelijke impact van deze risico's wordt aan het begin van de planning- & controlcyclus steeds een strategische risicoanalyse (SRA) georganiseerd.

Strategische/reputationele risico's worden ieder jaar geïdentificeerd en geanalyseerd door middel van de SRA (de kans en impact van de strategische/reputationele risico's wordt ingeschat m.b.v. expert opinies). Op basis van de inschatting van kans en impact wordt bepaald of aanvullende beheersmaatregelen nodig zijn.

Veranderende wet- en regelgeving worden door De Goudse ook als 'strategisch' beschouwd als zij mogelijk de gedefinieerde doelstellingen in de weg kunnen staan. Hieronder worden ook steeds wijzigende politieke uitgangspunten verstaan; de politiek heeft veel invloed op bijvoorbeeld de flex-markt en de stand van de rente.

C.7 Overige informatie

Niet van toepassing.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Geconsolideerde balans Goudse N.V.

ACTIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
<i>D1.1</i> Immateriële vaste activa	31.608	31.608	-
Beleggingen			
<i>D1.21</i> Terreinen en gebouwen			
- voor eigen gebruik	19.060	19.060	19.060
- overige terreinen en gebouwen	11.557	11.557	11.557
- overige vastgoedbeleggingen	-	121.700	121.700
	30.617	152.317	152.317
<i>D1.22</i> Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen			
- groepsmaatschappijen en deelnemingen	6.110	6.110	6.110
<i>Overige financiële beleggingen</i>			
<i>D.1.23</i> - aandelen	506.368	40.044	40.044
<i>D.1.24</i> - obligaties	1.168.180	1.206.362	1.415.587
<i>D.1.25</i> - vorderingen uit hypothecaire leningen	48.937	527.970	585.396
<i>D.1.26</i> - vorderingen uit andere leningen	154.380	19.970	25.571
- deposito's bij kredietinstellingen	-	-	-
<i>D.1.27</i> - polisbeleningen	193	197	197
	1.878.058	1.794.543	2.066.794
<i>Depots bij verzekeraars</i>	277	277	277
	1.915.062	1.953.247	2.225.498
<i>D.1.28</i> Beleggingen voor risico van polishouders en spaarkasbeleggingen	474.147	474.147	474.147
<i>D.1.3</i> Technische voorziening herverzekeringsdeel	-	287.318	282.000
<i>D1.4</i> Vorderingen			
<i>Vorderingen uit directe verzekering op</i>			
- verzekeringnemers	10.663	10.663	10.663
- tussenpersonen	5.466	5.466	5.466
<i>Vorderingen uit herverzekering</i>			
Overige vorderingen	18.938	18.938	18.938
	44.856	44.856	44.856
<i>D1.4</i> Overige activa			
<i>Materiële vaste activa en voorraden</i>			
Liquide middelen	107.856	107.856	107.856
	110.988	110.988	110.988
<i>D1.4</i> Overlopende activa			
<i>Lopende rente en huur</i>			
Overige overlopende activa	21.297	2.989	2.988
	41.172	2.989	2.988
	2.617.833	2.905.153	3.140.477

PASSIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
Eigen vermogen	344.251	344.251	344.251
Aandeel derden	-	-	-
Groepsvermogen	344.251	344.251	344.251
<i>Marktwaardecorrecties debet</i>	-	-	235.324
<i>Marktwaardecorrecties credit</i>	-	-	-204.355
Achtergestelde schulden	79.246	79.246	79.246
 Aansprakelijk vermogen	 423.497	 423.497	 454.466
 Technische voorzieningen			
<i>D2.21 Voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>			
- bruto	34.264	34.264	-
- aandeel herverzekeraars	-3.312	-	-
	30.952	34.264	-
<i>D2.22 Voor levensverzekering</i>			
- bruto	980.924	980.924	1.186.055
- aandeel herverzekeraars	-5.293	-	-
	975.631	980.924	1.186.055
<i>D2.23 Voor te betalen schade / uitkeringen</i>			
- bruto	860.577	860.577	870.991
- aandeel herverzekeraars	-278.715	-	-
	581.862	860.577	870.991
<i>Voor winstdeling en kortingen</i>			
- bruto	269	269	268
	1.588.714	1.876.034	2.057.314
Technische voorzieningen voor spaarkassen en verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen			
<i>D2.24 - bruto</i>	474.147	474.147	484.794
<i>D3 Voorzieningen</i>	17.543	17.543	29.971
Schulden			
<i>Schulden uit directe verzekering</i>	63.228	63.228	63.228
<i>Schulden uit herverzekering</i>	3.526	3.526	3.526
<i>Overige schulden</i>	23.407	23.407	23.407
	90.161	90.161	90.161
Overlopende passiva	23.771	23.771	23.771
	2.617.833	2.905.153	3.140.477

Balanspresentatie

Algemeen

De balans is opgesteld voor winstbestemming. Waardering vindt plaats in euro's. De waarde van activa en passiva in vreemde valuta's is omgerekend tegen de valutawisselkoersen op de balansdatum. De balanspresentatie vindt plaats tegen eenheden van EUR 1.000.

De statutaire boekwaardebalans betreft de balans zoals gepresenteerd in de jaarrekening van De Goudse. De waarderingsgrondslagen op statutaire grondslagen zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen volgens de RJ ("Dutch-GAAP").

De herziene boekwaardebalans betreft de balans op statutaire grondslagen, maar waarbij een aantal herrubriceringen hebben plaatsgevonden om de vergelijkbaarheid met de Solvency II balans te verbeteren.

De Solvency II marktwaardebalans betreft de balans op Solvency II waarderingsgrondslagen. De uitgangspunten voor de waardering van activa en passiva op Solvency II grondslagen zijn vastgelegd in artikel 75 van de Solvency II richtlijn 2009/138/EC en nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 van de Gedelegeerde verordening EU 2015/35. Deze uitgangspunten zijn gehanteerd voor de Solvency II marktwaardebalanswaardering van De Goudse.

De Goudse bepaalt de marktwaardebalans op groepsniveau aan de hand van de Consolidatiemethode. Voor de marktwaardebalans op groepsniveau dient de geconsolideerde statutaire balans in de jaarrekening als basis. In deze balans worden alle intragroep transacties geëlimineerd.

Zoals vastgelegd in artikel 7 van de Gedelegeerde verordeningen waardeert De Goudse haar activa en passiva op basis van een continuïteitsaanneمة ("Going-concern-principe").

De balansen van de onder toezicht staande verzekeringsentiteiten Goudse Schadeverzekeringen N.V. en Goudse Levensverzekeringen N.V. zijn opgenomen in bijlage D.1 en D.2.

Materialiteit

Uitgangspunt is dat de materialiteit van bepaalde informatie kleiner is al naar gelang het belang van een te nemen beslissing groter wordt. Met dit in het achterhoofd werkt De Goudse met een dynamische materialiteit, die gekoppeld is aan de SCR-ratio van een entiteit en voorzigtiger vastgesteld wordt als de SCR afneemt. Het is logisch om hier aan te sluiten bij de target- en interventieniveau's uit het kapitaalbeleid. Dat betekent dat er drie materialiteitsscenario's worden geïntroduceerd:

1. Basisscenario (2,0% afwijking op aanwezig en vereist vermogen bij een actueel SCR-ratio boven targetniveau) -> levert een bandbreedte op van +9% en -9% op de SII ratio.
2. Prudent scenario (1,5% afwijking op aanwezig en vereist vermogen bij een actueel SCR-ratio op of onder targetniveau) -> levert een bandbreedte op van +7% en -7% op de SII ratio.
3. Zeer prudent scenario (1,0% afwijking op aanwezig en vereist vermogen bij een actueel SCR-ratio op of onder interventieniveau) -> levert een bandbreedte op van +4% en -4% op de SII ratio.

Een ander uitgangspunt is dat de materialiteitsnorm per entiteit (Schade, Leven, Groep) wordt vastgesteld met een frequentie van 1 jaar op basis van de SCR-cijfers per jaarultimo in het afgelopen jaar.

Waarderingshiërarchie

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de reële waarde conform IRFS 13 'Fair value measurement', waarbij de waardering van de verschillende balansposten altijd op basis van de aangegeven waarderingshiërarchie plaatsvindt. De waarderingshiërarchie bestaat uit:

- Niveau 1 Onaangepaste genoteerde marktprijzen in actieve markten voor identieke activa en verplichtingen;
- Niveau 2 Genoteerde prijzen voor soortgelijke activa en verplichtingen in actieve markten of gegevens die gebaseerd zijn op of ondersteund worden door waarneembare marktgegevens;
- Niveau 3 Niet waarneembare gegevens voor het bepalen van de reële waarde van een actie of verplichting.

Voor balansposten, waarvoor geen reële marktwaarde kan worden vastgesteld op niveau 1 of niveau 2, wordt een materialiteitsgrens gehanteerd. Als de balanspost kleiner dan 1% van het balanstotaal is wordt de boekwaarde volgens de jaarrekening als uitgangspunt in de waarderingsgrondslag gehanteerd.

D1. Toelichting Activa

D1.1 Waarderingsgrondslagen Immateriële vaste activa

Statutaire grondslagen

Immateriële vaste activa worden geactiveerd als het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen zullen worden behaald, deze voordelen door De Goudse redelijk kunnen worden ingeschat en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Immateriële vaste activa bestaan uit toekomstige winstmarges van aangekochte verzekeringsportefeuilles (VOBA), goodwill en software (inclusief bijkomende kosten).

Solvency II grondslagen

Onder de immateriële vaste activa valt de Value of Business Acquired (VOBA), goodwill en de geactiveerde software. Volgens de reële waarde bepaling worden deze tegen nihil gewaardeerd en worden de kosten bij verwerving direct ten laste of ten gunste van het resultaat gebracht.

D1.2 Waarderingsgrondslagen Beleggingen

Statutaire grondslagen

De balansposten "Terreinen en gebouwen" en "Aandelen en participaties in beleggingsfondsen" worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De vastrentende beleggingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. In het schade- en levenbedrijf worden de beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. In de geconsolideerde balans worden deze groepsbeleggingen geëlimineerd.

Voor financiële instrumenten beoordeelt De Goudse op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt De Goudse de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de winst- en verliesrekening.

Beleggingen die worden gehouden voor rekening en risico van polishouders van levensverzekeringen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Opbrengsten uit deze beleggingen, mutaties in de waardering en verkoopresultaten worden in eerste instantie ten gunste of ten laste gebracht van de technische rekening levensverzekering en daarna opgenomen onder wijziging technische voorzieningen.

Solvency II grondslagen

Alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Dit betekent dat in vergelijking tot de statutaire boekwaarde grondslagen een verschil ontstaat in de waardering van de vastrentende beleggingen.

D1.3 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen herverzekeringsdeel

Statutaire grondslagen

Contracten die De Goudse N.V. heeft afgesloten met herverzekeraars en op grond waarvan De Goudse wordt gecompenseerd voor verliezen op afgesloten verzekeringscontracten, worden aangemerkt als herverzekeringscontracten.

Herverzekeringspremies, provisies en uitkeringen, evenals de technische voorzieningen voor herverzekeringscontracten, worden op dezelfde wijze verantwoord als de directe verzekeringen waarvoor de herverzekeringen zijn afgesloten. Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorzieningen en de uitkeringen waartoe De Goudse uit hoofde van haar herverzekeringscontracten gerechtigd is, wordt in mindering gebracht op de bruto technische voorzieningen.

Solvency II grondslagen

Contracten die De Goudse heeft afgesloten met herverzekeraars en op grond waarvan De Goudse wordt gecompenseerd voor verliezen op uitgegeven verzekeringscontracten, worden aangemerkt als herverzekeringscontracten. De waarde van de activa uit hoofde van deze herverzekeringscontracten worden gepresenteerd onder technische voorzieningen herverzekeringsdeel, met uitzondering van de kortlopende vorderingen op herverzekeraars die onder Vorderingen op herverzekeraars worden gewaardeerd.

De marktwaarde van het herverzekerde deel van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen wordt bepaald door het herverzekerde deel van de kasstromen tot aan de contractsgrens op basis van best estimate veronderstellingen vast te stellen. Bij de bepaling van de risicomarge wordt rekening gehouden met het tegenpartij risico met betrekking tot de herverzekeraars. Voor het herverzekerde gedeelte van de technische voorzieningen voor schadeverzekeringen wordt zowel een schadevoorziening als premievoorziening aangehouden. Voor Zorg als Leven vindt alleen proportionele herverzekering plaats. Het herverzekeringsdeel van de technische voorziening is gelijk aan de best estimate bruto voorziening vermenigvuldigd met het herverzekeringspercentage.

D1.4 Waarderingsgrondslagen Overige activa

Statutaire grondslagen

De vorderingen en overlopende activa wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Solvency II grondslagen

De vorderingen en overlopende activa wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Herrubricering Lopende rente en huur en overlopende activa

Lopende rente en gevormde agiopotten op de vastrentende beleggingen worden ten behoeve van de vergelijkbaarheid in de herziene boekwaardebalans geherrubriceerd naar de balanspost Beleggingen.

Vorderingen op verzekeringsnemers en tussenpersonen

De vorderingen op verzekeringsnemers en tussenpersonen bestaan volledig uit verschuldigde al geprolongeerde verzekeringspremies. Vorderingen uit prolongatiepremie die op balansdatum nog niet verschuldigd zijn, worden in mindering gebracht op de Technische voorzieningen.

D1.5 Toelichting geconsolideerde balans activa en aansluiting met QRT S.02

2019

D1.21 Terreinen en gebouwen

statutaire boekwaarde	30.617
beleggingsfondsen in indirect vastgoed	121.700
herziene boekwaarde en solvency II marktwaarde	152.317
S.02.01.01 R0060 Vastgoed in eigen gebruik	19.060
S.02.01.01 R0080 Overig vastgoed	133.257
	152.317

2019

D.1.23 Aandelen statutaire boekwaarde

herrubricering beleggingsfondsen in hypotheek	506.368
herrubricering beleggingsfondsen in indirect vastgoed	-344.624
herziene boekwaarde en solvency II marktwaarde	-121.700
	40.044

D1.22 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

	6.110
	46.154
S.02.01.01 R0100 Aandelen	12.514
S.02.01.01 R0180 Investeringsfondsen	33.640
	46.154

Aandelen type 1 Maturity markets	37.592
Aandelen type 2 Emerging markets	988
Aandelen Strategische participaties	7.574
	46.154

De beleggingen in type 2 aandelen betreffen participaties in Emerging Market beleggingsfondsen. De beleggingen in strategische participaties betreffen ondermeer minderheidsdeelnemingen in verzekeringsbedrijven en schadeafwikkelingsbedrijven.

D.1.24 Obligaties

statutaire boekwaarde (incl. voorziening)	1.168.180
opgelopen rente (lopende rente en huur)	19.871
agiopotten (overige overlopende activa)	18.311
herziene boekwaarde	1.206.362
marktwaardecorrectie	209.225
solvency II marktwaarde	1.415.587
S.02.01.01 R0140 Staatsobligaties	881.788
S.02.01.01 R0150 Bedrijfsobligaties	533.799
	1.415.587

Overzicht van obligaties naar landencategorie

2019

	Bedrijfs- obligaties	Staats- obligaties	Totaal
Nederland	10,0%	20,5%	30,5%
Andere lidstaten E.U.	14,8%	40,1%	54,9%
Overige landen	13,0%	1,6%	14,6%
	37,8%	62,2%	100,0%

Overzicht van obligaties naar ratingcategorie

2019

	Bedrijfs- obligaties	Staats- obligaties	Totaal
AAA	4,3%	34,6%	38,9%
AA	8,3%	23,1%	31,4%
A	20,5%	3,7%	24,2%
BBB	4,5%	0,9%	5,4%
Overig	0,2%	-0,1%	0,1%
	37,8%	62,2%	100,0%

D.1.25 Vorderingen uit hypothecaire leningen

statutaire boekwaarde (incl. voorziening) reguliere hypotheekportefeuille private personen	48.937
opgelopen rente (lopende rente en huur)	-
agiopotten (overige overlopende activa)	-
herrubricering WUH leningen in kader van spaarhypotheken	134.409
herrubricering beleggingsfondsen in hypotheken	344.624
herziene boekwaarde	527.970
marktwaardecorrectie	57.426
solvency II marktwaarde	585.396
S.02.01.01 R0250 Leningen en hypotheken aan private personen	585.396

D.1.26 Vorderingen uit andere leningen

statutaire boekwaarde (incl. voorziening)	154.380
opgelopen rente (lopende rente en huur)	-
agiopotten (overige overlopende activa)	-1
herrubricering WUH leningen in kader van spaarhypotheken	-134.409
herziene boekwaarde	19.970
marktwaardecorrectie	5.600
solvency II marktwaarde	25.571
S.02.01.01 R0260 Andere leningen en hypotheke	25.571

De vorderingen uit andere leningen na herrubricering van de WUH leningen bestaan voornamelijk uit onderhandse geldleningen aan derden.

D.1.27 Polisbeleningen

statutaire boekwaarde (incl. voorziening)	193
opgelopen rente (lopende rente en huur)	4
herziene boekwaarde	197
marktwaardecorrectie	-
solvency II marktwaarde	197
S.02.01.01 R0240 Polisbeleningen	197

D.1.28 Beleggingen voor risico polishouders

S.02.01.01 R0220 Beleggingen voor risico polishouders	474.147
---	---------

D1.4 Vorderingen uit herverzekering

De vorderingen uit herverzekering op Groepsniveau kunnen kleiner zijn dan de som van de solo's, omdat door consolidatie van vorderingen en schulden op herverzekeraars balansverschuivingen ontstaan.

D1.4 Overlopende activa

statutaire boekwaarde	41.172
herrubricering opgelopen rente (lopende rente en huur)	-19.875
herrubricering agiopotten vastrentende beleggingen	-18.309
herziene boekwaarde	2.988

Totaaloverzicht Waarderingsverschillen debetzijde herziene boekwaarde versus solvency II marktwaarde

	Herziene boek waarde	Markt waarde	
Immateriële vaste activa	31.608	-	-31.608
Obligaties	1.206.362	1.415.587	209.225
Vorderingen uit hypothecaire leningen	527.970	585.396	57.426
Vorderingen uit andere leningen	19.970	25.571	5.600
Technische voorziening herverzekeringsdeel	287.318	282.000	-5.318
			235.325

D1.6 Ontwikkeling beleggingen gedurende boekjaar

2019

Statutaire boekwaarde

<i>Beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	18.033	370	-	657	19.060
overige terreinen en gebouwen	9.924	-	-	1.633	11.557
	<u>27.957</u>	<u>370</u>	<u>-</u>	<u>2.290</u>	<u>30.617</u>
Groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.470	4.052	-	588	6.110
Aandelen en beleggingsfondsen	453.279	72.414	-58.219	38.894	506.368
Obligaties	1.186.639	166.625	-189.451	4.367	1.168.180
Vorderingen uit hypothecaire leningen	56.240	-	-7.310	7	48.937
Vorderingen uit andere leningen	157.185	1.794	-5.657	1.058	154.380
Deposito's bij kredietinstellingen	15.000	-	-15.000	-	-
Polisbeleningen	180	28	-15	-	193
	<u>1.868.523</u>	<u>240.861</u>	<u>-275.652</u>	<u>44.326</u>	<u>1.878.058</u>

2019

Herziene boekwaarde

<i>Beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	18.033	370	-	657	19.060
overige terreinen en gebouwen	9.924	-	-	1.633	11.557
vastgoedbeleggingsfondsen	81.009	29.981	-	10.710	121.700
	<u>108.966</u>	<u>30.351</u>	<u>-</u>	<u>13.000</u>	<u>152.317</u>
Groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.470	4.052	-	588	6.110
Aandelen en beleggingsfondsen	86.324	3.937	-58.219	8.002	40.044
Obligaties	1.213.144	183.174	-188.507	-1.449	1.206.362
Vorderingen uit hypothecaire leningen	194.764	-6	-11.436	24	183.346
Hypotheekbeleggingsfondsen	285.886	38.496	-	20.242	344.624
Vorderingen uit andere leningen	18.821	594	-1.528	2.083	19.970
Deposito's bij kredietinstellingen	15.000	-	-15.000	-	-
Polisbeleningen	180	28	-15	4	197
	<u>1.814.119</u>	<u>226.223</u>	<u>-274.705</u>	<u>28.906</u>	<u>1.794.543</u>

<i>Beleggingen</i>	Marktwaaarde				
	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	18.033	370	-	657	19.060
overige terreinen en gebouwen	9.924	-	-	1.633	11.557
vastgoedbeleggingsfondsen	81.009	29.981	-	10.710	121.700
	<u>108.966</u>	<u>30.351</u>	<u>-</u>	<u>13.000</u>	<u>152.317</u>
Groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.470	4.052	-	588	6.110
Aandelen en beleggingsfondsen	86.324	3.937	-58.219	8.002	40.044
Obligaties	1.405.574	183.174	-188.507	15.346	1.415.587
Vorderingen uit hypothecaire leningen	262.379	-6	-11.436	-10.165	240.772
Hypotheekbeleggingsfondsen	285.886	38.496	-	20.242	344.624
Vorderingen uit andere leningen	23.322	1.794	-1.531	1.986	25.571
Deposito's bij kredietinstellingen	15.000	-	-15.000	-	-
Polisbeleningen	180	28	-15	4	197
	<u>2.078.665</u>	<u>227.423</u>	<u>-274.708</u>	<u>35.414</u>	<u>2.066.794</u>

Beleggingsresultaten (QRT S.09)	Dividend	Interest en huur	Gereal. resultaten	Ongereal. resultaten	Totaal
Vastgoed	2.474	538	-	13.000	16.012
Groepsmaatschappijen en deelnemingen				654	654
Aandelen en beleggingsfondsen	4.143		-3.501	11.509	12.151
Obligaties		37.155	13.210	2.137	52.502
Vorderingen uit hypothecaire leningen	6.554	8.917	-	10.069	25.540
Vorderingen uit andere leningen		168		1.980	2.148
Deposito's bij kredietinstellingen		-			-
Polisbeleningen		4		4	8
	13.171	46.782	9.709	39.353	109.015
Beleggingen voor risico polishouders	54			95.713	95.767
	13.225	46.782	9.709	135.066	204.782

Beleggingsresultaten (herziene statutaire grondslagen)	Beleggings opbrengsten	Gereal. resultaten	Ongereal. resultaten	Totaal
Vastgoed	3.012	-	2.289	5.301
Groepsmaatschappijen en deelnemingen			654	654
Aandelen en beleggingsfondsen	4.171	-697	9.392	12.866
Obligaties	34.530	13.210	1.130	48.870
Vorderingen uit hypothecaire leningen	15.471	-	278	15.749
Vorderingen uit andere leningen	1.061		163	1.224
Deposito's bij kredietinstellingen	-			-
Polisbeleningen	4			4
	58.248	12.513	13.906	84.667
Beleggingen voor risico polishouders	54		95.713	95.767
	58.302	12.513	109.619	180.434

Beleggingen voor risico polishouders

De beleggingen voor risico van polishouders bestaan uit participaties in een aantal beleggingsfondsen met onderliggend beleggingen in diverse beleggingscategorieën. In de Solvency II rapportages en -berekeningen wordt het doorkijkprincipe toegepast op deze balanspost.

De beleggingen voor risico van polishouders bestaan uit de volgende risicocategorieën

Beleggingen die vallen onder Aandelenrisico type 1	322.424
Beleggingen die vallen onder Aandelenrisico type 2	3.760
Beleggingen die vallen onder Vastgoedrisico	18.014
Beleggingen die vallen onder Renterisico	129.949
	<u>474.147</u>

Aansluiting QRT formulier S 02.01 versus S 26.01

Solvency II marktwaarde Aandelenbeleggingen in balans	46.154
Basis Aandelenrisico type 1 zonder doorkijkprincipe beleggingen polishouders	35.775
Basis Aandelenrisico type 2 zonder doorkijkprincipe beleggingen polishouders	988
Basis Aandelenrisico strategische participaties zonder doorkijkprincipe	7.574
Basis Infrastructuurfondsen	1.817
	<u>46.154</u>
Basis Aandelenrisico type 1 doorkijkprincipe beleggingen polishouders	470.387
Basis Aandelenrisico type 2 doorkijkprincipe beleggingen polishouders	3.760
S.26.01.01 Basis aandelenrisico	<u>520.301</u>
Solvency II marktwaarde Vastgoedbeleggingen in balans	152.317
Basis Vastgoedrisico doorkijkprincipe beleggingen polishouders	474.147
S.26.01.01 Basis Vastgoedrisico	<u>626.464</u>
D.1.24 Obligaties	1.415.587
D.1.25 Vorderingen uit hypothecaire leningen	585.396
D.1.26 Vorderingen uit andere leningen	25.571
Af: Niet geschokte vorderingen uit andere leningen	-3.072
Solvency II marktwaarde Vastrentende beleggingen in balans	2.023.481
Renterisico doorkijkprincipe beleggingen polishouders	474.147
S.26.01.01 Basis renterisico	<u>2.497.628</u>

D2. Toelichting Technische voorzieningen

D2.1 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen

Statutaire grondslagen

Leven

De voorziening voor levensverzekeringsverplichtingen is bepaald volgens de zogeheten 'netto-methode' met gebruikmaking van de in de bedrijfstak gebruikelijke sterftegrondslagen. Dit boekjaar zijn geen aanpassingen in de overlevingstafel doorgevoerd. De hierbij gehanteerde intrestvoeten variëren van 0% tot 4%. In uitzondering hierop wordt bij verzekeringen gekoppeld aan een spaarhypothek een intrestvoet gehanteerd die gelijk is aan de hypotheekrente en wordt bij recente kapitaalverzekeringen tegen koopsom gereserveerd op de actuele rente op het moment van afsluiten. Bij de producten Flexx Pensioen Garant en Goudse Opbouw Plan wordt gereserveerd volgens de zogeheten 'bruto-methode' met behulp van de universal-life methodiek: bruto premies worden periodiek toegevoegd aan de voorziening waaruit maandelijks risicopremies en kosten worden onttrokken.

De voorziening wordt, voor wat betreft het langlevensrisico, het arbeidsongeschiktheidsrisico en de toekomstige administratiekosten, bepaald op basis van de meest recente informatie, waardoor het langlevensrisico op voorzichtige wijze in de bepaling van de voorziening is meegenomen.

Voor een gedeelte van de technische voorzieningen is de waarderingsgrondslag gewijzigd van sluittarief naar actuele tariefgrondslag/rekenrente. Dit betekent dat voor de direct ingaande lijfrenten vanaf het derde kwartaal van 2019 een rekenrente van 0% en voor de Anw renten een rekenrente van 0,5% wordt gehanteerd.

De wiskundige voorziening voor het arbeidsongeschiktheidsrisico is bepaald op basis van KAZO-grondslagen. De voorziening voor administratiekosten is bepaald volgens de inventarismethode, een actuariële techniek die tot een voorzichtigere vaststelling van de voorziening leidt. Op de voorziening worden de nog niet afgeschreven rentestandskortingen en de nog niet afgeschreven acquisitiekosten in mindering gebracht.

De verleende rentestandskortingen worden geactiveerd en volgens het verwachte patroon waarin deze kortingen worden terugverdiend ten laste van het resultaat gebracht. Individuele renteverzekeringen gesloten tot en met 2010 kennen een afschrijvingsduur van 9 jaar. Individuele renteverzekeringen gesloten vanaf 2011 kennen een afschrijvingsduur van 6 jaar en de afschrijvingsduur voor de individuele kapitaalverzekeringen is 12 jaar. De gehanteerde afschrijvingsmethode is annuïtair.

De voorziening voor winstdeling en kortingen heeft betrekking op gereserveerde bedragen van toekomstige aanspraken van verzekerden. Toerekening vindt in toekomstige jaren plaats, veelal door middel van bijschrijving op de verzekerde bedragen.

Schade

De voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's bestaat uit een voorziening onverdiende premies en een voorziening voor ontoereikende premies. De voorziening voor onverdiende premies is berekend naar evenredigheid voor de risicotermijn die aan het eind van het boekjaar nog niet is verstreken, onder aftrek van provisie. De voorziening voor ontoereikende premies betreft de schaden en kosten uit lopende verzekeringsovereenkomsten, die na afloop van het boekjaar kunnen ontstaan en niet gedekt worden door de voorziening voor onverdiende premies samen met de in volgende boekjaren nog te ontvangen premies. De voorziening voor ontoereikende premies wordt berekend als het verschil tussen verwachte toekomstige reële baten en lasten.

Voor zaakschade is de voorziening voor te betalen schaden vastgesteld aan de hand van taxatie van de schade die aan het eind van het boekjaar nog moet worden afgewikkeld. De vaststelling geschiedt voor grote schades post voor post en voor kleine schades op basis van een gemiddeld bedrag gebaseerd op ervaringscijfers. Er worden ook voorzieningen getroffen voor nog niet aangemelde schaden. Voor kosten in verband met schadebehandeling of schade-expertise wordt een afzonderlijke voorziening gevormd. Deze voorziening geeft een schatting van de kosten die zijn verbonden aan de toekomstige uitkeringen voor verzekerde gebeurtenissen die zich al hebben voorgedaan. Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt.

De voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op basis van prudente grondslagen. Wijzigingen in schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast.

De schadevoorziening voor arbeidsongeschiktheids-verzekeringen is bepaald als de contante waarde van de verwachte uitkeringen, waarbij ook rekening is gehouden met onder andere wachttijden, reactiveringskansen, prijsindexatieverwachting en specifieke ervaringsgegevens. Daarbij wordt aangesloten bij de grondslagen die ook zijn gebruikt voor de tariefstelling en/of laatst geoffreerde tarieven. Hiervoor wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van verbondsmodel AOV 2000, WGA-ERD 2019 en IVA 2014. De kansgrondslagen zijn in 2019 geactualiseerd. Bij Verzuim zijn de grondslagen vastgesteld op basis van onze eigen portefeuille.

De IBNR-voorziening bij de WIA en WGA-eigenrisicoverzekering wordt afgeleid uit de risicopremie die afkomstig is uit de premie. De uitloop van de IBNR-voorziening vindt plaats op basis van een uitloop patroon, vastgesteld op basis van meldingen WGA en WIA (zowel aantallen als bedragen).

De kortlopende schadevoorzieningen en de voorziening afwikkelingskosten worden niet contant gemaakt. De langlopende verzekeringsrisico's en de voorzieningen voor claims uit hoofde van AOV-dekking worden wel verdisconteerd.

De technische voorzieningen herverzekering zijn voor premies en schaden berekend aan de hand van normen die worden afgeleid van de herverzekeringcontracten die voor de betreffende branches gelden.

Als onderdeel van het voorzieningenbeleid van De Goudse wordt elk jaar een toereikendheidstoets uitgevoerd op de volledige schadeportefeuille. Waar de resultaten van deze toereikendheidstoets aanleiding geven tot aanpassing van de schadevoorzieningen zijn deze aanpassingen in de resultaten verwerkt.

Solvency II grondslagen

De technische voorzieningen worden gewaardeerd volgens het marktwaarde-principe op basis van de Solvency II uitgangspunten, waarbij naast de in de alinea "Algemeen" genoemde richtlijnen ook gebruik is gemaakt van de door EIOPA uitgegeven Richtsnoeren voor de waardering van de technische voorzieningen Bos-14/166 NL.

Belangrijke verschillen met de statutaire boekwaarde grondslagen in de jaarrekening zijn onder meer:

- De eliminatie van prudentie in de vaststelling
- Het toepassen van contractsgrenzen (zie artikel 18 van de Gedelegeerde Verordening Solvency II 2015/35 en de aanvullende Richtsnoeren van EIOPA BoS-14/165); toekomstige winsten worden tot aan de contractsgrens meegenomen
- De voorgeschreven wijze van disconteren
- De berekening van een risicomarge

Voor de Solvency II berekeningen wordt gebruik gemaakt van de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) inclusief en exclusief volatiliteitanpassing (VA) en inclusief Ultimate Forward Rate (UFR).

De risicomarge wordt vastgesteld conform de specificatie in het Solvency II standaard model: een cost of capital factor van 6% en discontering met de RTS inclusief UFR en exclusief VA. De risicomarge wordt per entiteit op totaalniveau bepaald op basis van de SCR's inclusief diversificatie tussen risico's en homogene risicogroepen.

D2.2 Waarderingsgrondslagen Technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen en voor spaarkassen

Statutaire grondslagen

Deze voorziening is gelijk aan de waarde van de onderliggende beleggingen. Voor verzekeringen met gesepareerde beleggingen worden de voorzieningen op gelijke wijze berekend als voor verzekeringen waarbij de verzekeraar het beleggingsrisico draagt.

Solvency II grondslagen

De vaststelling van technische voorziening voor verzekeringen voor rekening en risico van polishouders vindt op soortgelijke wijze plaats als vaststelling van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen. Het toekomstige rendement van de beleggingsfondsen wordt daarbij gelijk verondersteld aan de risicovrije rente. Zie voor de overige aannames de toelichting onder technische voorzieningen voor levensverzekeringen.

D2.3 Toelichting geconsolideerde balans Technische voorzieningen en aansluiting met QRT S.02

2019

Technische voorzieningen

<i>D2.21</i>	<i>Voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>	
	statutaire boekwaarde	30.952
	herubricering herverzekeringsdeel technische voorziening	3.312
	herziene boekwaarde	34.264
	marktwaardecorrectie	-34.264
	solvency II marktwaarde	-
<i>D2.22</i>	<i>Voor levensverzekering</i>	
	statutaire boekwaarde	975.631
	herubricering herverzekeringsdeel technische voorziening	5.293
	herziene boekwaarde	980.924
	marktwaardecorrectie	205.131
	solvency II marktwaarde	1.186.055
	Voorziening voor winstdeling en kortingen	268
		1.186.323
	S.02.01.01 R0650 Technische voorziening Leven	1.186.323
<i>D2.23</i>	<i>Voor te betalen schade / uitkeringen</i>	
	statutaire boekwaarde	581.862
	herubricering herverzekeringsdeel technische voorziening	278.715
	herziene boekwaarde	860.577
	marktwaardecorrectie	10.414
	solvency II marktwaarde	870.991
	S.02.01.01 R0510 en R0610 Technische voorziening Schade	870.991
<i>D2.24</i>	<i>Technische voorzieningen voor polishouders</i>	
	statutaire boekwaarde	474.147
	herubricering herverzekeringsdeel technische voorziening	-
	herziene boekwaarde	474.147
	marktwaardecorrectie	10.647
	solvency II marktwaarde	484.794
	S.02.01.01 R0690 Technische voorziening risico polishouders	484.794

D2.4 Toelichting Technische voorziening voor levensverzekeringen

De technische voorziening bedraagt ultimo 2019 EUR 1.665.847. In onderstaande tabel worden de beste schattingen, risicomarge en herverzekering per materiële branche getoond.

2019 x € 1.000	Individuele verzekeringen in geld (winstdelend)	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige verzekeringen	Totaal
Beste Schatting	407.581	481.620	744.794	1.633.995
Risicomarge	9.485	3.174	24.464	37.123
TV 2019 bruto	417.066	484.794	769.258	1.671.118
Herverzekering	-8	-3	-5.259	-5.270
TV 2019 netto	417.058	484.791	763.999	1.665.847

In onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers over 2018 opgenomen.

2018 x € 1.000	Individuele verzekeringen in geld (winstdelend)	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige verzekeringen	Totaal
Beste Schatting	381.470	437.496	729.901	1.548.867
Risicomarge	7.209	3.103	18.642	28.955
TV 2018 bruto	388.679	440.599	748.543	1.577.821
Herverzekering	-9	-4	-7.905	-7.917
TV 2018 netto	388.670	440.595	740.638	1.569.904

De technische voorziening Leven is ten opzichte van vorig jaar gestegen door de daling van de rente. Daarnaast is de stijging veroorzaakt door koersontwikkelingen.

Discontering en bepaling risicomarge

De best estimate voorzieningen worden berekend door de verwachte toekomstige kasstromen te disconteren op basis van de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur inclusief volatiliteitsaanpassing en Ultimate Forward Rate. De totale technische voorziening is gelijk aan de best estimate verhoogd met een risicomarge. Voor de berekening van de risicomarge wordt gebruik gemaakt van de rentetermijnstructuur inclusief Ultimate Forward Rate en exclusief volatiliteitsaanpassing. De berekeningen worden uitgevoerd per homogene risicogroep en vervolgens samengeteld, rekening houdend met diversificatievoordelen. Voor elk jaar wordt de SCR met het CoC% vermenigvuldigd en contant gemaakt met de voorgeschreven risicovrije basisrentes.

Sterfte

Tweejaarlijks wordt de best estimate sterfte opnieuw beoordeeld. De laatste beoordeling is eind 2019 uitgevoerd op basis van de sterferealisatie van 2014 t/m 2019Q2. Prognosetafel 2018 van het Actuarieel Genootschap (AG) vormde daarbij het uitgangspunt. In 2021 zal opnieuw een sterfteonderzoek worden uitgevoerd.

Onnatuurlijk verval

Tweejaarlijks wordt getoetst in hoeverre de aannames met betrekking tot het onnatuurlijk verval aansluiten bij de realisatie. De laatste toets is eind 2019 uitgevoerd op basis van de realisaties van 2014 t/m 2019Q2.

Kosten

De Goudse Levensverzekeringen N.V heeft als doelstelling om de kostenontwikkeling zo veel mogelijk de ontwikkeling van de krimpende portefeuille te laten volgen. Daarbij wordt met behulp van een kostenmodel de verwachte toekomstige uitloop van de kosten op basis van de best estimate uitloop van de portefeuille bepaald. In 2018 zijn de kostenallocatiesleutels in het model gewijzigd.

Contractsgrens

De eis met betrekking tot de contractsgrens wordt meegenomen. De voorwaarden bij het Anw product kunnen periodiek worden aangepast. Dit betekent dat het overgrote deel van de portefeuille in de actieven fase een uitloop van maximaal drie tot vijf jaar kent. In de uitkeringsfase is de uitloop tot de einddatum van het contract (de AOW leeftijd). Bij de overige producten is de contractsgrens gelijk aan de einddatum van de verzekering. Ook bij herverzekering wordt een contractsgrens toegepast, wanneer de resterende contractduur korter dan twaalf maanden is wordt van verlenging uitgegaan.

Technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen

De vaststelling van technische voorziening voor verzekeringen voor rekening en risico van polishouders vindt op soortgelijke wijze plaats als vaststelling van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen. Het toekomstige rendement van de beleggingsfondsen wordt daarbij gelijk verondersteld aan de risicovrije rente.

Verskil in grondslag tussen jaarrekening en Solvency II

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening.

Balanspost	Jaarrekening	Solvency II
Individuele verzekeringen in geld (winstdelend)	287.145	417.058
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	474.147	484.791
Overige verzekeringen	688.755	763.999
Totaal	1.450.047	1.665.847

Verschillen waarderingsgrondslagen Technische voorziening Leven 2019

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen nader toegelicht.

Grondslag	Jaarrekening	Solvency II
Discontering	Discontering vindt plaats op de rentevoet zoals deze in de tarifiering is gebruikt.	Discontering vindt plaats op de risicovrije rente termijnstructuur na aftrek van kredietafslag en inclusief de volatiliteitsaanpassingen en UFR.
	Voor verzekeringen tegen actuele rente wordt bij benadering gediscoteerd tegen de actuele rente door op de berekende voorziening op basis van een veilige rekenrente de geactiveerde rentestandkorting in mindering te brengen.	
Sterftegrondslagen	De gehanteerde sterfte is gelijk aan de sterfte zoals deze in de tarifiering is gebruikt. Voor direct ingaande lijfrente is voor oudere producten de voorziening herkend naar recentere grondslagen.	De gehanteerde sterfte is gelijk aan de BE-sterfte
Kosten en kosteninflatie	De reservering vindt overwegend plaats op netto grondslagen aangevuld met een kostenvoorzieningen.	In de reservering is de BE-ontwikkeling van de daadwerkelijke bedrijfskosten betrokken
Onnatuurlijk verval	De reservering vindt plaats zonder rekening te houden met kansen op onnatuurlijk verval.	In de reservering wordt rekening gehouden met BE-kansen voor onnatuurlijk verval
Premie	Splitting premie in onverdiende premie en verdiende premie.	Geschreven premie

Verschillen waarderingsgrondslagen Technische voorziening Leven

D2.5 Toelichting Technische voorziening voor schadeverzekeringen

In onderstaande tabel staan de technische voorziening per Solvency II groep per ultimo 2019 en per ultimo 2018 weergegeven.

2019 (X € 1000)	Beste Schatting	Risicomarge	TV 2019 bruto	Herverzekering	TV 2019 netto
Algemene aansprakelijkheid	31.673	1.557	33.230	-7.395	25.835
Brand en andere schade aan zaken	31.988	1.438	33.426	-5.233	28.193
Diverse geldelijke verliezen	851	30	881	24	905
Hulpverlening	928	33	961	26	987
Inkomensbescherming	91.401	4.394	95.794	-154	95.641
Luchtvaart, zee en transport	247	10	257	0	257
Medische kosten	3.510	67	3.576	248	3.824
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	78.190	3.422	81.612	-11.261	70.351
Motorrijtuigen casco	3.241	50	3.291	172	3.463
Rechtsbijstand	3.828	142	3.970	8	3.978
Zorg als Leven	586.840	27.152	613.992	-253.166	360.826
Totaal	832.695	38.295	870.990	-276.730	594.260

2018 (X € 1000)	Beste Schatting	Risicomarge	TV 2018 bruto	Herverzekering	TV 2018 netto
Algemene aansprakelijkheid	27.320	1.317	28.637	-5.787	22.850
Brand en andere schade aan zaken	22.330	1.006	23.336	-6.064	17.272
Diverse geldelijke verliezen	1.107	38	1.144	16	1.160
Hulpverlening	730	26	756	21	777
Inkomensbescherming	100.495	5.094	105.589	-826	104.763
Luchtvaart, zee en transport	212	11	222	0	222
Medische kosten	4.196	71	4.267	51	4.318
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	68.979	2.776	71.755	-11.831	59.924
Motorrijtuigen casco	1.810	25	1.834	-221	1.613
Rechtsbijstand	3.340	124	3.464	8	3.472
Zorg als Leven	556.362	27.465	583.828	-210.166	373.662
Totaal	786.879	37.953	824.832	-234.799	590.032

De grootste mutaties van de technische voorzieningen per Solvency II groep worden besproken.

Brand

De voorziening is EUR 11 mln. gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door een groeiende portefeuille en een aantal grote schades die in schadejaar 2019 tot een hogere voorziening leiden.

Inkomensbescherming

De voorziening is EUR 9 mln. gedaald, door een hoger verwacht rendement in combinatie met snellere ziekmeldingen vanuit werkgevers ten opzichte van vorig jaar bij Verzuim.

Motorrijtuigen WA

De voorziening is EUR 10 mln. gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt een groeiende portefeuille in combinatie met een verlaagde rentetermijnstructuur.

Zorg als Leven

De voorziening daalt met EUR 13 mln. Deze daling wordt met name veroorzaakt door een combinatie van modelaanpassingen en gewijzigde kostenaannames. Daar staat een verlaagde rentetermijnstructuur tegenover..

Sterfte

Bij Zorg als Leven wordt de sterftetafel GBM 2000-2005 gehanteerd.

Schadevoorziening

Bij het bepalen van de schadevoorziening wordt voor Schade een combinatie gebruikt van de volgende modellen:

- Chain Ladder
- Generalized Linear Model (GLM)

De nominale voorziening wordt met Chain Ladder bepaald, de verdeling van de kasstromen m.b.v. GLM.

Combined ratio

Voor Schade is geen kansstelsel van toepassing zoals bij Leven en Zorg als Leven. Daarom wordt de premievoorziening niet post voor post uitgerekend, maar wordt op basis van historische cijfers de combined ratio geschat.

De bruto combined ratio bestaat uit de volgende componenten:

- Schaderatio
- Provisiepercentage
- Kostenpercentages

Verskil in grondslag tussen jaarrekening en Solvency II

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening. In onderstaande tabel staan beide voorzieningen per Solvency II groep weergegeven.

Balanspost	Jaarrekening	Solvency II
Algemene aansprakelijkheid	28.210	25.835
Brand en andere schade aan zaken	28.027	28.193
Diverse geldelijke verliezen	1.191	905
Hulpverlening	1.031	987
Inkomensbescherming	104.647	95.641
Luchtvaart, zee en transport	289	257
Medische kosten	4.365	3.824
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	69.972	70.351
Motorrijtuigen casco	6.133	3.463
Rechtsbijstand	3.809	3.978
Zorg als Leven	365.140	360.826
Totaal	612.814	594.260

De voorziening op de jaarrekening is EUR 19 mln. hoger dan volgens de Solvency II grondslagen. Dit komt door de lage rentestand en wordt gecompenseerd met de overwaarde op de beleggingen van EUR 33 mln.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen de berekening van de voorziening op de jaarrekening en de Solvency II voorziening nader toegelicht.

Grondslag	Jaarrekening	Solvency II
Discontering	Discontering vindt plaats op de rentevoet zoals deze in de tarifiering is gebruikt.	Discontering vindt plaats op de risicovrije rente termijnstructuur na aftrek van kredietafslag en inclusief de volatiliteitsaanpassingen en UFR.
Invalidatie-, Revalidatie- en Sterftegrondslagen	De gehanteerde grondslagen zijn gelijk aan de grondslagen zoals deze in de tarifiering zijn gebruikt.	De gehanteerde grondslagen worden op een best estimate grondslag bepaald
Contractgrens	De contractgrens is gelijk aan de periode waaraan de klant premie vooruit heeft betaald.	De contractgrens loopt tot de periode dat de Goudse de premie kan wijzigen of het contract kan opzeggen.

D3. Toelichting Overige passiva

D3.1 Overige voorzieningen

Statutaire grondslagen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen als De Goudse een uit het verleden voortvloeiende verplichting heeft, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling ervan een uitstroom van middelen noodzakelijk is en er een betrouwbare schatting gemaakt kan worden. Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen worden inschattingen gemaakt met betrekking tot de omvang en het tijdstip van toekomstige kasstromen.

Belastinglatenties worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva volgens de jaarrekening en de fiscale boekwaarde. De berekening van de latente belastingvorderingen en belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die gelden op het einde van het verslagjaar of tegen de tarieven die gelden in de komende jaren, voor zover al bij wet vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut. Belastinglatenties worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Solvency II grondslagen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen als De Goudse een uit het verleden voortvloeiende verplichting heeft, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling ervan een uitstroom van middelen noodzakelijk is en er een betrouwbare schatting gemaakt kan worden. Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen worden inschattingen gemaakt met betrekking tot de omvang en het tijdstip van toekomstige kasstromen.

Op Solvency II grondslagen wordt een extra belastinglatentie op de Solvency II balans opgenomen voor alle marktwaardecorrecties.

D3.2 Overige passiva

Statutaire grondslagen

De schulden en overlopende passiva wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. Schulden uit directe verzekeringen worden op de balans opgenomen zodra zij verschuldigd zijn.

Solvency II grondslagen

De schulden en overlopende passiva wordt gewaardeerd tegen de kostprijs.

D3.3 Toelichting geconsolideerde balans Overige passiva en aansluiting met QRT S.02

2019

D3 Overige voorzieningen

Belastinglatentie	11.920
Overige personeelsverplichtingen	1.655
Overige voorzieningen	3.968
	<u>17.543</u>

De looptijd van de voorziening Belastinglatentie is overwegend langer dan één jaar.

Bij de bepaling van de belastinglatentie is rekening gehouden met de toekomstige belastingtariefswijzigingen. De latentie is berekend met een tarief van 21,7%.

statutaire boekwaarde	17.543
Herrubricering BW belastinglatentie	-
Correctie belastinglatentie Solvency II balans	12.428
solvency II marktwaarde	<u>29.971</u>
S.02.01.01 R0750 en R0780 Voorzieningen	29.971

Totaaloverzicht Waarderingsverschillen creditzijde herziene boekwaarde versus solvency II marktwaarde

	Herziene boek waarde	Markt waarde	
Technische voorzieningen voor niet verdiende premies	34.264	-	-34.264
Technische voorzieningen Leven	980.924	1.186.055	205.131
Technische voorzieningen Schade	860.577	870.991	10.414
Technische voorzieningen voor polishouders	474.147	484.794	10.647
Overige voorzieningen	17.543	29.971	12.428
			<u>204.356</u>
Eigen vermogen			
Boekwaarde	423.497	423.497	
Marktwaardecorrecties debet		235.324	
Marktwaardecorrecties credit		-204.355	
	<u>423.497</u>	<u>454.466</u>	30.969

D4. Alternatieve waarderingsmethoden

De Goudse hanteert geen alternatieve waarderingsmethoden dan elders in dit hoofdstuk toegelicht.

D5. Overige toelichtingen

Groepsbeleggingen

Goudse Schadeverzekeringen N.V. heeft een interne lening verstrekt aan Goudse Beleggings- en Financieringsmaatschappij B.V. van EUR 8.758, met een looptijd tot 2023. De rentevergoeding bedraagt 3,0%.

Goudse Levensverzekeringen N.V. heeft een interne lening verstrekt aan Goudse Beleggings- en Financieringsmaatschappij B.V. van EUR 2.677, met een looptijd tot 2023. De rentevergoeding bedraagt 3,0%.

Goudse Levensverzekeringen N.V. heeft een interne lening verstrekt aan Assurantiemaatschappij Hollandia anno 1924 N.V. van EUR 2.500, met een looptijd tot 2021. De rentevergoeding is variabele en bedraagt de 1 maands-euribor met een opslag van 1%.

Achtergestelde schulden

De Goudse N.V. heeft achtergestelde leningen die onderdeel uitmaken van het eigen vermogen.

Achtergestelde schulden

Tier 2 achtergestelde schuld	69.288
Tier 3 achtergestelde schuld	9.958
	<hr/>
	79.246
	<hr/>
<i>Tier 2 achtergestelde schuld</i>	
Beginstand	49.463
Verwervingen	19.763
Afschrijving agio/disagio	62
	<hr/>
	69.288
	<hr/>
<i>Tier 3 achtergestelde schuld</i>	
Beginstand	9.939
Afschrijving agio/disagio	19
	<hr/>
	9.958
	<hr/>

De Tier 2 achtergestelde schuld bestaat uit een verworven financiering in 2015 en een verworven financiering in 2019. De in 2015 verworven achtergestelde schuld heeft een nominale waarde van EUR 50,0 mln. De in 2019 verworven achtergestelde schuld heeft een nominale waarde van EUR 20,0 mln. De leningen zijn volledig achtergesteld op alle huidige en toekomstige schulden van De Goudse N.V., inclusief de schulden van dochtermaatschappijen. De lening uit 2015 loopt tot 6 november 2025 tegen een intrestpercentage van 7,25% en wordt einde looptijd volledig afgelost. De lening uit 2019 loopt tot 19 december 2029 tegen een intrestpercentage van 4,75% en wordt einde looptijd volledig afgelost.

De Tier 3 achtergestelde schuld betreft een verworven financiering in 2016. De verworven achtergestelde schuld heeft een nominale waarde van EUR 10,0 mln. De lening is volledig achtergesteld op alle huidige en toekomstige schulden van De Goudse N.V., inclusief de schulden van dochtermaatschappijen. De lening loopt tot 28 december 2021 tegen een intrestpercentage van 3-maands EURIBOR met een opslag van 6,10%-punt en wordt einde looptijd volledig afgelost.

Voorwaardelijke verplichtingen

Solvency II regelgeving

In artikel 9 van de gedelegeerde verordeningen tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG (= Solvency II richtlijn) wordt bepaald dat verzekeringsondernemingen activa en passiva opnemen conform de internationale standaarden voor jaarrekeningen, mits deze standaarden consistent zijn met de in artikel 75 van de Solvency II richtlijn beschreven waarderingsbenadering. Dit betreft het waarderen van activa en passiva op marktwaarde. In artikel 11 wordt aangegeven dat verzekeringsondernemingen ook voorwaardelijke verplichtingen van materieel belang opnemen als passiva. De waarde van de verplichting en is gelijk aan de verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen (art. 14).

RJ 252

In RJ252 wordt het opnemen van voorzieningen op de balans behandeld. In artikel 252.201 wordt vermeld dat uitsluitend een voorziening wordt opgenomen indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De rechtspersoon heeft een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting; en

- Het is waarschijnlijk dat dit leidt tot een uitstroom van middelen; en
- Er kan een betrouwbare inschatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Een in artikel 252.208 genoemd voorbeeld van een niet in de balans opgenomen verplichting is een tegen de rechtspersoon door een derde wegens geleden schade ingediende claim waarvan de toekenning onwaarschijnlijk is, of waarvan de toekenning waarschijnlijk is maar het te betalen bedrag met onvoldoende betrouwbaarheid kan worden vastgesteld.

IAS 37

In de IFRS regelgeving wordt de opname van voorzieningen behandeld in IAS 37. In artikel 37.14 geeft IFRS aan dat een voorziening moet worden opgenomen op de balans als:

- Een entiteit een actuele verplichting uit een zich al voltrokken voorval heeft; en
- Het waarschijnlijk is dat er een uitstroom van middelen gaat plaatsvinden om te voldoen aan de verplichting; en
- Een betrouwbare inschatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Als aan deze voorwaarden niet wordt voldaan, wordt er geen voorziening gepassiveerd.

Aannamedocument

De Goudse stelt een aannamedocument op, waarin de uitgangspunten voor het vaststellen van de marktwaarde (toets)voorziening en het verzekeringstechnische risico worden beschreven, zoals deze zijn gehanteerd bij het tot stand komen van het interne actuariële rapport.

Voor Leven is in het aannamedocument extra toelichting opgenomen over de best estimate waarde van de technische voorzieningen voor en na schok en indien van toepassing over de toegepaste methode voor de waardering van toekomstige winstdelingsverplichtingen. Voor Schade is deze informatie in aparte documentatie beschikbaar.

Het aannamedocument wordt bij de indiening van de RSR meegestuurd aan DNB, maar maakt geen onderdeel uit van de openbare rapportage.

Actuarieel rapport 2019

De Goudse maakt ten behoeve van diverse Solvency II berekeningen gebruik van actuariële modellen. De wijze waarop De Goudse invulling geeft aan het waarborgen van de juiste werking van deze modellen wordt beschreven in het actuariële rapport.

Een samenvatting van het actuariële rapport 2019 wordt bij de indiening van de RSR meegestuurd aan DNB, maar maakt geen onderdeel uit van de openbare rapportage.

Ontvangen en verstrekte garanties en zekerheden

Ontvangen zekerheden

Inzake herverzekeringscontracten zijn zekerheden ontvangen ter grootte van EUR 100,9 mln. in de vorm van gedeponeerde obligaties die niet tot het economische eigendom behoren.

Gestelde zekerheden

De verzekeringsmaatschappijen van De Goudse zijn aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Als gevolg daarvan betaalden deze maatschappijen hun aandeel in de herverzekeringspremie en overige kosten en staan zij garant voor hun aandeel in het eigen risico van de eerste layer.

De Nederlandsche Bank kan een heffing opleggen aan Goudse Levensverzekeringen N.V. om een andere levensverzekeraar die onder de minimum solvabiliteit raakt mede te financieren door middel van een achtergestelde lening als onderdeel van een zogenaamde 'Opvangregeling'. Hierbij geldt een maximum (voor alle maatschappijen gezamenlijk) per opvangsituatie waarbij rekening wordt gehouden met de eigen vereiste solvabiliteit.

Gebeurtenissen na balansdatum

Tijdens het opstellen van de jaarverslaggeving is sprake van een Corona pandemie. De Goudse volgt de ontwikkelingen nauwlettend en handelt daarbij volledig in lijn met de adviezen van het RIVM en de (Rijks)overheid. De Corona pandemie heeft aanzienlijke gevolgen voor de maatschappij, en daarmee ook voor De Goudse en haar medewerkers. De impact op onze klanten, medewerkers, dienstverlening, (verzekeringstechnische) resultaten alsmede de impact van de financiële markten op onze solvabiliteit worden nauwlettend in de gaten gehouden. Aandachtsgebieden daarbij zijn onder andere onze beleggingsportefeuille, onze portefeuille met verzuimverzekeringen alsmede het kredietrisico. De huidige situatie doet geen afbreuk aan de continuïteitsveronderstelling die is gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening en de Solvency II rapportages.

E. Kapitaalbeheer

E1. Eigen vermogen

Het tegenover de vereiste solvabiliteit staande aanwezige vermogen en de SCR-ratio van De Goudse N.V. ziet er als volgt uit:

	2019	2018
Aanwezig en vereist vermogen		
<i>Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen</i>		
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	454.466	459.319
Toegezegd dividend	-8.772	-15.368
Correctie aandeel derden	-242	4.514
Aanwezig vermogen	445.452	448.465
Solvabiliteitskapitaalvereiste op Solvency II grondslagen	195.533	192.745
Solvabiliteitsratio Solvency II	227,8%	232,7%
De Correctie aandeel derden betreft de effecten van marktwaardecorrecties in de deelneming Van Lanschot Holding B.V.		
Aanwezig vermogen op boekwaardegrondslagen	423.497	389.592
Herwaardering immateriële vaste activa	-31.608	-28.434
Herwaardering vastrentende beleggingen	272.252	264.716
Herwaardering technische voorzieningen herverzekerd	-5.319	-17.771
Herwaardering technische voorzieningen bruto	-191.928	-141.055
Belastinglatentie	-12.428	-7.729
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	454.466	459.319
<i>Tiering indeling</i>		
Tier 1	375.220	399.917
Tier 2	69.288	49.463
Tier 3	9.958	9.939
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	454.466	459.319

Onderdeel van het Tier 1 kapitaal betreffen financieringspreferente aandelen ad EUR 28 mln. Voor dit deel van het kapitaal wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

De 'andere aftrek' ad EUR -242 in 2019 betreft een correctie in de NVM-waardering van de deelneming in Anker Insurance N.V. vanwege de eliminatie van Immateriële vaste activa. De 'andere aftrek' van EUR 4.514 in 2018 betreft de eliminatie van het aandeel derden uit het eigen vermogen van De Goudse N.V, gecorrigeerd voor het 51% belang in de eliminatie van de waarde van de immateriële vaste activa in de balans van de deelneming.

De tiering van het vermogen valt ruim binnen de grenzen die hieraan worden gesteld in de Solvency II-regelgeving.

Bij de solo-entiteiten bestaat het vermogen uitsluitend uit Tier-1-kapitaal. Voor de groep bestaat het vermogen voor 83% uit Tier-1-kapitaal (EUR 375 mln.), inclusief de financieringspreferente aandelen, die tot 2025 geïnclassificeerd worden als restricted Tier-1-vermogen (EUR 28 mln.). De achtergestelde leningen uit 2015 en 2019 zijn Tier-2-vermogen (EUR 69 mln.). De achtergestelde lening uit 2016 is Tier-3-vermogen (EUR 10 mln.).

De solvabiliteitsgegevens van het schade- en levenbedrijf zijn als bijlage opgenomen in bijlage E.1.1 en bijlage E.1.2.

E2. Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

Methodiek van berekening vereiste solvabiliteit (SCR)

Algemeen

Het vereist vermogen (SCR) wordt vastgesteld met behulp van de Standaardformule van de Solvency II richtlijnen.

Standaardformule Solvency II

De Solvency II Standaardformule bestaat uit een aantal risicomodules waarvan de uitkomsten stapsgewijs tot één enkele kapitaalvereiste worden geaggregeerd. De uitkomst van een risicomodule wordt in de meeste gevallen bepaald door een voorgeschreven scenario door te rekenen op de balans van de verzekeraar. De uitkomst van de module is de daling van het eigen vermogen van de verzekeraar als gevolg van het scenario. Daarnaast zijn er ook enkele modules waarvan de uitkomst uit een expliciete rekeninstructie volgt, de zogeheten factor-gebaseerde aanpak.

Vervolgens worden de uitkomsten van alle risicomodules stapsgewijs geaggregeerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van correlaties die de samenhang tussen verschillende risicomodules tot uiting brengen. Deze correlaties geven – simpel gezegd – een inschatting hoe waarschijnlijk het is dat verschillende risico's tegelijkertijd optreden. Wanneer risico's altijd tegelijkertijd zouden optreden, dienen de uitkomsten van de modules bij elkaar opgeteld te worden om de kapitaalvereiste te bepalen. Wanneer risico's niet tegelijkertijd optreden, is er sprake van diversificatie van risico's en valt de kapitaalvereiste lager uit dan de optelsom van de modules.

De belangrijkste modules worden gevormd voor marktrisico (beleggingen), levensverzekering, zorgverzekering en schadeverzekering. Deze modules bestaan zelf ook weer uit submodules. Bij marktrisico wordt daarbij afzonderlijk gekeken naar interest, aandelen, vastgoed, (bedrijfs)obligaties en vreemde valuta. Verder is er een module die te hoge concentratie van beleggingen bij een enkel bedrijf of instelling als risico onderkent. Bij levensverzekering worden de diverse drijfveren van het risico, zoals langlevens, roeyement en kosten, apart in beeld gebracht.

Naast voorgaande modules is er nog een module voor tegenpartij kredietrisico, waarin het risico op verliezen als gevolg van het in gebreke blijven van tegenpartijen en debiteuren van De Goudse wordt verantwoord. Conform de gedelegeerde verordening wordt onderscheid gemaakt in 2 types tegenpartijrisico, waarbij het onderscheid wordt bepaald door het feit of de tegenpartij wel of niet een kredietrating heeft. Onder de type 1 exposures vallen de vorderingen op herverzekeraars en banken, onder de type 2 exposures vallen vorderingen uit hoofde van hypothecaire leningen en vorderingen op verzekeringsnemers en tussenpersonen.

Voor het catastroferisico zijn er branche-specifiek voorgeschreven scenario's waarvan de uitkomsten ook stapsgewijs worden geaggregeerd.

Bovenop de geaggregeerde uitkomst van de voorgaande risicomodules wordt nog een factor-gebaseerde uitkomst voor operationeel risico aan de kapitaalvereiste toegevoegd en mag er onder voorwaarden rekening worden gehouden met het verliesabsorberend vermogen van belastingen.

Gehanteerde methode SCR op Groepsniveau

De Goudse bepaalt de SCR op groepsniveau aan de hand van de Consolidatiemethode. Naast de SCR van de verzekeringsbedrijven worden de marktrisico's in de overige (niet verzekerings-) bedrijven meegenomen in de SCR berekening op groepsniveau.

Rentecurve

Vanaf maart 2015 wordt een rentecurve gebruikt die door EIOPA maandelijks gepubliceerd wordt. Dit betreft een rentecurve inclusief en exclusief VA (beide inclusief UFR).

Verliesabsorberend vermogen van belastingen

In de SCR berekening wordt rekening gehouden met het verliesabsorberend vermogen van uitgestelde belastingen. Aan uitgestelde belastingvorderingen in een post schok balans wordt echter alleen een waarde toegerekend wanneer het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn die kunnen worden aangewend voor de uitgestelde belastingvordering, rekening houdend met de wettelijke termijnen van achterwaartse en voorwaartse verliescompensatie van ongebruikte fiscale tegoeden. In een post schok situatie wordt tevens rekening gehouden met de managementacties die noodzakelijk zijn om de SCR ratio weer op peil te krijgen.

Pas als de volledige incasseerbaarheid van een actieve belastinglatentie aannemelijk is kan de afslag van het verliesabsorberend vermogen van belastingen in de SCR berekening volledig meegenomen worden. Bij twijfels over de volledige incasseerbaarheid, wordt een correctie toegepast op de afslag van het verliesabsorberend vermogen van belastingen in de SCR berekening. Voor meer informatie wordt verwezen naar onderdeel E6 (overige informatie).

Aangepast going concern principe

Bij de SII berekeningen is per eind 2016 op basis van een aangepast going concern (AGC) principe gerekend. Aangezien De Goudse te maken heeft met een krimpende levenportefeuille zijn de kostenveronderstellingen op going concern basis niet meer realistisch. Bij de berekening van de technische voorzieningen wordt per eind 2016 met het AGC principe gerekend, dat beter aansluit bij de toekomstige ontwikkeling van de levenportefeuille.

Toekomstige nieuwe productie

Bij de bepaling van toekomstige bedrijfskosten die in de marktwaarde berekening worden gebruikt is rekening gehouden met toekomstige nieuwe productie.

Volatility adjustment (VA)

In de berekeningen wordt een volatiliteitsaanpassing toegepast. De VA is een opslag op de risicovrije rente die verband houdt met de kredietopslagen in de markt en de faillissementskans. De VA wordt door de EIOPA gepubliceerd. Voor het toepassen van de VA is geen expliciete toestemming van de toezichhouder nodig. Eén van de vereisten voor het toepassen van de VA is het kwantificeren van de impact van het vervallen van de VA.

Door de VA wordt de RTS verhoogd, daardoor daalt de waarde van de technische voorzieningen van de verplichtingen waardoor het eigen vermogen op marktwaarde toeneemt. De VA heeft geen impact op de risicomarge omdat bij bepaling van de risicomarge de VA buiten beschouwing moet worden gelaten. De SCR voor de verzekeringstechnische risico's daalt met name bij risico's die verder in de toekomst liggen (zoals langlevens- en kostenrisico). Doordat de VA geen invloed heeft op de waarde van de beleggingen, verandert de match tussen beleggingen en verplichtingen.

Ultimate forward rate (UFR)

De rentetermijnstructuur (RTS) wordt vanaf het last liquid point (20 jaar voor de euro curve) verhoogd zodat de eenjaars forward rate gedurende de convergentie periode (van 40 jaar) convergeert naar de UFR (van 3,9%). De UFR wordt toegepast omdat de financiële markten voor langere looptijden onvoldoende (betrouwbare) informatie geven en is gebaseerd op het verwachte lange termijn niveau van rente en inflatie. Omdat de UFR niet direct de coupon van obligaties beïnvloedt en omdat de UFR zou kunnen worden aangepast, wordt de impact van de UFR bepaald.

De UFR verhoogt de RTS vanaf 20 jaar en heeft uitsluitend betrekking op de verplichtingen (en de winstdelingsoptie). Door de UFR daalt de waarde van de technische voorzieningen waardoor het eigen vermogen op marktwaarde toeneemt. De SCR voor verzekeringstechnische risico's daalt met name bij die risico's die verder in de toekomst liggen (zoals langlevens- en kostenrisico).

Matching adjustment (MA)

Er wordt geen matchingopslag toegepast.

Methodiek van berekening Minimaal solvabiliteitsvereiste (MCR)

Leven

Het minimum kapitaalvereiste wordt berekend als een lineaire functie van de volgende variabelen:

- Beste schatting voor gegarandeerde uitkeringen voor verzekeringen met winstdeling,
- Beste schatting voor toekomstige discretionaire uitkeringen voor verzekeringen met winstdeling,
- Beste schatting voor aan indexen en beleggingen gekoppelde verzekeringen,
- Beste schatting voor alle overige verzekeringen,
- Totaal risicokapitaal.

Het minimum kapitaalvereiste bedraagt minimaal 25% en maximaal 45% van het solvabiliteitskapitaalvereiste. De absolute ondergrens bedraagt EUR 3,7 mln.

Schade

De MCR wordt per Solvency II groep uitgerekend en is gelijk aan een percentage (alfa) van de best estimate voorziening plus een percentage van (beta) van de geboekte premie na herverzekering. De totale MCR is gelijk aan de optelsom van de MCR van alle groepen.

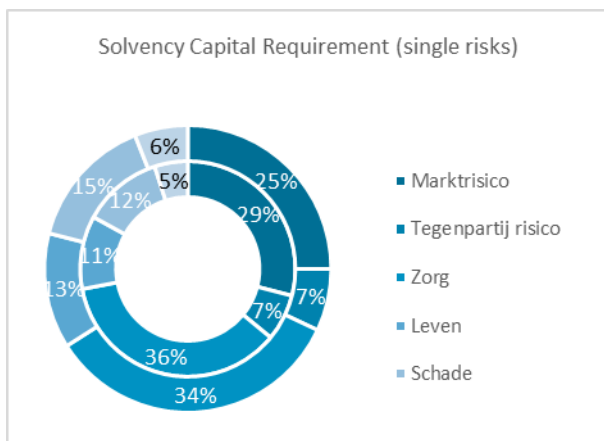
Vereiste solvabiliteit

Het basis vereist vermogen (BSCR) en het vereist vermogen (SCR) worden vastgesteld met de standaardformule van de Solvency II-richtlijnen. De Goudse bepaalt de SCR op groepsniveau aan de hand van de consolidatiemethode.

De vereiste solvabiliteit van De Goudse N.V. ziet er als volgt uit:

SCR Groep	2019	2018
Marktrisico	90.408	102.486
Tegenpartijrisico	25.119	23.508
Zorg	120.961	125.613
Leven	45.113	37.602
Schade	54.659	44.233
Diversificatie	-122.344	-115.818
BSCR	213.914	217.623
Operationeel risico	19.355	17.662
LACDT	-37.737	-42.541
SCR	195.533	192.745

Opbouw SCR De Goudse N.V.

Gevoeligheid SCR De Goudse N.V.

Bij de berekeningen is rekening gehouden met de ultimate forward rate (UFR 3,90%), de VA (7 basispunten opslag) en de credit rate adjustment (CRA, 10 basispunten afslag).

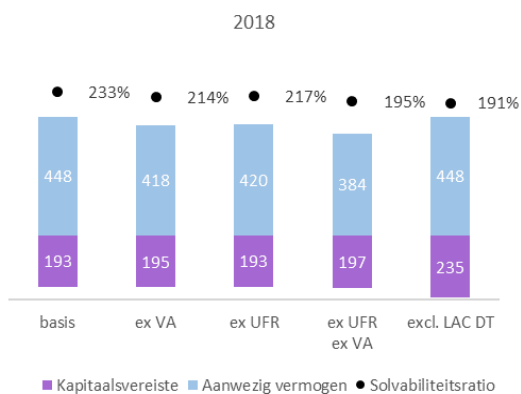
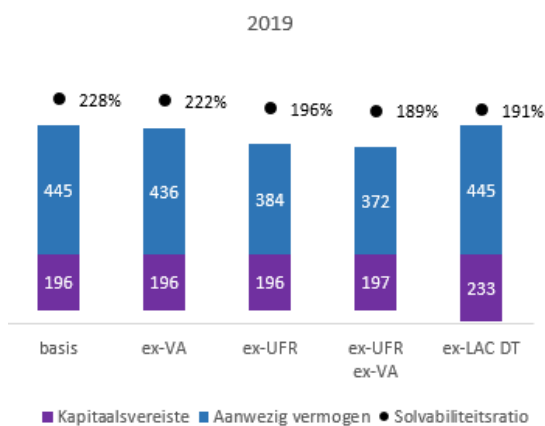
De MCR van De Goudse N.V. bedraagt ultimo 2019 EUR 94.959, wat een MCR ratio van 406% oplevert. De MCR in het levenbedrijf bedraagt EUR 30.402 (ratio 346%) en in het schadebedrijf EUR 64.557 (ratio 468%).

Verliesabsorberend vermogen belastingen (LACDT)

De hoogte van de afslag in verband met belasting (LACDT) op de SCR-berekening wordt jaarlijks vastgesteld. Onderbouwing vindt plaats op basis van de Solvency II-balanspositie voor en na schok, de carry back, het verwachte toekomstige resultaat na schok en de mate waarin winsten en verliezen door de schok fiscaal te verrekenen zijn. De onderbouwing wordt gemaakt op basis van de marktwaardecijfers ultimo boekjaar. Het vastgestelde LACDT-percentage is eind 2019 voor het schadebedrijf 17,5% (2018: 18,0%) en voor het levenbedrijf 12,5% (2018: 18,0%).

Gevoeligheden

Door toename van de SCR is de SCR-ratio ten opzichte van vorig jaar gedaald. Door de daling van de VA is de impact van het vervallen van de VA (ex VA in de figuren hierna) afgenomen. De impact van het vervallen van de UFR (ex UFR) wat toegenomen.

De solvabiliteitsratio is gevoelig voor veranderingen van de rente en het vervallen van de UFR. Door daling van de rente is deze gevoeligheid licht toegenomen (2019: 39%-punt, 2018: 38%-punt). Ook als geen rekening wordt gehouden met de VA- en UFR-opslag ligt de solvabiliteitsratio van De Goudse boven het targetniveau van 165%.

Een verlaging van de UFR naar 3,2% zorgt voor een daling van het aanwezig vermogen met EUR 8 mln. (2018: EUR 7 mln.). Een stijging van de rente met 50 basispunten resulteert in een stijging van het aanwezig vermogen met EUR 6 mln. (2018: EUR 8 mln.)

E3. Ondermodule aandelenrisico

De Goudse N.V. maakt geen gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd.

E4. Verschillen Standaardmodel en intern model

De Goudse N.V. maakt geen gebruik van interne modellen.

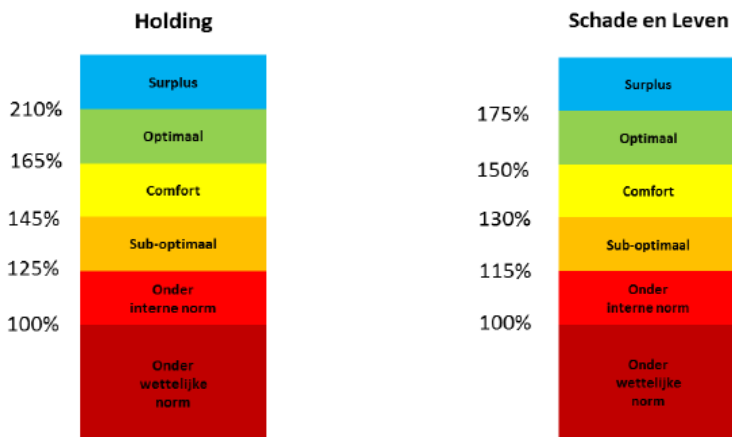
E5. Kapitaalbeleid bij niet naleving kapitaalvereiste

De Goudse streeft naar een solide kapitaalbasis die bijdraagt aan de doelstellingen van de organisatie. Het kapitaalmanagement omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen van, beheersen en toezicht houden op de aanwezige en vereiste solvabiliteit. De Goudse wil te allen tijde voldoen aan de eisen met betrekking tot kapitaal die door de wet worden gesteld. Daarbij geldt dat De Goudse een familiebedrijf is en dat ook graag wil blijven.

De doelstelling van het kapitaalbeleid is tweeledig. Enerzijds moet kapitaalbeleid ervoor zorgen dat te allen tijde een solide kapitaalbasis per entiteit wordt behouden of hersteld kan worden, ook als bepaalde stressscenario's zich voordoen. Anderzijds draagt het kapitaalbeleid bij aan het bereiken van de strategische doelstellingen, in overeenstemming met de gedefinieerde risicobereidheid.

Het kapitaalbeleid is erop gericht om overtollig kapitaal op de dochtermaatschappijen effectief in te zetten. Als overtollig kapitaal niet op korte termijn aangewend wordt in de dochtermaatschappij is het effectiever om dit kapitaal in de holding aan te houden om strategische optionaliteit te creëren. Het aanhouden van kapitaal op de holding heeft als voordeel dat het eenvoudiger is, het benodigde kapitaal in te zetten waar de investeringen worden gedaan. Bovendien kan deze buffer worden ingezet bij mogelijke stresssituaties in de dochtermaatschappijen. Derhalve heeft De Goudse in het kapitaalbeleid een bovengrens benoemd waarbij een surplus ontstaat.

De solvabiliteitseisen kennen de volgende niveau's:

De interne norm bedraagt op groepsniveau 125% en op solo niveau 115%. Deze interne norm ligt boven de 100% onder andere door de volgende overwegingen:

- Het ontbreken van enkele risico's, zoals bijvoorbeeld model-, reputatie-, en strategisch risico, in de standaardformule;
- Verhoogde volatiliteit in de vermogenspositie op Solvency II grondslagen;
- Uitkomsten van een uitgevoerde benchmark op basis van marktgegevens.

Voor de groep is het interventieniveau op 145% en het targetniveau op 165% vastgesteld. Voor de solo entiteiten is het interventieniveau 130% en het targetniveau 150%. De interventielimiet is gekozen omdat vanaf dit niveau nog voldoende mogelijkheden zijn om tijdig bij te sturen voordat de interne norm wordt overschreden.

De solvabiliteitseisen zijn bepaald aan de hand van de risicobereidheidsverklaring zoals vastgesteld door het Bestuur. Deze solvabiliteitseisen zijn opgesteld op groepsniveau en zijn vertaald naar de solvabiliteitseisen van Schade en Leven. De solvabiliteitseisen zijn gebaseerd op de vigerende SII wet- en regelgeving inclusief UFR en VA. In rapportages worden de solvabiliteitsposities zowel inclusief als exclusief UFR en VA weergegeven. In de besluitvorming wordt rekening gehouden met het effect van de UFR en VA.

De Goudse heeft trigger events gekoppeld aan de interne solvabiliteitseisen. In een gebied tussen bepaalde solvabiliteitseisen gelden verschillende soorten managementacties.

In haar kapitaalbeleid heeft De Goudse beschreven welke managementacties worden ondernomen als de SCR ratio onder een bepaald niveau zakt. Hiervoor wordt onderstaande tabel als basis gehanteerd:

Trigger event	maatregelen	Beoogd effect	Streeftermijn
Daling naar gele zone tussen interventieniveau en targetniveau (comfort)	Zie managementacties	Duurzaam boven target niveau	Geen vaste termijn
Daling naar oranje zone tussen interne norm en interventieniveau (sub-optimaal)	Zie managementacties	Duurzaam boven interventie niveau	2 – 4 jaar
Daling naar rode zone (onder interne norm)	Zie managementacties	Duurzaam boven interne norm	1 – 2 jaar
Daling onder wettelijke norm	Zie managementacties	Duurzaam boven wettelijke norm	0 – 1 jaar (wettelijk)
Stijging naar blauwe zone (surplus)	Zie managementacties	Bepalen doel van surplus	Geen vaste streeftermijn

De hieronder beschreven managementacties per trigger event zijn te onderscheiden in directe en directe kapitaalsaanvullingen en het verminderen van risico's. Ook de tijdslijnen en de potentiële impact waarin deze managementacties gerealiseerd kunnen zijn verschillen. De Goudse houdt hier rekening mee bij het uitvoeren van de managementactie. De ingezette managementacties hangen af van de context van de overschrijding van een niveau. Daarnaast speelt ook de oorzaak van de overschrijding van een niveau een belangrijke rol in de keuze voor bepaalde managementacties.

Niveau	Holding	Schade/Leven
Surplus	<ul style="list-style-type: none"> Inkoop eigen aandelen Risicoprofiel wijzigen Portefeuille-overname Strategische overname Aflossen niet-tier-1 kapitaal 	<ul style="list-style-type: none"> Dividend uitkeren aan holding Inkoop eigen aandelen Risicoprofiel wijzigen Portefeuille-overname
Optimaal	<ul style="list-style-type: none"> Geen actie vereist 	<ul style="list-style-type: none"> Geen actie vereist
Comfort	<ul style="list-style-type: none"> Intensifieer monitoring en analyse van kapitaalspositie Stel minder kritieke projecten uit Reduceer marktrisico (holding) Reduceer dividenduitkeringen op gewone aandelen 	<ul style="list-style-type: none"> Intensifieer monitoring en analyse van kapitaalspositie Stel minder kritieke projecten uit Verbeter/versterk hedgingstrategie Reduceer dividenduitkeringen Reduceer marktrisico
Sub-optimaal	<ul style="list-style-type: none"> Uitgeven hybride kapitaal Stel meer kritieke projecten uit Verkoop niet-winstgevende of non-core bedrijfsonderdelen 	<ul style="list-style-type: none"> Breid herverzekering uit Stel meer kritieke projecten uit Vraag kapitaal aan holding Reduceer overige kosten Premieverhogingen
Onder interne norm / wettelijke norm	<ul style="list-style-type: none"> Reduceer personeelskosten Stel couponbetalingen op achtergestelde leningen uit Stel het betalen van coupon op fin. prefs. uit Verkoop winstgevende bedrijfsonderdelen 	<ul style="list-style-type: none"> Heroverweeg/stop new business Reduceer winstdelingen waar mogelijk Start verkoop portefeuilles Reduceer personeelskosten Reduceer uitkeringen aan polishouders waar mogelijk Pas en-bloc clausules toe waar mogelijk

E6. Overige informatie

Ontwikkeling SCR

SCR verloop op groepsniveau					huidig	vorig	mutatie
	Goudse Schade	Goudse Leven	Overige entiteiten	Diversificatie	Goudse N.V.	Goudse N.V.	
SCR TOTAAL	145.329	67.561	7.223	-24.580	195.533	192.745	2.788
BSCR	160.360	71.169	9.224	-26.838	213.914	217.623	-3.709
SCR Operationeel risico	15.797	6.043	-	-2.485	19.355	17.662	1.693
<i>Correctie ivm winstdeling/belasting</i>	-30.827	-9.652	-2.002	4.744	-37.737	-42.541	4.804
SCR Marktrisico	44.470	41.274	5.933	-1.268	90.408	102.486	-12.078
Marktrisico rente	6.006	8.415	-	-	14.421	22.385	-7.964
Marktrisico aandelen	5.046	13.102	1.399	-314	19.234	31.249	-12.015
Marktrisico vastgoed	21.113	12.506	4.534	-	38.152	27.305	10.847
Marktrisico credit spread	20.775	15.028	-	-	35.803	40.999	-5.197
Marktrisico valuta	42	315	-	-84	273	803	-529
Marktrisico concentratie	-	-	-	-	-	-	-
SCR Zorg	120.961	-	-	-	120.961	125.613	-4.653
<i>Zorg als Leven</i>	61.829	-	-	-	61.829	68.898	-7.069
Zorg kort leven	48	-	-	-	48	22	26
Zorg lang leven	3.269	-	-	-	3.269	2.674	595
Zorg invaliditeit	32.969	-	-	-	32.969	48.587	-15.618
Zorg royement	31.476	-	-	-	31.476	16.444	15.032
Zorg kosten	18.210	-	-	-	18.210	21.719	-3.510
Zorg herziening	5.744	-	-	-	5.744	5.957	-213
<i>Zorg als Schade</i>	72.291	-	-	-	72.291	73.884	-1.593
Zorg premie & reserve	72.249	-	-	-	72.249	73.880	-1.632
Zorg royement	2.490	-	-	-	2.490	750	1.740
<i>Zorg catastrofe</i>	13.769	-	-	-	13.769	6.216	7.553
SCR Tegenpartijrisico	14.569	7.759	3.291	-501	25.119	23.508	1.611
SCR Leven	-	45.113	-	-	45.113	37.602	7.511
Leven kort leven	-	9.037	-	-	9.037	9.644	-606
Leven lang leven	-	16.410	-	-	16.410	14.113	2.297
Leven invaliditeit	-	1.135	-	-	1.135	1.286	-151
Leven royement	-	7.611	-	-	7.611	3.408	4.204
Leven kosten	-	29.572	-	-	29.572	24.982	4.590
Leven herziening	-	-	-	-	-	-	-
Leven catastrofe	-	4.357	-	-	4.357	4.480	-123
SCR Schade	54.659	-	-	-	54.659	44.233	10.426
Schade premie & reserve	46.679	-	-	-	46.679	38.975	7.704
Schade royement	1.934	-	-	-	1.934	3.014	-1.080
Schade catastrofe	19.008	-	-	-	19.008	13.134	5.874
SCR Immateriële activa	-	-	-	-	-	-	-

SCR marktrisico

Renterisico

De kapitaalrekening voor het renterisico wordt bepaald door het effect op zowel de marktwaarde van de beleggingen als op de best estimate van de voorzieningen te bepalen van een onmiddellijke stijging of daling van de rente. Het renterisico heeft dus

betrekking op alle rentegevoelige activa en passiva. Middels het doorkijkprincipe is ook de impact van de renteschok op de verzekeringen voor rekening en risico voor polishouders bepaald.

Ultimo 2019 is de rentedaling leidend, omdat dit scenario in combinatie met de andere marktrisico's tot de hoogste marktrisico SCR leidt. De impact van een renteschok verschilt tussen beleggingen en verplichtingen, door een verschil in kasstromen en duratie. Bovendien worden de verplichtingen contant gemaakt met de RTS inclusief VA en UFR, terwijl de beleggingen contant worden gemaakt met de RTS zonder beide opslagen. Deze verschillen bepalen de omvang van het renterisico. Het renterisico is in 2019 gedaald door daling van de rente en door verlenging van de duratie van beleggingen.

Aandelenrisico

De kapitaaleis voor het aandelenrisico wordt bepaald door het effect te bepalen van een onmiddellijke daling van de waarden van de aandelen met 39% voor aandelen die genoteerd zijn op gereguleerde markten in de Europese Economische Ruimte of OESO-landen en met 49% voor andere aandelen. De dalingspercentages worden gecorrigeerd met een door de toezichthouder voorgeschreven percentage. De percentage bedraagt ultimo 2019 -0,08% (2018: -6,34%).

In het aandelenrisico wordt ook de impact van een koersdaling op de verzekeringen voor rekening en risico van polishouders meegenomen. Door de lagere koersen neemt bij een deel van de verzekeringen de risicopremie toe (bij vaste verzekerde kapitalen), bij een ander deel neemt de risicopremie juist af (bij percentuele dekkingen).

In 2019 is de kapitaaleis voor het aandelenrisico fors gedaald door de afname van de reguliere aandelenportefeuille en door de ontwikkeling van de door EIOPA gepubliceerde symmetric adjustment.

Vastgoedrisico

De kapitaaleis voor het vastgoedrisico wordt bepaald door het effect te bepalen van een onmiddellijke daling van de waarde van het onroerend goed zowel in eigen gebruik als beleggingsobject. Het dalingspercentage bedraagt 25%.

Het vastgoedrisico is in 2019 gestegen door investeringen in het ASR vastgoedfonds en waardeinstijging van dit fonds.

Spread risico

De kapitaaleis voor het spreadrisico wordt bepaald door het effect te bepalen van een onmiddellijke verandering in de kredietwaardigheid van de beleggingen. Hierbij gaat het om leningen, bedrijfsobligaties, gedekte obligaties, (her)verpakte hypotheekleningen, (her)verpakte leningen en gestructureerde producten. Het effect wordt bepaald door de actuele waarde van de belegging te vermenigvuldigen met een voorgeschreven factor op basis van duur en kredietwaardigheid waarbij de duur op één jaar wordt gesteld als de gemiddelde duur van de belegging korter dan een jaar is.

Het spreadrisico gedaald in 2019 vanwege de verkoop van een aantal obligaties met een groot kapitaalbeslag in het spreadrisico.

Valutarisico

Het valutarisico wordt bepaald door de impact op de activa en de verplichtingen van een onmiddellijke stijging of daling van de valutakoersen met 25% ten opzichte van de euro. De Goudse heeft een gering aantal verplichtingen, beleggingen en banksaldi in Australische dollars en Amerikaanse dollars.

Het valutarisico is in 2019 afgenomen, omdat de activa en verplichtingen beter gematcht waren.

Concentratierisico

Het concentratierisico is bij De Goudse nihil, omdat er geen beleggingen aanwezig zijn die boven de in de standaardformule gehanteerde drempel van het concentratierisico uitkomen.

SCR Tegenpartij

Voor tegenpartijrisico moet solvabiliteit worden aangehouden voor risico met betrekking tot herverzekeraars, tussenpersonen, banken en overige tegenpartijen. Het tegenpartijrisico is toegenomen, onder andere door toegenomen liquide middelen en beleggingen in hypotheekleningen.

Voor de berekening van het tegenpartijrisico van de Groep geldt dat deze voornamelijk is opgebouwd met het tegenpartijrisico vanuit het schade- en levenbedrijf, waarbij de exposure op groepsmaatschappijen wordt geëlimineerd. Daaraan wordt toegevoegd de exposure op bankinstellingen van alle overige Goudse entiteiten. Ook de verzekeringsdebiteuren in dochterbedrijf VLC & Partners Holding B.V. wordt geschokt in het tegenpartijrisico van De Groep.

Voor de exposure op vorderingen uit herverzekeringen geldt het volgende. De Goudse doet slechts zaken met gerenommeerde herverzekeraars met een hoge kwaliteitsrating. Daarom wordt verondersteld dat het collateral van de herverzekeraars minder dan 60% bedraagt van hun activa bedraagt.

Belastingvorderingen worden niet geschokt aangezien de tegenpartij hier de Nederlandse overheid is. Ook tussenrekeningsaldi worden niet geschokt, aangezien deze niet (altijd) aan tegenpartijen zijn toe te wijzen.

SCR Leven

Kostenrisico

De kapitaal eis voor het kostenrisico wordt bepaald door het effect door te rekenen van (initieel) 10% hogere kosten en een 1%-punt hogere kosteninflatie. De kostenschok is gevoelig voor de allocatie van de kosten over de producten.

In 2019 is de SCR voor het kostenrisico gestegen door de gedaalde rente, hogere inflatie en wijziging van de allocatiesleutels. Het toegenomen kostenrisico is minder groot door de afname van de kostenvolume als gevolg van de portefeuillekrimp.

Langlevenrisico

De kapitaal eis voor het langlevenrisico omvat het effect van een onmiddellijke daling van 20% van de desbetreffende sterftetekansen op de best estimate van de verzekeringsverplichtingen. De daling van de sterftetekansen wordt uitsluitend toegepast op die verzekeringen waarvoor dit leidt tot een hogere uitkomst van de best estimate.

In 2019 is de SCR voor het langlevenrisico gestegen door de gedaalde rente en de geactualiseerde ervaringssterftetekansen die voor het langlevenrisico zijn toegenomen.

Royementsrisico

De kapitaal eis voor het royementsrisico wordt bepaald door vast te stellen welk royementseffect de meeste impact heeft: 40% massaal verval in het eerste jaar, blijvend 50% hoger verval of blijvend 50% lager verval.

Eind 2019 is het 'lager verval' scenario leidend (2018: 'lager verval' scenario leidend). Dit zorgt voor een lager vervalrisico bij met name de groep winstdelende individuele verzekeringen in geld. In 2019 is het vervalrisico gestegen door de gedaalde rente en de geactualiseerde vervalansen.

Kortlevenrisico

De kapitaal eis voor het kortlevenrisico omvat het effect van een onmiddellijke stijging van 15% van de desbetreffende sterftetekansen op de best estimate van de verzekeringsverplichtingen. De stijging van de sterftetekansen wordt uitsluitend toegepast op die verzekeringen waarvoor een stijging van de sterftetekansen tot een hogere uitkomst leidt van de best estimate.

In 2019 is het kortlevenrisico gedaald.

Catastroferisico en invaliditeitsrisico

De kapitaal eis voor het catastroferisico omvat het effect van een onmiddellijke stijging van 0,15%-punt van de sterftetekansen in het eerste jaar op de best estimate van de verzekeringsverplichtingen. De stijging van de sterftetekansen wordt uitsluitend toegepast op die verzekeringen waarvoor een stijging van de sterftetekansen tot een hogere uitkomst leidt van de verwachtingswaarde.

De kapitaal eis voor het invaliditeitsrisico wordt vastgesteld door bepaling van het effect van een verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van invaliditeitscijfers.

In 2019 is de SCR voor het catastroferisico en voor het invaliditeitsrisico nauwelijks veranderd.

Herzieningsrisico

Er zijn geen producten in de portefeuille die tot een herzieningsrisico leiden. Het herzieningsrisico is zodoende nihil.

SCR Zorg

Zorg als leven

Kortlevenrisico

De kapitaal eis voor het kortlevenrisico wordt bepaald door het effect op de best estimate van de verzekeringsverplichtingen te bepalen van een onmiddellijke stijging van 15% van de desbetreffende sterftetekansen. De stijging van de sterftetekansen worden uitsluitend toegepast op die verzekeringen waarvoor een stijging van de sterftetekansen tot een hogere uitkomst leidt van de best estimate.

Langlevenrisico

De kapitaal eis voor het langlevenrisico wordt bepaald door het effect op de best estimate van de verzekeringsverplichtingen te bepalen van een onmiddellijke daling van 20% van de desbetreffende sterftetekansen. De daling van de sterftetekansen wordt uitsluitend toegepast op die verzekeringen waarvoor een daling van de sterftetekansen tot een hogere uitkomst van de best estimate leidt.

Invaliditeitsrisico

De kapitaal eis voor het invaliditeitsrisico wordt bepaald door:

- de eerste twee jaar de invalideringskansen met 35% te verhogen.
- voor de resterende jaren 25% hogere invalideringskansen aan te houden
- 20% lagere revalidatiekansen te veronderstellen

De SCR is afgenomen van EUR 48,6 mln. naar EUR 33,0 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van modelaanpassingen.

Royementsrisico

De kapitaal eis voor het royementsrisico wordt bepaald door vast te stellen welk royementseffect de meeste impact heeft: 40% massaal verval in het eerste jaar, blijvend 50% hoger verval of blijvend 50% lager verval. Ultimo 2019 was massaal verval leidend.

De SCR is toegenomen van EUR 16,4 mln. naar EUR 31,4 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van modelaanpassingen.

Kostenrisico

De kapitaal eis voor het kostenrisico wordt bepaald door het effect door te rekenen van (initieel) 10% hogere kosten en 1%-punt hogere kosteninflatie. De kostenschok is gevoelig voor de allocatie van de kosten over de producten. De SCR is gedaald omdat de Best estimate voorziening waarover de kosten worden berekend is afgenomen.

Herzieningsrisico

Sommige uitkeringen stijgen mee met de prijsinflatie. Het herzieningsrisico is dat deze uitkeringen stijgen als gevolg van een hogere inflatie en is 4% van de voorziening waarvan de uitkeringen afhankelijk zijn van de inflatie. Het risico is gedaald..

Zorg als Schade

Premie en Reserverisico

Het premie en reserve risico wordt per Solvency II groep uitgerekend. Het premierisico is het risico dat de schadelast voor de lopende contracten hoger is dan de Best Estimate en is een percentage van het premievolume. Het reserverisico is het risico dat de Best Estimate voorziening ontoereikend is en bedraagt een percentage van de voorziening. De percentages zijn per Solvency II groep verschillend. Er vindt binnen het premie en reserve risico diversificatievoordeel plaats binnen een Solvency II groep tussen het premie en reserve risico en tussen de Solvency II groepen op totaal niveau.

De SCR Premie en Reserve risico neemt af met EUR 1,6 mln. als gevolg van een gedaalde voorziening bij Inkomensbescherming.

Royementsrisico (zowel Schade als Zorg als Schade)

Het royementsrisico is een onmiddellijk massaal verval 40% van de winstgevende contracten. De SCR is klein en licht gestegen doordat de winstgevendheid is toegenomen door de dalende schaderatio.

De SCR Royement neemt toe met EUR 1,7 mln. als gevolg van de aangepaste rendementsverwachtingen bij Verzuim.

Zorg Catastrofe

Het Catastroferisico is een combinatie van:

- massaal meer sterfte
- een concentratierisico
- pandemie

Het catastroferisico neemt met EUR 7,6 mln. toe. Vanuit EIOPA zijn er nieuwe regels met betrekking tot klasseindeling en gewijzigde percentages. Ook zijn enkele parameterd opnieuw vastgesteld.

SCR Schade

Premie en Reserverisico

De SCR van het Premie & Reserverisico is met EUR 7,7 mln. toegenomen als gevolg van een groeiende portefeuille.

Catastroferisico

De grootste catastroferisico's zijn:

- Storm
- Hagel
- Aansprakelijkheid (massale claim bij bedrijf)

De SCR van het Catastroferisico bij Schade neemt met EUR 5,9 mln. toe. Deze stijging is grotendeels te verklaren door de groeiende portefeuille en aangepaste herverzekering.

Correctie in verband met winstdeling / belasting: Verliesabsorberend vermogen van uitgestelde belastingen (LACDT)

Een toekomstig schokverlies wordt mogelijk (deels) gecompenseerd door teruggaaf van vennootschapsbelasting of lagere toekomstige vennootschapsbelasting. Of de belastingverrekening daadwerkelijk kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de continuïteit en de toekomstige resultaten nadat het verlies zich heeft voorgedaan, rekening houdend met managementacties om de SCR ratio op korte termijn te herstellen naar 100%. De analyse hiervan bepaalt de mate waarin rekening kan worden gehouden met de LACDT.

Het vastgestelde LACDT-percentages per eind 2019 bedraagt voor het levenbedrijf 12,5% (2018: 18,0%) en voor het schadebedrijf 17,5% (2018: 18,0%).

In het levenbedrijf bedraagt het maximale schokverlies EUR 77,2 mln. De in de SCR meegenomen LACDT van 12,5% wordt voor 48% gedekt door fiscale verliesverrekening met het verleden (carryback), voor 27% uit latente belastingverplichtingen op de Solvency II balans en voor 25% uit toekomstige fiscale winsten, rekening houdend met de effecten van de SCR-schok.

In het schadebedrijf bedraagt het maximale schokverlies EUR 176,2 mln. De in de SCR meegenomen LACDT van 17,5% wordt voor 7% gedekt door fiscale verliesverrekening met het verleden (carryback), voor 52% uit latente belastingverplichtingen op de Solvency II balans en voor 41% uit toekomstige fiscale winsten, rekening houdend met de effecten van de SCR-schok.

SCR Operationeel risico

De kapitaaleis voor operationeel risico in het levenbedrijf wordt bepaald door een percentage te nemen van de voorziening en de premie van alle verzekeringen en van de kosten voor beleggingsverzekeringen. De kapitaaleis voor operationeel risico in het schadebedrijf is gelijk aan 4% van de verdiende premie (voor provisie en herverzekering) Zorg als Leven plus 3% van de verdiende premie Schade inclusief Zorg als Schade. Het operationeel risico is licht gestegen door de gegroeide portefeuille bij de Schademaatschappij.

De presentatie van de ontwikkeling van de SCR in het schade- en levenbedrijf zijn als bijlage opgenomen in bijlage E.6.1 en E.6.2.

EPIFP

De verwachte winst uit toekomstige premies (*Expected Profits in future Premium, EPIFP*) bedraagt voor het schadebedrijf EUR 42 mln. en voor het levenbedrijf EUR 1,4 mln. Bij het schadebedrijf komt de toekomstige winst met name uit AOV contracten met een relatief lange looptijd en uit inkomensbeschermingsverzekeringen. Bij Leven is de EPIFP met 5,2 mln. gedaald ten opzichte van eind 2018, de belangrijkste redenen zijn de lagere rente en de krimpende portefeuille.

BIJLAGE Relevante QRT templates Groep en verzekeringsentiteiten

De te publiceren QRT's conform artikel 5 van uitvoeringsverordening 2015/2452 van de Europese commissie zijn:

Goudse Levensverzekeringen N.V. (levenbedrijf):

- S.02, Balans
- S.05, Premies, schaden en kosten, per branche
- S.12, Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering
- S.22, Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangmaatregelen
- S.23, Eigen vermogen
- S.25, Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen
- S.28, Minimumkapitaalvereiste

Goudse Schadeverzekeringen N.V. (schadebedrijf):

- S.02, Balans
- S.05, Premies, schaden en kosten, per branche
- S.12, Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering
- S.17, Technische voorzieningen schadeverzekeringen
- S.22, Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangmaatregelen
- S.23, Eigen vermogen
- S.25, Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen
- S.28, Minimumkapitaalvereiste

Goudse N.V. (groep):

- S.02, Balans
- S.05, Premies, schaden en kosten, per branche
- S.22, Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangmaatregelen
- S.23, Eigen vermogen
- S.25, Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen
- S.32, Deelnemingen

Omdat De Goudse geen buitenlandse activiteiten heeft van materieel belang, worden in de QRT-staten geen uitplitsingen naar land en naar valuta gerapporteerd.

S.02 Balance sheet

Goudse N.V. Schadebedrijf Levenbedrijf

x EUR 1

		Solvency II value	Solvency II value	Solvency II value
		C0010	C0010	C0010
Assets				
Goodwill	R0010			
Deferred acquisition costs	R0020			
Intangible assets	R0030			
Deferred tax assets	R0040			1.730.982
Pension benefit surplus	R0050			
Property, plant & equipment held for own use	R0060	19.060.083	1.190.000	
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	1.594.999.083	691.564.684	896.809.003
Property (other than for own use)	R0080	133.257.020	83.260.519	49.731.501
Holdings in related undertakings, including participations	R0090			
Equities	R0100	12.514.381	4.625.400	1.528.585
Equities - listed	R0110	4.940.031	3.411.446	1.528.585
Equities - unlisted	R0120	7.574.350	1.213.954	
Bonds	R0130	1.415.587.214	592.975.970	822.611.244
Government Bonds	R0140	881.787.821	255.213.584	626.574.238
Corporate Bonds	R0150	533.799.393	337.762.387	196.037.006
Structured notes	R0160			
Collateralised securities	R0170			
Collective Investments Undertakings	R0180	33.640.468	10.702.795	22.937.673
Derivatives	R0190			
Deposits other than cash equivalents	R0200	-		
Other investments	R0210			
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	474.146.513		474.146.513
Loans and mortgages	R0230	611.162.828	197.502.919	426.122.944
Loans on policies	R0240	196.743		196.743
Loans and mortgages to individuals	R0250	586.429.721	186.704.134	397.750.811
Other loans and mortgages	R0260	24.536.364	10.798.784	28.175.390
Reinsurance recoverables from:	R0270	282.000.657	276.730.243	5.270.412
Non-life and health similar to non-life	R0280	23.564.653	23.564.651	
Non-life excluding health	R0290	23.659.066	23.659.065	
Health similar to non-life	R0300	-94.413	-94.414	
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	258.432.958	253.165.592	5.267.366
Health similar to life	R0320	253.165.592	253.165.592	
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	5.267.366		5.267.366
Life index-linked and unit-linked	R0340	3.046		3.047
Deposits to cedants	R0350	276.607	276.607	
Insurance and intermediaries receivables	R0360	16.128.632	11.642.472	510.582
Reinsurance receivables	R0370	9.789.428	8.418.185	1.381.654
Receivables (trade, not insurance)	R0380	18.937.683	3.440.874	15.989.711
Own shares (held directly)	R0390			
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400			
Cash and cash equivalents	R0410	107.856.129	59.502.595	4.806.016
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	6.119.406	3.846	
Total assets	R0500	3.140.477.049	1.250.272.424	1.826.767.818

S.02 Balance sheet

Goudse N.V. Schadebedrijf Levenbedrijf

x EUR 1

			Solvency II value	Solvency II value	Solvency II value		
			C0010	C0010	C0010		
Liabilities							
Technical provisions – non-life	Technical provisions – non-life (excluding health)	Technical provisions calculated as a whole	R0530				
		Best Estimate	R0540	150.945.543	150.945.543		
		Risk margin	R0550	6.682.729	6.682.729		
		Technical provisions - health (similar to non-life)	Technical provisions calculated as a whole	R0570			
			Best Estimate	R0580	94.910.194	94.910.194	
			Risk margin	R0590	4.460.099	4.460.099	
	Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	Technical provisions - health (similar to life)	Technical provisions calculated as a whole	R0620			
			Best Estimate	R0630	586.839.564	586.839.564	
			Risk margin	R0640	27.152.325	27.152.324	
			Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	Technical provisions calculated as a whole	R0660	1.186.323.648	
		Best Estimate		R0670	1.152.375.104		1.152.375.104
		Risk margin		R0680	33.948.544		33.948.544
		Technical provisions – index-linked and unit-linked	Technical provisions calculated as a whole	R0700	484.794.092		484.794.092
			Best Estimate	R0710	481.619.936		481.619.936
			Risk margin	R0720	3.174.156		3.174.156
		Other technical provisions		R0730			
	Contingent liabilities		R0740				
	Provisions other than technical provisions		R0750	4.604.588	460.042	2.149.901	
Pension benefit obligations		R0760					
Deposits from reinsurers		R0770					
Deferred tax liabilities		R0780	25.366.297	24.984.724			
Derivatives		R0790					
Debts owed to credit institutions		R0800					
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions		R0810					
Insurance & intermediaries payables		R0820	63.227.798	22.363.667	40.697.694		
Reinsurance payables		R0830	3.525.730	3.529.348	6.792		
Payables (trade, not insurance)		R0840	23.407.363	21.916.082	6.481.671		
Subordinated liabilities	Subordinated liabilities not in Basic Own Funds		R0860				
	Subordinated liabilities in Basic Own Funds		R0870	79.246.101			
	Any other liabilities, not elsewhere shown		R0880	23.771.014	949.018	1.103.954	
Total liabilities			R0900	2.765.257.085	945.193.335	1.721.557.753	
Excess of assets over liabilities			R1000	375.219.964	305.079.089	105.210.065	

S.05 Premies, schade en kosten, per branche

Levenbedrijf

x EUR 1

			Line of Business for: life insurance obligations						Life reinsurance obligations		Total
			Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance	Health reinsurance	Life reinsurance	
			C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Premiums written											
	Gross	R1410		12.342.551	15.215.059	55.156.980					82.714.589
	Reinsurers' share	R1420		6.679	27.096	5.130.164					5.163.939
	Net	R1500		12.335.872	15.187.963	50.026.815					77.550.650
Premiums earned											
	Gross	R1510		12.342.551	15.215.059	55.156.980					82.714.589
	Reinsurers' share	R1520		6.679	27.096	5.130.164					5.163.939
	Net	R1600		12.335.872	15.187.963	50.026.815					77.550.650
Claims incurred											
	Gross	R1610		17.007.866	65.760.055	91.960.463					174.728.384
	Reinsurers' share	R1620			34.515	3.087.512					3.122.027
	Net	R1700		17.007.866	65.725.540	88.872.951					171.606.358
Changes in other technical provisions											
	Gross	R1710									
	Reinsurers' share	R1720									
	Net	R1800									
Expenses incurred											
	Administrative expenses										
	Gross	R1910		547.768	915.662	1.313.891					2.777.321
	Reinsurers' share	R1920									
	Net	R2000		547.768	915.662	1.313.891					2.777.321
	Investment management expenses										
	Gross	R2010		208.367	344.065	499.794					1.052.225
	Reinsurers' share	R2020									
	Net	R2100		208.367	344.065	499.794					1.052.225
	Claims management expenses										
	Gross	R2110									
	Reinsurers' share	R2120									
	Net	R2200									
	Acquisition expenses										
	Gross	R2210		1.987.067	580.968	4.766.236					7.334.271
	Reinsurers' share	R2220									
	Net	R2300		1.987.067	580.968	4.766.236					7.334.271
	Overhead expenses										
	Gross	R2310		1.503.797	2.513.784	3.607.050					7.624.632
	Reinsurers' share	R2320									
	Net	R2400		1.503.797	2.513.784	3.607.050					7.624.632
Other expenses											
		R2500									4.549.646
Total expenses											23.338.095
		R2600									
Total amount of surrenders											44.499.067
		R2700		3.224.969	28.128.682	13.145.417					

S.05 Premies, schade en kosten, per branche

Schadebedrijf

x EUR 1

			Line of Business for: life insurance obligations						Life reinsurance obligations		Total
			Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance	Health reinsurance	Life reinsurance	
			C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Premiums written											
	Gross	R1410	127.414.915								127.414.915
	Reinsurers' share	R1420	57.435.353								57.435.353
	Net	R1500	69.979.562								69.979.562
Premiums earned											
	Gross	R1510	127.410.805								127.410.805
	Reinsurers' share	R1520	57.078.275								57.078.275
	Net	R1600	70.332.530								70.332.530
Claims incurred											
	Gross	R1610	95.997.021								95.997.021
	Reinsurers' share	R1620	51.699.454								51.699.454
	Net	R1700	44.297.567								44.297.567
Changes in other technical provisions											
	Gross	R1710									
	Reinsurers' share	R1720									
	Net	R1800									
Expenses incurred			R1900	24.017.569							24.017.569
	Administrative expenses										
	Gross	R1910	3.973.017								3.973.017
	Reinsurers' share	R1920									
	Net	R2000	3.973.017								3.973.017
	Investment management expenses										
	Gross	R2010	188.383								188.383
	Reinsurers' share	R2020									
	Net	R2100	188.383								188.383
	Claims management expenses										
	Gross	R2110	17.141.242								17.141.242
	Reinsurers' share	R2120									
	Net	R2200	17.141.242								17.141.242
	Acquisition expenses										
	Gross	R2210	9.558.811								9.558.811
	Reinsurers' share	R2220	17.609.298								17.609.298
	Net	R2300	-8.050.487								-8.050.487
	Overhead expenses										
	Gross	R2310	10.765.415								10.765.415
	Reinsurers' share	R2320									
	Net	R2400	10.765.415								10.765.415
Other expenses			R2500								170.751
Total expenses			R2600								24.188.320
Total amount of surrenders			R2700								

S.05 Premies, schade en kosten, per branche

Schadebedrijf

x EUR 1

			Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)									
			Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance	
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	
Premiums written												
	Gross - Direct Business	R0110	7.604.784	155.256.510		46.098.032	27.143.905	723.081	86.011.697	24.414.791		
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0120										
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0130										
	Reinsurers' share	R0140	740.543	253.675		2.346.834	657.739	115	30.694.448	1.992.913		
	Net	R0200	6.864.242	155.002.835		43.751.198	26.486.166	722.965	55.317.249	22.421.878		
Premiums earned												
	Gross - Direct Business	R0210	7.554.252	154.818.827		44.842.236	25.842.449	709.004	84.295.310	24.044.712		
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0220										
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0230										
	Reinsurers' share	R0240	740.543	253.675		2.346.834	657.739	115	30.694.448	2.052.704		
	Net	R0300	6.813.710	154.565.153		42.495.402	25.184.710	708.889	53.600.862	21.992.008		
Claims incurred												
	Gross - Direct Business	R0310	6.171.033	119.918.030		38.669.910	14.372.469	304.173	41.633.552	13.022.223		
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0320										
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0330										
	Reinsurers' share	R0340	398.857	15.215		3.524.658	-271.055		14.690.536	2.715.048		
	Net	R0400	5.772.175	119.902.816		35.145.252	14.643.524	304.173	26.943.015	10.307.175		
Changes in other technical provisions												
	Gross - Direct Business	R0410										
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0420										
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0430										
	Reinsurers' share	R0440										
	Net	R0500										
Expenses incurred												
	Administrative expenses											
	Gross - Direct	R0610	540.127	3.405.282		929.886	721.890	11.107	2.786.402	1.006.029		
	Gross - Proportional	R0620										
	Gross - Non-	R0630										
	Reinsurers' share	R0640										
	Net	R0700	540.127	3.405.282		929.886	721.890	11.107	2.786.402	1.006.029		
	Investment management expenses											
	Gross - Direct	R0710	3.964	54.517		22.537	451	110	11.440	12.503		
	Gross - Proportional	R0720										
	Gross - Non-	R0730										
	Reinsurers' share	R0740										
	Net	R0800	3.964	54.517		22.537	451	110	11.440	12.503		
	Claims management expenses											
	Gross - Direct	R0810	1.093.482	6.411.907		3.024.825	1.064.757	12.334	3.507.497	1.012.491		
	Gross - Proportional	R0820										
	Gross - Non-	R0830										
	Reinsurers' share	R0840										
	Net	R0900	1.093.482	6.411.907		3.024.825	1.064.757	12.334	3.507.497	1.012.491		
	Acquisition expenses											
	Gross - Direct	R0910	1.017.919	17.129.110		10.009.735	5.485.527	144.284	23.111.023	6.074.315		
	Gross - Proportional	R0920										
	Gross - Non-	R0930										
	Reinsurers' share	R0940	482.063	6.427					11.688.119	90.965		
	Net	R1000	535.856	17.122.683		10.009.735	5.485.527	144.284	11.422.904	5.983.350		
	Overhead expenses											
	Gross - Direct	R1010	1.561.699	9.326.768		2.608.088	2.005.584	30.581	7.730.374	2.845.190		
	Gross - Proportional	R1020										
	Gross - Non-	R1030										
	Reinsurers' share	R1040										
	Net	R1100	1.561.699	9.326.768		2.608.088	2.005.584	30.581	7.730.374	2.845.190		
	Other expenses	R1200										
	Total expenses	R1300										

			Line of Business for: accepted non-proportional reinsurance					Total		
			Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Health	Casualty	Marine, aviation, transport	Property	
			C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
Premiums written										
	Gross - Direct Business	R0110	8.473.123	949.572	5.353.419					362.028.916
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0120								
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0130								
	Reinsurers' share	R0140	2.002		107.363					36.795.633
	Net	R0200	8.471.122	949.572	5.246.055					325.233.283
Premiums earned										
	Gross - Direct Business	R0210	8.315.893	949.572	5.308.700					356.680.957
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0220								
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0230								
	Reinsurers' share	R0240	2.002		107.363					36.855.424
	Net	R0300	8.313.892	949.572	5.201.337					319.825.533
Claims incurred										
	Gross - Direct Business	R0310	6.813.141	17.672	2.085.890					243.008.092
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0320								
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0330								
	Reinsurers' share	R0340								21.073.259
	Net	R0400	6.813.141	17.672	2.085.890					221.934.833
Changes in other technical provisions										
	Gross - Direct Business	R0410								
	Gross - Proportional reinsurance accepted	R0420								
	Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0430								
	Reinsurers' share	R0440								
	Net	R0500								
Expenses incurred		R0550	3.295.397	459.630	2.572.425					108.773.612
	Administrative expenses									
		Gross - Direct	R0610	394.318	24.335	142.553				9.961.930
		Gross - Proportional	R0620							
		Gross - Non-	R0630							
		Reinsurers' share	R0640							
		Net	R0700	394.318	24.335	142.553				9.961.930
	Investment management expenses									
		Gross - Direct	R0710	1.263		1.215				108.001
		Gross - Proportional	R0720							
		Gross - Non-	R0730							
		Reinsurers' share	R0740							
		Net	R0800	1.263		1.215				108.001
	Claims management expenses									
		Gross - Direct	R0810	97.183	39.866	253.132				16.517.475
		Gross - Proportional	R0820							
		Gross - Non-	R0830							
		Reinsurers' share	R0840							
		Net	R0900	97.183	39.866	253.132				16.517.475
	Acquisition expenses									
		Gross - Direct	R0910	1.710.895	328.099	1.359.347				66.370.253
		Gross - Proportional	R0920							
		Gross - Non-	R0930							
		Reinsurers' share	R0940							12.267.574
		Net	R1000	1.710.895	328.099	1.359.347				54.102.679
	Overhead expenses									
		Gross - Direct	R1010	1.091.739	67.330	816.178				28.083.527
		Gross - Proportional	R1020							
		Gross - Non-	R1030							
		Reinsurers' share	R1040							
		Net	R1100	1.091.739	67.330	816.178				28.083.527
Other expenses		R1200								478.009
Total expenses		R1300								109.251.621

S.12 Life and Health SLT Technical Provisions

x EUR 1

			Insurance with profit participation		Index-linked and unit-linked insurance			Other life insurance		Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	Accepted Line of business (general), Life and annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligations other	Insurance with profit participation
			C0020	C0030	Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees	C0060	C0070	C0080			
Technical provisions calculated as a whole		R0010										
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for		R0020										
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM												
	Best Estimate											
	Gross Best Estimate	R0030	407.581.352		481.619.936					744.793.752		
	Total recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0040	8.211		3.047					5.259.155		
		Recover	R0050	8.211		3.047				5.259.155		
		Recover	R0060									
		Recover	R0070									
	Total Recoverables from	R0080	8.211		3.047					5.259.155		
	Best estimate minus recoverables	R0090	407.573.141		481.616.889					739.534.597		
	Risk Margin	R0100	9.484.594	3.174.156				24.463.950				
Amount of the transitional on Technical Provisions												
	Technical Provisions calculated as a whole	R0110										
	Best estimate	R0120										
	Risk margin	R0130										
Technical provisions - total		R0200	417.065.946	484.794.092				769.257.702				
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total		R0210	417.057.735	484.791.046				763.998.547				
Best Estimate of products with a surrender option		R0220	407.581.352	481.619.936				472.858.955				
Gross BE for Cash flow												
	Cash out-flows											
	Future guaranteed and discretionary benefits	R0230		541.426.448				773.975.192				
		Future	R0240	483.815.729								
		Future	R0250	4.314.331								
	Future expenses and other cash out-	R0260	38.223.574	37.976.228				48.836.890				
	Cash in-flows											
	Future premiums	R0270	118.772.281	88.630.792				76.361.122				
	Other cash in-flows	R0280		9.151.948				1.657.209				
Percentage of gross Best Estimate calculated using approximations		R0290	0	-				0				
Surrender value		R0300	265.354.549	472.190.192				347.708.562				
Best estimate subject to transitional of the interest rate		R0310										
Technical provisions without transitional on interest rate		R0320										
Best estimate subject to volatility adjustment		R0330	407.581.352	481.619.936				744.793.752				
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional		R0340	420.245.266	484.794.092				774.222.766				
Best estimate subject to matching adjustment		R0350										
Technical provisions without matching adjustment and without all the others		R0360										

			Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life accepted insurance contracts and relating to insurance obligation other than health	Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	Health insurance (direct business)		Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Health reinsurance (reinsurance accepted)	Total (Health similar to life insurance)
							Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees			
Technical provisions calculated as a whole		R0010									
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for		R0020									
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM											
	Best Estimate										
	Gross Best Estimate	R0030				1.633.995.040					
	Total recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0040				5.270.412					
		Recover	R0050			5.270.412					
		Recover	R0060								
		Recover	R0070								
	Total Recoverables from	R0080				5.270.412					
	Best estimate minus recoverables	R0090				1.628.724.627					
	Risk Margin	R0100				37.122.700					
Amount of the transitional on Technical Provisions											
	Technical Provisions calculated as a whole	R0110									
	Best estimate	R0120									
	Risk margin	R0130									
Technical provisions - total		R0200				1.671.117.740					
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total		R0210				1.665.847.328					
Best Estimate of products with a surrender option		R0220				1.362.060.243					
Gross BE for Cash flow											
	Cash out-flows										
	Future guaranteed and discretionary benefits	R0230				1.803.531.700					
		Future	R0240			483.815.729					
		Future	R0250			4.314.331					
	Future expenses and other cash out-	R0260				125.036.691					
	Cash in-flows										
	Future premiums	R0270				283.764.195					
	Other cash in-flows	R0280				10.809.157					
Percentage of gross Best Estimate calculated using approximations		R0290									
Surrender value		R0300				1.085.253.303					
Best estimate subject to transitional of the interest rate		R0310									
Technical provisions without transitional on interest rate		R0320									
Best estimate subject to volatility adjustment		R0330				1.633.995.040					
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional		R0340				1.679.262.124					
Best estimate subject to matching adjustment		R0350									
Technical provisions without matching adjustment and without all the others		R0360									

S.17 Non-Life Technical Provisions

Schadebedrijf

x EUR 1

			Direct business																		
			Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance										
			C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100										
Technical provisions calculated as a whole	Direct business		R0010																		
	Accepted proportional reinsurance business		R0020																		
	Accepted non-proportional reinsurance		R0030																		
			R0040																		
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses			R0050																		
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM	Best estimate																				
	Premium provisions																				
	Gross - Total		R0060	680.788	-1.483.275		5.249.626	1.199.852	3.352	4.229.421	145.672										
	Gross -		R0070	680.788	-1.483.275		5.249.626	1.199.852	3.352	4.229.421	145.672										
	Gross -		R0080																		
	Gross -		R0090																		
	Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due		R0100	-248.177	-178.237		442.348	-172.579		-7.339.662	366.993										
	Recoverable		R0110	-248.177	-178.237		442.348	-172.579		-7.339.662	366.993										
	Recoverable		R0120																		
	Recoverable		R0130																		
	Total recoverable from		R0140	-247.967	-178.086		441.901	-172.433		-7.336.748	366.480										
	Net Best Estimate of Premium		R0150	928.756	-1.305.189		4.807.725	1.372.284	3.352	11.566.169	-220.809										
	Claims provisions																				
	Gross - Total		R0160	2.828.836	92.883.845		72.940.342	2.041.179	243.597	27.758.697	31.527.019										
	Gross -		R0170	2.828.836	92.883.845		72.940.342	2.041.179	243.597	27.758.697	31.527.019										
	Gross -		R0180																		
	Gross -		R0190																		
	Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due		R0200		331.920		10.830.136			12.575.212	7.038.262										
	Recoverable		R0210		331.920		10.830.136			12.575.212	7.038.262										
	Recoverable		R0220																		
	Recoverable		R0230																		
	Total recoverable from		R0240		331.639		10.819.188			12.570.219	7.028.437										
	Net Best Estimate of Claims		R0250	2.828.836	92.552.206		62.121.153	2.041.179	243.597	15.188.478	24.488.583										
	Total Best estimate - gross		R0260	3.509.624	91.400.570		78.189.968	3.241.030	246.949	31.988.118	31.672.691										
	Total Best estimate - net		R0270	3.757.592	91.247.017		66.928.878	3.413.463	246.949	26.754.646	24.277.774										
	Risk margin		R0280	66.587	4.393.512		3.422.413	49.719	9.954	1.438.175	1.557.276										
	Amount of the transitional on Technical Provisions	TP as a whole		R0290																	
		Best estimate		R0300																	
Risk margin		R0310																			
Technical provisions - total	Technical provisions - total		R0320	3.576.212	95.794.082		81.612.381	3.290.750	256.903	33.426.293	33.229.967										
	Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for		R0330	-247.967	153.553		11.261.090	-172.433		5.233.471	7.394.917										
	Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re-		R0340	3.824.179	95.640.528		70.351.291	3.463.182	256.903	28.192.822	25.835.050										
Line of Business: further segmentation (homogeneous)	Premium provisions - Total number of homogeneous risk groups		R0350	5	6		3	3	2	7	5										
	Claims provisions - Total number of homogeneous risk groups		R0360	6	7		3	3	3	7	4										
Cash-flows of the Best estimate of Premium Provisions (Gross)	Cash out-flows																				
	Future benefits and claims		R0370	2.899.963	59.938.537		19.854.653	10.467.578	126.154	29.986.961	6.317.534										
	Future expenses and other cash-out flows		R0380	2.582.180	94.702.722		11.418.957	6.218.076	73.167	24.126.958	7.396.392										
	Cash in-flows																				
Future premiums		R0390	4.801.355	156.124.534		26.023.985	15.485.802	195.969	49.884.498	13.568.254											
Other cash-in flows (incl. Recoverable from salvages and		R0400																			
Cash-flows of the Best estimate of Claims Provisions (Gross)	Cash out-flows																				
	Future benefits and claims		R0410	2.568.013	87.320.104		68.734.869	1.974.912	239.038	26.761.023	29.376.106										
	Future expenses and other cash-out flows		R0420	260.823	5.563.742		4.205.473	66.267	4.559	997.674	2.150.913										
	Cash in-flows																				
Future premiums		R0430																			
Other cash-in flows (incl. Recoverable from salvages and		R0440																			
Percentage of gross Best Estimate calculated using approximations			R0450																		
Best estimate subject to transitional of the interest rate			R0460																		
Technical provisions without transitional on interest rate			R0470	3.509.624	91.400.570		78.189.968	3.241.030	246.949	31.988.118	31.672.691										
Best estimate subject to volatility adjustment			R0480	3.509.624	91.400.570		78.189.968	3.241.030	246.949	31.988.118	31.672.691										
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional measures			R0490	3.513.490	91.528.717		78.413.751	3.244.778	247.398	32.024.353	31.772.184										

			Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	accepted non-proportional reinsurance				Total Non-Life obligation
			C0110	C0120	C0130	Non-proportional health reinsurance	Non-proportional casualty reinsurance	Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Non-proportional property reinsurance	C0180
			C0140	C0150	C0160	C0170				
Technical provisions calculated as a whole		R0010								
Direct business		R0020								
Accepted proportional reinsurance business		R0030								
Accepted non-proportional reinsurance		R0040								
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses		R0050								
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM	Best estimate									
	Premium provisions									
	Gross - Total	R0060	623.117	169.116	308.821					11.126.489
	Gross -	R0070	623.117	169.116	308.821					11.126.489
	Gross -	R0080								
	Gross -	R0090								
	Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due	R0100	-8.199	-25.925	-28.904					-7.192.341
	Recoverabl	R0110	-8.199	-25.925	-28.904					-7.192.341
	Recoverabl	R0120								
	Recoverabl	R0130								
	Total recoverable from	R0140	-8.192	-25.903	-28.888					-7.189.835
	Net Best Estimate of Premium	R0150	631.309	195.020	337.709					18.316.324
	Claims provisions									
	Gross - Total	R0160	3.204.620	758.716	542.397					234.729.248
	Gross -	R0170	3.204.620	758.716	542.397					234.729.248
	Gross -	R0180								
	Gross -	R0190								
	Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due	R0200			5.005					30.780.535
	Recoverabl	R0210			5.005					30.780.535
	Recoverabl	R0220								
	Recoverabl	R0230								
	Total recoverable from	R0240			5.003					30.754.486
	Net Best Estimate of Claims	R0250	3.204.620	758.716	537.394					203.974.762
	Total Best estimate - gross	R0260	3.827.736	927.833	851.218					245.855.737
	Total Best estimate - net	R0270	3.835.929	953.736	875.103					222.291.086
	Risk margin	R0280	141.897	33.149	30.144					11.142.828
Amount of the transitional on Technical Provisions	TP as a whole	R0290								
	Best estimate	R0300								
	Risk margin	R0310								
Technical provisions - total	Technical provisions - total	R0320	3.969.634	960.982	881.362					256.998.565
	Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for	R0330	-8.192	-25.903	-23.885					23.564.651
	Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re-	R0340	3.977.825	986.885	905.247					233.433.914
Line of Business: further segmentation homogeneous	Premium provisions - Total number of homogeneous risk groups	R0350	4	3	5					
	Claims provisions - Total number of homogeneous risk groups	R0360	1	3	5					
Cash-flows of the Best estimate of Premium Provisions (Gross)	Cash out-flows									
	Future benefits and claims	R0370	3.696.422	398.033	1.449.336					135.135.171
	Future expenses and other cash-out flows	R0380	1.638.061	495.693	1.293.661					149.945.867
	Cash in-flows									
	Future premiums	R0390	4.711.366	724.610	2.434.175					273.954.548
	Other cash-in flows (incl. Recoverable from salvages and	R0400								
Cash-flows of the Best estimate of Claims Provisions (Gross)	Cash out-flows									
	Future benefits and claims	R0410	3.167.508	688.762	512.629					221.342.964
	Future expenses and other cash-out flows	R0420	37.112	69.954	29.768					13.386.284
	Cash in-flows									
	Future premiums	R0430								
	Other cash-in flows (incl. Recoverable from salvages and	R0440								
Percentage of gross Best Estimate calculated using approximations		R0450								
Best estimate subject to transitional of the interest rate		R0460								
Technical provisions without transitional on interest rate		R0470	3.827.736	927.833	851.218					245.855.737
Best estimate subject to volatility adjustment		R0480	3.827.736	927.833	851.218					245.855.737
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional measures		R0490	3.833.963	928.709	852.183					246.359.526

S.22 Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangsmaatregelen

Groep

x EUR 1

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of the LTG measures and transitionals (Step-by-step approach)										
			Without transitional on technical provisions	Impact of transitional on technical provisions	Without transitional on interest rate	Impact of transitional on interest rate	Without volatility adjustment and without other transitional measures	Impact of volatility adjustment set to zero	Without matching adjustment and without all the others	Impact of matching adjustment set to zero	Impact of all LTG measures and transitionals		
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	
Technical provisions	R0010	2.542.108.193	2.542.108.193		2.542.108.193		2.555.878.095	13.769.902	2.555.878.095				13.769.902
Basic own funds	R0020	445.451.451	445.451.451		445.451.451		436.129.689	-9.321.762	436.129.689				-9.321.762
	Excess of assets over liabilities	R0030	375.219.964	375.219.964		375.219.964		365.898.202	-9.321.762	365.898.202			-9.321.762
	Restricted own funds due to ring-fencing and matching portfolio	R0040											
Eligible own funds to meet	R0050	445.451.451	445.451.451		445.451.451		436.129.689	-9.321.762	436.129.689				-9.321.762
Solvency Capital Requirement	Tier 1	R0060	366.205.350	366.205.350		366.205.350		356.883.588	-9.321.762	356.883.588			-9.321.762
	Tier 2	R0070	69.287.756	69.287.756		69.287.756		69.287.756		69.287.756			
	Tier 3	R0080	9.958.345	9.958.345		9.958.345		9.958.345		9.958.345			
	Solvency Capital Requirement	R0090	195.532.543	195.532.543		195.532.543		196.091.955	559.412	196.091.955			559.412

S.22 Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangsmaatregelen

Levenbedrijf

x EUR 1

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of the LTG measures and transitionals (Step-by-step approach)										
			Without transitional on technical provisions	Impact of transitional on technical provisions	Without transitional on interest rate	Impact of transitional on interest rate	Without volatility adjustment and without other transitional measures	Impact of volatility adjustment set to zero	Without matching adjustment and without all the others	Impact of matching adjustment set to zero	Impact of all LTG measures and transitionals		
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	
Technical provisions	R0010	1.671.117.740	1.671.117.740		1.671.117.740		1.679.262.124	8.144.384	1.679.262.124				8.144.384
Basic own funds	R0020	105.210.065	105.210.065		105.210.065		98.835.449	-6.374.616	98.835.449				-6.374.616
	Excess of assets over liabilities	R0030	105.210.065	105.210.065		105.210.065		98.835.449	-6.374.616	98.835.449			-6.374.616
	Restricted own funds due to ring-fencing and matching portfolio	R0040											
Eligible own funds to meet	R0050	105.210.065	105.210.065		105.210.065		98.835.449	-6.374.616	98.835.449				-6.374.616
Solvency Capital Requirement	Tier 1	R0060	103.479.083	103.479.083		103.479.083		95.337.467	-8.141.616	95.337.467			-8.141.616
	Tier 2	R0070											
	Tier 3	R0080	1.730.982	1.730.982		1.730.982		3.497.982	1.767.000	3.497.982			1.767.000
	Solvency Capital Requirement	R0090	67.560.656	67.560.656		67.560.656		68.118.667	558.011	68.118.667			558.011
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100	103.479.083	103.479.083		103.479.083		95.337.467	-8.141.616	95.337.467				-8.141.616
Minimum Capital Requirement	R0110	30.402.295	30.402.295		30.402.295		30.653.400	251.105	30.653.400				251.105

S.22 Effect van langetermijn garantiemaatregelen en overgangsmaatregelen

Schadebedrijf

x EUR 1

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of the LTG measures and transitionals (Step-by-step approach)										
			Without transitional on technical provisions	Impact of transitional on technical provisions	Without transitional on interest rate	Impact of transitional on interest rate	Without volatility adjustment and without other transitional measures	Impact of volatility adjustment set to zero	Without matching adjustment and without all the others	Impact of matching adjustment set to zero	Impact of all LTG measures and transitionals		
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	
Technical provisions	R0010	870.990.453	870.990.453		870.990.453		876.615.971	5.625.518	876.615.971				5.625.518
Basic own funds	R0020	302.282.438	302.282.438		302.282.438		299.337.039	-2.945.398	299.337.039				-2.945.398
	Excess of assets over liabilities	R0030	305.079.089	305.079.089		305.079.089		302.133.691	-2.945.398	302.133.691			-2.945.398
	Restricted own funds due to ring-fencing and matching portfolio	R0040											
Eligible own funds to meet	R0050	302.282.438	302.282.438		302.282.438		299.337.039	-2.945.398	299.337.039				-2.945.398
Solvency Capital Requirement	Tier 1	R0060	302.282.438	302.282.438		302.282.438		299.337.039	-2.945.398	299.337.039			-2.945.398
	Tier 2	R0070											
	Tier 3	R0080											
	Solvency Capital Requirement	R0090	145.329.053	145.329.053		145.329.053		145.640.184	311.131	145.640.184			311.131
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100	302.282.438	302.282.438		302.282.438		299.337.039	-2.945.398	299.337.039				-2.945.398
Minimum Capital Requirement	R0110	64.556.570	64.556.570		64.556.570		64.670.375	113.805	64.670.375				113.805

S.23 Own funds

Groep

x EUR 1

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector						
	Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	51.468.527	51.468.527		
	Non-available called but not paid in ordinary share capital at group	R0020				
	Share premium account related to ordinary share capital	R0030	18.741	18.741		
	Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund	R0040				
	Subordinated mutual member accounts	R0050				
	Non-available subordinated mutual member accounts at group level	R0060				
	Surplus funds	R0070				
	Non-available surplus funds at group level	R0080				
	Preference shares	R0090	3.400.000	3.400.000		
	Non-available preference shares at group level	R0100				
	Share premium account related to preference shares	R0110	24.600.000	24.600.000		
	Non-available share premium account related to preference shares at	R0120				
	Reconciliation reserve	R0130	286.960.082	286.960.082		
	Subordinated liabilities	R0140	79.246.101		69.287.756	9.958.345
	Non-available subordinated liabilities at group level	R0150				
	An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160				
	The amount equal to the value of net deferred tax assets not available	R0170				
	Other items approved by supervisory authority as basic own funds not	R0180				
	Non available own funds related to other own funds items approved by	R0190				
	Minority interests (if not reported as part of a specific own fund item)	R0200				
	Non-available minority interests at group level	R0210	242.000	242.000		
Own funds from the financial statements that should not be represented by the Deductions						
	Own funds from the financial statements that should not be	R0220				
	Deductions for participations in other financial undertakings, including	R0230				
	whereof deducted according to art 228 of the Directive 2009/138/EC	R0240				
	Deductions for participations where there is non-availability of	R0250				
	Deduction for participations included by using D&A when a	R0260				
	Total of non-available own fund items	R0270	242.000	242.000		
Total deductions		R0280	242.000	242.000		
Total basic own funds after deductions		R0290	445.451.451	338.205.350	28.000.000	69.287.756
Ancillary own funds						
	Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300				
	Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the	R0310				
	Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320				
	A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated	R0330				
	Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive	R0340				
	Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the	R0350				
	Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3)	R0360				
	Supplementary members calls - other than under first subparagraph of	R0370				
	Non available ancillary own funds at group level	R0380				
	Other ancillary own funds	R0390				
Total ancillary own funds		R0400				
Own funds of other financial sectors						
	Credit Institutions, investment firms, financial institutions, alternative	R0410				
	Institutions for occupational retirement provision	R0420				
	Non regulated entities carrying out financial activities	R0430				
	Total own funds of other financial sectors	R0440				
Own funds when using the D&A, exclusively or in combination of method 1						
	Own funds aggregated when using the D&A and combination of	R0450				
	Own funds aggregated when using the D&A and combination of	R0460				
	Total available own funds to meet the consolidated group SCR	R0520	445.451.451	338.205.350	28.000.000	69.287.756
	Total available own funds to meet the minimum consolidated group	R0530	435.493.106	338.205.350	28.000.000	69.287.756
	Total eligible own funds to meet the consolidated group SCR	R0560	445.451.451	338.205.350	28.000.000	69.287.756
	Total eligible own funds to meet the minimum consolidated group SCR	R0570	385.197.123	338.205.350	28.000.000	18.991.773
Consolidated Group SCR		R0590	195.532.543			
Minimum consolidated Group SCR		R0610	94.958.865			
Ratio of Eligible own funds to the consolidated Group SCR (excluding other financial sectors and the		R0630	227,8%			
Ratio of Eligible own funds to Minimum Consolidated Group SCR		R0650	405,6%			
Total eligible own funds to meet the group SCR (including own funds from other financial sector and		R0660	445.451.451	338.205.350	28.000.000	69.287.756
SCR for entities included with D&A method		R0670				
Group SCR		R0680	195.532.543			
Ratio of Eligible own funds to group SCR including other financial sectors and the undertakings		R0690	227,8%			

			C0060
			C0060
Reconciliation reserve			
	Excess of assets over liabilities	R0700	375.219.964
	Own shares (held directly and indirectly)	R0710	
	Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	-8.772.122
	Other basic own fund items	R0730	79.487.268
	Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	
	Other non available own funds	R0750	
Reconciliation reserve		R0760	286.960.082
Expected profits			
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	32.690.014
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	10.709.421
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)		R0790	43.399.435

S.23 Own funds

Levenbedrijf

x EUR 1

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
	Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	1.135.000	1.135.000		
	Share premium account related to ordinary share capital	R0030	38.804.098	38.804.098		
	Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040				
	Subordinated mutual member accounts	R0050				
	Surplus funds	R0070				
	Preference shares	R0090				
	Share premium account related to preference shares	R0110				
	Reconciliation reserve	R0130	63.539.985	63.539.985		
	Subordinated liabilities	R0140				
	An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	1.730.982			1.730.982
	Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180				
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be Deductions						
	Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria	R0220				
	Deductions for participations in financial and credit institutions	R0230				
Total basic own funds after deductions		R0290	105.210.065	103.479.083		1.730.982
Ancillary own funds						
	Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300				
	Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type	R0310				
	Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320				
	A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330				
	Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340				
	Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350				
	Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360				
	Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370				
	Other ancillary own funds	R0390				
Total ancillary own funds		R0400				
Available and eligible own funds						
	Total available own funds to meet the SCR	R0500	105.210.065	103.479.083		1.730.982
	Total available own funds to meet the MCR	R0510	103.479.083	103.479.083		
	Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	105.210.065	103.479.083		1.730.982
	Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	103.479.083	103.479.083		
SCR		R0590	67.560.656			
MCR		R0600	30.402.295			
Ratio of Eligible own funds to SCR		R0620	155,7%			
Ratio of Eligible own funds to MCR		R0640	340,4%			

			C0060
			C0060
Reconciliation reserve			
	Excess of assets over liabilities	R0700	105.210.065
	Own shares (held directly and indirectly)	R0710	
	Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	
	Other basic own fund items	R0730	41.670.080
	Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	
Reconciliation reserve		R0760	63.539.985
Expected profits			
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	1.365.662
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)		R0790	1.365.662

S.23 Own funds

Schadebedrijf

x EUR 1

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
	Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	4.540.000	4.540.000		
	Share premium account related to ordinary share capital	R0030	65.217.405	65.217.405		
	Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040				
	Subordinated mutual member accounts	R0050				
	Surplus funds	R0070				
	Preference shares	R0090				
	Share premium account related to preference shares	R0110				
	Reconciliation reserve	R0130	232.525.033	232.525.033		
	Subordinated liabilities	R0140				
	An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160				
	Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180				
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be Deductions						
	Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria	R0220				
	Deductions for participations in financial and credit institutions	R0230				
Total basic own funds after deductions		R0290	302.282.438	302.282.438		
Ancillary own funds						
	Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300				
	Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type	R0310				
	Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320				
	A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330				
	Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340				
	Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350				
	Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360				
	Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370				
	Other ancillary own funds	R0390				
Total ancillary own funds		R0400				
Available and eligible own funds						
	Total available own funds to meet the SCR	R0500	302.282.438	302.282.438		
	Total available own funds to meet the MCR	R0510	302.282.438	302.282.438		
	Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	302.282.438	302.282.438		
	Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	302.282.438	302.282.438		
SCR		R0580	145.329.053			
MCR		R0600	64.556.570			
Ratio of Eligible own funds to SCR		R0620	208,0%			
Ratio of Eligible own funds to MCR		R0640	468,2%			

		C0060	
		C0060	
Reconciliation reserve			
	Excess of assets over liabilities	R0700	305.079.089
	Own shares (held directly and indirectly)	R0710	
	Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	2.796.651
	Other basic own fund items	R0730	69.757.405
	Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	
Reconciliation reserve		R0760	232.525.033
Expected profits			
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	31.324.352
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	10.709.421
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)		R0790	42.033.773

S.25 Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen

x EUR 1

Levenbedrijf

		Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement	Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments portfolios
		C0030	C0040	C0050
Market risk	R0010	41.274.070	41.274.070	
Counterparty default risk	R0020	7.759.285	7.759.285	
Life underwriting risk	R0030	45.112.628	45.112.628	
Health underwriting risk	R0040			
Non-life underwriting risk	R0050			
Diversification	R0060	-22.976.853	-22.976.853	
Intangible asset risk	R0070			
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	71.169.129	71.169.129	

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	
Operational risk	R0130	6.043.049
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-9.651.522
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	67.560.656
Capital add-on already set	R0210	
Solvency capital requirement	R0220	67.560.656
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	No adjustment
Net future discretionary benefits	R0460	4.314.331

S.25 Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen

x EUR 1

Schadebedrijf

		Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement	Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments portfolios
		C0030	C0040	C0050
Market risk	R0010	44.469.590	44.469.590	
Counterparty default risk	R0020	14.568.902	14.568.902	
Life underwriting risk	R0030			
Health underwriting risk	R0040	120.960.806	120.960.806	
Non-life underwriting risk	R0050	54.659.060	54.659.060	
Diversification	R0060	-74.298.791	-74.298.791	
Intangible asset risk	R0070			
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	160.359.567	160.359.567	

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	
Operational risk	R0130	15.796.861
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-30.827.375
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	145.329.053
Capital add-on already set	R0210	
Solvency capital requirement	R0220	145.329.053
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	
Net future discretionary benefits	R0460	

5.25 Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen

x EUR 1

Groep

		Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement	Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments portfolios
		C0030	C0040	C0050
Market risk	R0010	90.407.902	90.407.902	
Counterparty default risk	R0020	25.118.538	25.118.538	
Life underwriting risk	R0030	45.112.628	45.112.628	
Health underwriting risk	R0040	120.960.806	120.960.806	
Non-life underwriting risk	R0050	54.659.060	54.659.060	
Diversification	R0060	-122.344.482	-122.344.482	
Intangible asset risk	R0070			
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	213.914.452	213.914.452	

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	
Operational risk	R0130	19.354.879
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-37.736.788
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	195.532.543
Capital add-ons already set	R0210	
Solvency capital requirement for undertakings under consolidated method	R0220	195.532.543
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment	R0430	
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	No adjustment
Net future discretionary benefits	R0460	
Minimum consolidated group solvency capital requirement	R0470	94.958.865
Information on other entities		
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements)	R0500	
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Credit institutions, investment firms and financial institutions - Alternative investment	R0510	
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Institutions for occupational retirement provisions	R0520	
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Capital requirement for non-regulated entities carrying out financial activities	R0530	
Capital requirement for non-controlled participation requirements	R0540	
Capital requirement for residual undertakings	R0550	
Overall SCR		
SCR for undertakings included via D and A	R0560	
Solvency capital requirement	R0570	195.532.543

S.28 Minimumkapitaalvereiste

x EUR 1

Levenbedrijf

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

		MCR components
		C0010
MCRNL Result	R0010	36.774.451

		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0060
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210	403.258.810	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220	4.314.331	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230	481.616.889	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240	739.534.597	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250		4.538.107.665

Overall MCR calculation

		C0070
		C0070
Linear MCR	R0300	36.774.451
SCR	R0310	67.560.656
MCR cap	R0320	30.402.295
MCR floor	R0330	16.890.164
Combined MCR	R0340	30.402.295
Absolute floor of the MCR	R0350	3.700.000
Minimum Capital Requirement	R0400	30.402.295

S.28 Minimumkapitaalvereiste

x EUR 1

Schadebedrijf

Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations

		MCR components	
		C0010	
MCRNL Result	R0010		51.953.574

		Background information	
		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0020	C0030
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020	3.757.592	6.864.242
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	91.247.017	155.002.835
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040		
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050	66.928.878	43.751.198
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060	3.413.463	26.486.166
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070	246.949	722.965
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080	26.754.646	55.317.249
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090	24.277.774	22.421.878
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100		
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110	3.835.928	8.471.122
Assistance and proportional reinsurance	R0120	953.736	949.572
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130	875.103	5.246.055
Non-proportional health reinsurance	R0140		
Non-proportional casualty reinsurance	R0150		
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160		
Non-proportional property reinsurance	R0170		

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

		MCR components
		C0010
MCRNL Result	R0010	12.602.996

		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0060
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210		
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220		
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230		
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240	333.673.972	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250		7.994.060.998

Overall MCR calculation

		C0070
		C0070
Linear MCR	R0300	64.556.570
SCR	R0310	145.329.053
MCR cap	R0320	65.398.074
MCR floor	R0330	36.332.263
Combined MCR	R0340	64.556.570
Absolute floor of the MCR	R0350	3.700.000
Minimum Capital Requirement	R0400	64.556.570

S.32 Deelnemingen

x EUR 1

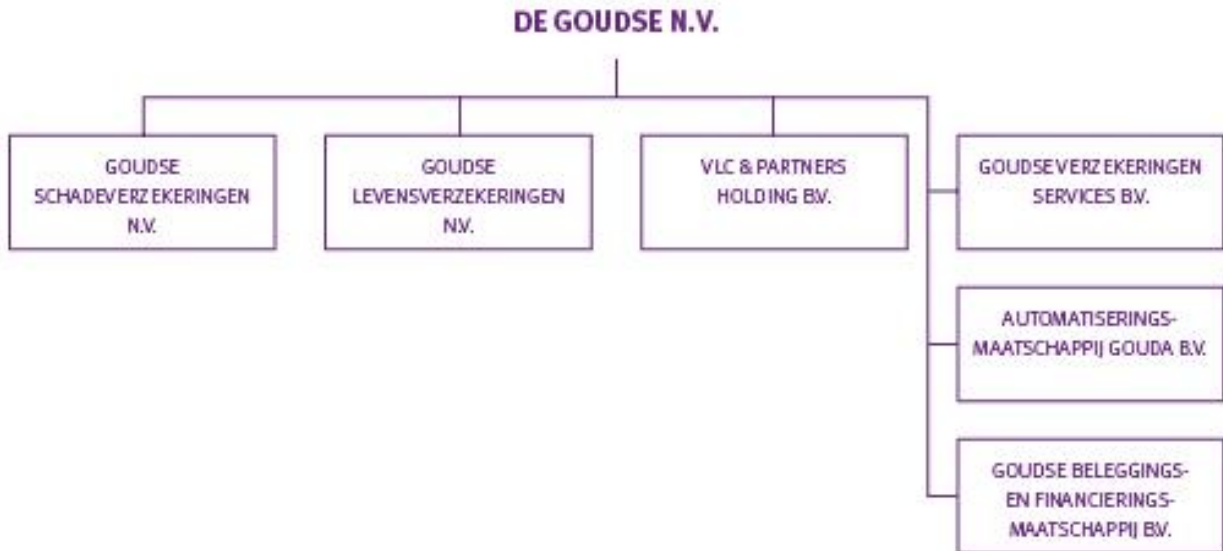
Groep

Identification code of entity	Country	Legal Name of the undertaking	Type of undertaking	Legal form	Category (mutual/non mutual)	Supervisory Authority
	C0010	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
SC/C0007NL00150	NETHERLANDS	Goudse Verzekeringen Services B.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00160	NETHERLANDS	Automatiseringsmaatschappij Gouda B.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00168	NETHERLANDS	Goudse Assurantiodesk B.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00165	NETHERLANDS	VLC & Partners Holding B.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00162	NETHERLANDS	Goudse Beleggings- en Financieringsmaatschappij B.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00170	NETHERLANDS	Assurantiemaatschappij Hollandia anno 1924 N.V.	Ancillary services undertaking as defined in Article 1 (53) of Delegated Regulation (EU) 2015/35	Naamloze Vennootschap	Non-mutual	
SC/C0007NL00174	NETHERLANDS	Collectie Stationsplein B.V.	Other	Besloten Vennootschap	Non-mutual	
SC/W0035	NETHERLANDS	Goudse Schadeverzekeringen N.V.	Non-Life undertakings	Naamloze Vennootschap	Non-mutual	De Nederlandsche Bank
SC/L0017	NETHERLANDS	Goudse Levensverzekeringen N.V.	Life undertakings	Naamloze Vennootschap	Non-mutual	De Nederlandsche Bank
SC/C0007	NETHERLANDS	De Goudse N.V.	Insurance holding company as defined in Art. 212§ [f] of Directive 2009/138/EC	Naamloze Vennootschap	Non-mutual	

Ranking criteria (in the group currency)									
Identification code of entity	Total Balance Sheet (for (re)insurance undertakings)	Total Balance Sheet (for other regulated undertakings)	Total Balance Sheet (non-regulated undertakings)	Written premiums net of reinsurance ceded under IFRS or local GAAP for (re)insurance undertakings	Turn over defined as the gross revenue under IFRS or local GAAP for other types of undertakings or insurance holding	Underwriting performance	Investment performance	Total performance	Accounting standard
	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170
SC/C0007NL00150			12.586.299		121.579.000			45.000	Local GAAP
SC/C0007NL00160			1.612.985		32.391.000			43.000	Local GAAP
SC/C0007NL00168			2.544.047		412.000			-64.000	Local GAAP
SC/C0007NL00165			42.246.334		37.800.000			1.736.000	Local GAAP
SC/C0007NL00162			22.182.837		1.847.000			1.391.000	Local GAAP
SC/C0007NL00170			3.260.425		61.000			94.000	Local GAAP
SC/C0007NL00174			201.115		-			-1.000	Local GAAP
SC/W0035	1.250.272.000			489.444.000		5.893.000	12.269.000	11.187.000	Local GAAP
SC/L0017	1.826.769.000			82.715.000		23.493.000	8.561.000	24.868.000	Local GAAP
SC/C0007			3.140.478.000						Local GAAP

Criteria of influence										
Identification code of entity	% capital share		% used for the establishment of consolidated accounts	% voting rights	Other criteria	Level of influence	Proportional share used for group solvency calculation	Inclusion in the scope of Group supervision		Group solvency calculation
	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	
SC/C0007NL00150	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00160	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00168	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00165	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00162	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00170	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007NL00174	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/W0035	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/L0017	100,0%	100,0%	100,0%		Dominant		1	Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
SC/C0007								Included into scope of group supervision		

BIJLAGE A.1 Vereenvoudigd organogram De Goudse N.V.

BIJLAGE A.2.1 Technische rekening schadebedrijf

			2019		2018
Verdiende premies eigen rekening					
Bruto premies	s1	489.444		438.335	
Uitgaande herverzekeringspremies	s2	<u>-94.231</u>	395.213	<u>-96.256</u>	342.079
<i>Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's</i>					
- bruto		-4.322		3.449	
- aandeel herverzekeraars		<u>275</u>	-4.047	<u>1.585</u>	5.034
			391.166		347.113
Opbrengsten uit beleggingen					
<i>Opbrengsten uit andere beleggingen</i>					
- terreinen en gebouwen		535		508	
- overige beleggingen	s3	<u>19.039</u>	19.574	<u>20.349</u>	20.857
Gerealiseerde winst op beleggingen	s4		<u>4.949</u>		<u>2.662</u>
			24.523		23.519
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	s5		7.224		1.087
Overige technische baten eigen rekening	s6		715		1.973
Schaden eigen rekening					
<i>Schaden</i>					
- bruto	s7	-313.723		-285.348	
- aandeel herverzekeraars	s8	<u>46.424</u>	-267.299	<u>40.158</u>	-245.190
<i>Wijziging voorziening voor te betalen schaden</i>					
- bruto	s7	-58.940		-32.556	
- aandeel herverzekeraars	s8	<u>26.349</u>	-32.591	<u>26.545</u>	-6.011
			-299.890		-251.201
Bedrijfskosten					
Acquisitiekosten	s9		-76.959		-67.823
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	s10		-52.784		-49.660
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	s11		<u>29.899</u>		<u>29.902</u>
			-99.844		-87.581
Beleggingslasten					
Beheerskosten en rentelasten	s12		-953		-574
Gerealiseerd verlies op beleggingen			<u>-3.518</u>		<u>-62</u>
			-4.471		-636
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	s13		-326		-6.054
Overige technische lasten eigen rekening	s14		-935		-337
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen			-12.269		-4.515
Resultaat technische rekening schadeverzekering			<u>5.893</u>		<u>23.368</u>

BIJLAGE A.2.2 Technische rekening levenbedrijf

			2019		2018
Verdiende premies eigen rekening	<i>11</i>				
Bruto premies		82.715		78.288	
Uitgaande herverzekeringspremies		<u>-5.167</u>	77.548	<u>-5.702</u>	72.586
Opbrengsten uit beleggingen					
<i>Opbrengsten uit andere beleggingen</i>					
- terreinen en gebouwen	<i>12</i>	37		36	
- overige beleggingen	<i>13</i>	<u>39.077</u>	39.114	<u>42.613</u>	42.649
Gerealiseerde winst op beleggingen	<i>14</i>	<u>15.187</u>	54.301	<u>8.304</u>	50.953
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	<i>15</i>		101.611		613
Overige technische baten eigen rekening	<i>16</i>		6.464		3.306
Uitkeringen eigen rekening	<i>17</i>				
- bruto		-174.728		-174.746	
- aandeel herverzekerders		<u>3.122</u>	-171.606	<u>3.720</u>	-171.026
Wijziging technische voorziening eigen rekening					
- bruto		-7.282		118.593	
- aandeel herverzekerders		<u>208</u>	-7.074	<u>1.195</u>	119.788
Winstdeling en kortingen	<i>18</i>		-2.419		-2.016
Bedrijfskosten					
Acquisitiekosten	<i>19</i>	-904		-963	
Wijziging overlopende acquisitiekosten		<u>-6.430</u>	-7.334	<u>-1.333</u>	-2.296
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	<i>110</i>	-10.402		-9.892	
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekerders		<u>943</u>	-16.793	<u>295</u>	-11.893
Beleggingslasten	<i>111</i>				
Beheerskosten en rentelasten		-1.179		-802	
Gerealiseerd verlies op beleggingen		<u>-4.072</u>	-5.251	<u>-155</u>	-957
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	<i>112</i>		-178		-30.426
Overige technische lasten eigen rekening	<i>113</i>		-4.549		-1.778
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen			-8.561		-5.680
Resultaat technische rekening levensverzekering			<u><u>23.493</u></u>		<u><u>23.470</u></u>

BIJLAGE D.1 Balans schadebedrijf

ACTIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
Immateriële vaste activa	200	200	-
Beleggingen			
<i>Terreinen en gebouwen</i>			
- voor eigen gebruik	1.190	1.190	1.190
- overige terreinen en gebouwen	10.076	10.076	10.076
- overige vastgoedbeleggingen	-	73.185	73.185
	<u>11.266</u>	<u>84.451</u>	<u>84.451</u>
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>			
- groepsmaatschappijen en deelnemingen	8.758	8.758	8.758
<i>Overige financiële beleggingen</i>			
- aandelen	275.217	15.328	15.328
- obligaties	549.590	554.819	592.976
- vorderingen uit hypothecaire leningen	-	186.704	186.704
- vorderingen uit andere leningen	2.041	2.041	2.041
	<u>826.848</u>	<u>758.892</u>	<u>797.049</u>
<i>Depots bij verzekeraars</i>	<u>277</u>	<u>277</u>	<u>277</u>
	847.149	852.378	890.535
Technische voorziening herverzekeringsdeel	-	282.028	276.730
Vorderingen			
<i>Vorderingen uit directe verzekering op</i>			
- verzekeringnemers	6.420	6.420	6.420
- tussenpersonen	5.222	5.222	5.222
<i>Vorderingen uit herverzekering</i>	8.418	8.418	8.418
<i>Overige vorderingen</i>	3.441	3.441	3.441
	<u>23.501</u>	<u>23.501</u>	<u>23.501</u>
Overige activa			
<i>Liquide middelen</i>	59.503	59.503	59.503
Overlopende activa			
<i>Lopende rente en huur</i>	6.470	-	-
<i>Overige overlopende activa</i>	3	3	3
	<u>6.473</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
	<u>936.826</u>	<u>1.217.613</u>	<u>1.250.272</u>

PASSIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
Eigen vermogen			
<i>Gestort en opgevraagd kapitaal</i>	4.540	4.540	4.540
<i>Agioreserve</i>	65.217	65.217	65.217
<i>Herwaarderingsreserve</i>	29.021	29.021	29.021
<i>Overige reserves</i>	150.867	150.867	150.867
<i>Marktwaardecorrecties debet</i>	-	-	32.659
<i>Marktwaardecorrecties credit</i>	-	-	11.588
<i>Onverdeelde winst</i>	11.187	11.187	11.187
	<u>260.832</u>	<u>260.832</u>	<u>305.079</u>
Technische voorzieningen			
<i>voor niet verdiende premies en lopende risico's:</i>			
- bruto	34.264	34.264	-
- herverzekeringsdeel	<u>-3.312</u>		
	30.952		
<i>voor te betalen schaden:</i>			
- bruto	860.577	860.577	870.991
- herverzekeringsdeel	<u>-278.715</u>		
	<u>581.862</u>		
	612.814	894.841	870.991
Voorzieningen	13.182	13.182	25.445
Schulden			
<i>schulden uit directe verzekering</i>	22.364	22.364	22.364
<i>schulden uit herverzekering</i>	3.529	3.529	3.529
<i>overige schulden</i>	<u>21.916</u>	<u>21.916</u>	<u>21.916</u>
	47.809	47.809	47.809
Overlopende passiva	2.189	949	948
	<u><u>936.826</u></u>	<u><u>1.217.613</u></u>	<u><u>1.250.272</u></u>

BIJLAGE D.2 Balans levenbedrijf

ACTIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
Beleggingen			
<i>Terreinen en gebouwen</i>			
- overige terreinen en gebouwen	1.216	49.732	49.732
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>			
- groepsmaatschappijen en deelnemingen	5.177	5.177	5.177
<i>Overige financiële beleggingen</i>			
- aandelen	230.902	24.466	24.466
- obligaties	618.590	651.540	822.611
- vorderingen uit hypothecaire leningen	48.004	340.333	397.751
- vordering uit andere leningen	151.860	17.451	22.998
- polisbeleningen	193	197	197
	1.049.549	1.033.987	1.268.023
Beleggingen voor risico van polishouders en spaarkasbeleggingen	474.147	474.147	474.147
Technische voorziening herverzekeringsdeel	-	5.293	5.270
Vorderingen			
<i>Vorderingen uit directe verzekering op</i>			
- verzekeringnemers	267	267	267
- tussenpersonen	244	244	244
<i>Vorderingen uit herverzekering</i>	1.382	1.382	1.382
<i>Overige vorderingen</i>	21.678	21.678	17.720
	23.571	23.571	19.613
Overige activa			
<i>Liquide middelen</i>	4.806	4.806	4.806
Overlopende activa			
<i>Lopende rente en huur</i>	13.405	-	-
<i>Overige overlopende activa</i>	19.549	-	-
	32.954	-	-
	1.591.420	1.596.713	1.826.768

PASSIVA	Statutaire boekwaarde 2019	Herziene boekwaarde 2019	Solvency II Marktwaarde 2019
Eigen vermogen			
<i>Gestort en opgevraagd kapitaal</i>	1.135	1.135	1.135
<i>Agioreserve</i>	38.804	38.804	38.804
<i>Herwaarderingsreserve</i>	25.128	25.128	25.128
<i>Overige reserves</i>	998	998	998
<i>Marktwaardecorrecties debet</i>	-	-	230.055
<i>Marktwaardecorrecties credit</i>	-	-	-215.778
<i>Onverdeelde winst</i>	<u>24.868</u>	<u>24.868</u>	<u>24.868</u>
	90.933	90.933	105.210
Technische voorzieningen			
<i>voor levensverzekering:</i>			
- bruto	980.924	980.924	1.186.055
- herverzekeringsdeel	<u>-5.293</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	975.631	980.924	1.186.055
<i>voor winstdeling en kortingen:</i>			
- bruto	<u>269</u>	<u>269</u>	<u>269</u>
	975.900	981.193	1.186.324
Technische voorzieningen voor spaarkassen en verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen			
	474.147	474.147	484.794
Voorzieningen			
	2.150	2.150	2.150
Schulden			
<i>schulden uit directe verzekering</i>	40.698	40.698	40.698
<i>schulden uit herverzekering</i>	7	7	7
<i>overige schulden</i>	<u>6.482</u>	<u>6.482</u>	<u>6.482</u>
	47.187	47.187	47.187
Overlopende passiva			
	1.103	1.103	1.103
	<u><u>1.591.420</u></u>	<u><u>1.596.713</u></u>	<u><u>1.826.768</u></u>

BIJLAGE D.3 Verloop beleggingen schadebedrijf

2019

Statutaire boekwaarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	218.257	71.259	-35.169	20.870	275.217
Obligaties	559.434	105.750	-116.019	425	549.590
Vorderingen uit hypothecaire leningen					
Vorderingen uit andere leningen	704	1.743	-412	6	2.041
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen					
	778.395	178.752	-151.600	21.301	826.848

2019

Herziene boekwaarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	42.695	3.687	-35.169	4.115	15.328
Obligaties	567.531	106.946	-115.534	-4.124	554.819
Vorderingen uit hypothecaire leningen	138.175	37.591	-	10.938	186.704
Vorderingen uit andere leningen	873	1.743	-412	-163	2.041
Deposito's bij kredietinstellingen	-	-	-	-	-
Polisbeleningen	-	-	-	-	-
	749.274	149.967	-151.115	10.766	758.892

2019

Marktw waarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	42.695	3.687	-35.169	4.115	15.328
Obligaties	601.451	106.946	-115.534	113	592.976
Vorderingen uit hypothecaire leningen	138.175	37.591	-	10.938	186.704
Vorderingen uit andere leningen	704	1.743	-412	6	2.041
Deposito's bij kredietinstellingen	-	-	-	-	-
Polisbeleningen	-	-	-	-	-
	783.025	149.967	-151.115	15.172	797.049

Beleggingsresultaten (QRT S.09)	Dividend	Interest	Huur	Gereal. resultaten	Ongereal. resultaten
Vastgoed	1.251		535	-	7.368
Groepsmaatschappijen en deelnemingen		263			
Aandelen	2.002			-1.075	5.190
Obligaties		15.203		1.283	-1.170
Vorderingen uit hypothecaire leningen	3.229	-		-	10.938
Vorderingen uit andere leningen		32			7
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen		-			-
	6.482	15.498	535	208	22.333

BIJLAGE D.4 Verloop beleggingen levenbedrijf

2019

Statutaire boekwaarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	235.015	905	-23.050	18.032	230.902
Obligaties	627.206	60.875	-73.432	3.941	618.590
Vorderingen uit hypothecaire leningen	55.279	-	-7.285	10	48.004
Vorderingen uit andere leningen	155.810	51	-5.035	1.034	151.860
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen	180	28	-15	-	193
	1.073.490	61.859	-108.817	23.017	1.049.549

2019

Herziene boekwaarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	43.622	60.380	-83.430	3.894	24.466
Obligaties	647.087	76.229	-72.974	1.198	651.540
Vorderingen uit hypothecaire leningen	341.514	899	-11.411	9.331	340.333
Vorderingen uit andere leningen	17.276	51	-909	1.033	17.451
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen	184	28	-15	-	197
	1.049.683	137.587	-168.739	15.456	1.033.987

2019

Marktwaarde

<i>Overige financiële beleggingen</i>	Stand primo boekjaar	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Stand ultimo boekjaar
Aandelen en participaties					
in beleggingsfondsen	43.622	60.380	-83.430	3.894	24.466
Obligaties	804.123	76.229	-72.974	15.233	822.611
Vorderingen uit hypothecaire leningen	409.124	899	-11.411	-861	397.751
Vorderingen uit andere leningen	21.877	51	-909	1.979	22.998
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen	184	28	-15	-	197
	1.278.930	137.587	-168.739	20.245	1.268.023

Beleggingsresultaten (QRT S.09)	Dividend	Interest	Huur	Gereal. resultaten	Ongereal. resultaten
Vastgoed	1.223		37	-	4.907
Groepsmaatschappijen en deelnemingen		102			
Aandelen	2.140			-2.425	6.319
Obligaties		21.952		11.927	3.307
Vorderingen uit hypothecaire leningen	3.325	8.881		-	-868
Vorderingen uit andere leningen		111			1.980
Deposito's bij kredietinstellingen					
Polisbeleningen		4			-
	6.688	31.050	37	9.502	15.645
Beleggingen voor risico polishouders	54				95.713
	6.742	31.050	37	9.502	111.358

BIJLAGE E.1.1 Kapitaal en SCR schadebedrijf

	2019	2018
Aanwezig en vereist vermogen		
<i>Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen</i>		
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	305.079	259.258
Toegezegd dividend	-2.797	-5.039
Aanwezig vermogen	302.282	254.219
Solvabiliteitskapitaalvereiste op Solvency II grondslagen	145.329	143.598
Solvabiliteitsratio Solvency II	208,0%	177,0%
<i>Aanwezig vermogen op boekwaardegrondslagen</i>		
Aanwezig vermogen op boekwaardegrondslagen	260.832	242.376
Herwaardering immateriële vaste activa	-200	-300
Herwaardering vastrentende beleggingen	38.157	35.393
Herwaardering technische voorzieningen herverzekerd	-5.297	-20.604
Herwaardering technische voorzieningen bruto	23.851	6.746
Belastinglatentie	-12.264	-4.353
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	305.079	259.258
<i>Tiering indeling</i>		
Tier 1	305.079	259.258
Tier 2	-	-
Tier 3	-	-
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	305.079	259.258
<i>Vereist vermogen op Solvency II grondslagen</i>		
Marktrisico	44.470	47.923
Tegenpartijrisico	14.569	11.983
Verzekeringstechnische risico's	175.620	169.846
Diversificaties	-74.300	-69.082
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (BSCR)	160.359	160.670
Operationeel risico	15.797	14.450
Verliesabsorberend vermogen belastingen	-30.827	-31.522
	145.329	143.598
<i>Vereist vermogen op Solvency II grondslagen verdeeld naar risicocategorie</i>		
Operationeel risico	6,3%	5,9%
Marktrisico	17,8%	19,6%
Tegenpartijrisico	5,8%	4,9%
Zorgrisico	48,3%	51,4%
Levenrisico	0,0%	0,0%
Schaderisico	21,8%	18,2%
	100,0%	100,0%

Uit deze tabel blijkt hoe de risicogevoeligheid is verdeeld over de diverse risicomodules van de SCR.

Zonder gebruik te maken van de volatiliteitsaanpassing en de UFR zou de Solvency II ratio respectievelijk 205,5% en 201,9% bedragen. Als beide effecten worden geëlimineerd bedraagt de Solvency II ratio 199,1%.

BIJLAGE E.1.2 Kapitaal en SCR levenbedrijf

	2019	2018
Aanwezig en vereist vermogen		
<i>Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen</i>		
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	105.210	147.295
Toegezegd dividend	-	-16.871
Aanwezig vermogen	105.210	130.424
Solvabiliteitskapitaalvereiste op Solvency II grondslagen	67.561	64.801
Solvabiliteitsratio Solvency II	155,7%	201,3%
<i>Aanwezig vermogen op boekwaardegrondslagen</i>		
Aanwezig vermogen op boekwaardegrondslagen	90.933	72.159
Herwaardering vastrentende beleggingen	234.033	229.247
Herwaardering technische voorzieningen herverzekerd	-22	2.833
Herwaardering technische voorzieningen bruto	-215.778	-147.800
Belastinglatentie	-3.956	-9.144
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	105.210	147.295
<i>Tiering indeling</i>		
Tier 1	103.479	147.295
Tier 2	-	-
Tier 3	1.731	-
Totaal vermogen op marktwaardegrondslagen	105.210	147.295
<i>Vereist vermogen op Solvency II grondslagen</i>		
Marktrisico	41.274	50.926
Tegenpartijrisico	7.759	7.685
Verzekeringstechnische risico's	45.113	37.602
Diversificaties	-22.977	-22.973
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (BSCR)	71.169	73.240
Operationeel risico	6.043	5.785
Verliesabsorberend vermogen belastingen	-9.651	-14.225
	67.561	64.801
<i>Vereist vermogen op Solvency II grondslagen verdeeld naar risicocategorie</i>		
Operationeel risico	6,0%	5,7%
Marktrisico	41,2%	49,9%
Tegenpartijrisico	7,7%	7,5%
Zorgrisico	0,0%	0,0%
Levenrisico	45,1%	36,9%
Schaderisico	0,0%	0,0%
	100,0%	100,0%

Uit deze tabel blijkt hoe de risicogevoeligheid is verdeeld over de diverse risicomodules van de SCR.

Zonder gebruik te maken van de volatiliteitsaanpassing en de UFR bedraagt de Solvency II ratio respectievelijk 145,1% en 73,3%. Als beide effecten worden geëlimineerd bedraagt de Solvency II ratio 60,8%.

BIJLAGE E.6.1 SCR ontwikkeling schadebedrijf

SCR verloop schadebedrijf	huidig	vorig	mutatie
SCR TOTAAL	145.329	143.598	1.731
BSCR	160.360	160.670	-311
SCR Operationeel risico	15.797	14.450	1.347
<i>Correctie ivm winstdeling/belasting</i>	-30.827	-31.522	694
SCR Marktrisico	44.470	47.923	-3.453
Marktrisico rente	6.006	11.704	-5.698
Marktrisico aandelen	5.046	13.869	-8.823
Marktrisico vastgoed	21.113	11.741	9.371
Marktrisico credit spread	20.775	19.898	876
Marktrisico valuta	42	308	-266
Marktrisico concentratie	-	-	-
SCR Zorg	120.961	125.613	-4.653
<i>Zorg als Leven</i>	61.829	68.898	-7.069
Zorg kort leven	48	22	26
Zorg lang leven	3.269	2.674	595
Zorg invaliditeit	32.969	48.587	-15.618
Zorg royement	31.476	16.444	15.032
Zorg kosten	18.210	21.719	-3.510
Zorg herziening	5.744	5.957	-213
<i>Zorg als Schade</i>	72.291	73.884	-1.593
Zorg premie & reserve	72.249	73.880	-1.632
Zorg royement	2.490	750	1.740
<i>Zorg catastrofe</i>	13.769	6.216	7.553
SCR Tegenpartijrisico	14.569	11.983	2.586
SCR Leven	-	-	-
Leven kort leven	-	-	-
Leven lang leven	-	-	-
Leven invaliditeit	-	-	-
Leven royement	-	-	-
Leven kosten	-	-	-
Leven herziening	-	-	-
Leven catastrofe	-	-	-
SCR Schade	54.659	44.233	10.426
Schade premie & reserve	46.679	38.975	7.704
Schade royement	1.934	3.014	-1.080
Schade catastrofe	19.008	13.134	5.874
SCR Immateriële activa	-	-	-

BIJLAGE E.6.2 SCR ontwikkeling levenbedrijf

SCR verloop levenbedrijf	huidig	vorig	mutatie
SCR TOTAAL	67.561	64.801	2.760
BSCR	71.169	73.240	-2.071
SCR Operationeel risico	6.043	5.785	258
<i>Correctie ivm winstdeling/belasting</i>	-9.652	-14.225	4.573
SCR Marktrisico	41.274	50.926	-9.652
Marktrisico rente	8.415	10.681	-2.265
Marktrisico aandelen	13.102	17.134	-4.032
Marktrisico vastgoed	12.506	11.269	1.236
Marktrisico credit spread	15.028	21.101	-6.073
Marktrisico valuta	315	494	-180
Marktrisico concentratie	-	-	-
SCR Zorg	-	-	-
<i>Zorg als Leven</i>	-	-	-
Zorg kort leven	-	-	-
Zorg lang leven	-	-	-
Zorg invaliditeit	-	-	-
Zorg royement	-	-	-
Zorg kosten	-	-	-
Zorg herziening	-	-	-
<i>Zorg als Schade</i>	-	-	-
Zorg premie & reserve	-	-	-
Zorg royement	-	-	-
<i>Zorg catastrofe</i>	-	-	-
SCR Tegenpartijrisico	7.759	7.685	74
SCR Leven	45.113	37.602	7.511
Leven kort leven	9.037	9.644	-606
Leven lang leven	16.410	14.113	2.297
Leven invaliditeit	1.135	1.286	-151
Leven royement	7.611	3.408	4.204
Leven kosten	29.572	24.982	4.590
Leven herziening	-	-	-
Leven catastrofe	4.357	4.480	-123
SCR Schade	-	-	-
Schade premie & reserve	-	-	-
Schade royement	-	-	-
Schade catastrofe	-	-	-
SCR Immateriële activa	-	-	-